

การจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติด
ต่อความมั่นคงของชาติ

โดย

นางสาวชวนชม กิจพันธ์
นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ
สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 56
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2556-2557

บทคัดย่อ

เรื่อง การจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดต่อความมั่นคงของชาติ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย นางสาวชวนชม กิจพันธ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

ปัญหาเสพติดนับเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาเสพติดที่แพร่หลายอยู่ในสังคมไทยและได้ถือเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องร่วมกันแก้ไข ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มงบประมาณประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ สภาพปัญหาเสพติดในประเทศนั้นยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสวนทางกับการใช้จ่ายงบประมาณในด้านเสพติดของประเทศ การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 และเพื่อประเมินความเหมาะสมและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐรวมถึงเสนอแนะทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยข้อมูล “เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำแนกตามยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy: CS) – นโยบายเร่งด่วน – นโยบายสำคัญ” ระหว่างปี พ.ศ.2553-2557 จากสำนักงานงบประมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่างบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 นั้นเป็นไปด้วยความเหมาะสมในทิศทางเดียวกันกับแนวโน้มของประเทศ ดังจะเห็นได้จากการเริ่มต้นให้ความสำคัญในด้านปราบปราม จนกระทั่งในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2555 เป็นต้นมาก็เริ่มที่จะให้ความสำคัญในการบำบัดรักษาควบคู่ไปกับการป้องกันเพื่อจำกัดจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดไม่ให้เพิ่มจำนวนขึ้น อย่างไรก็ตามในการแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวม ประเทศไทยยังคงมีอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในเรื่องการปรับเปลี่ยนแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณในด้านเสพติดโดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและการบำบัดมากกว่าการปราบปราม รวมถึงปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมไทยที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อให้คนเหล่านี้ได้รับโอกาสในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขในอนาคต

คำนำ

เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่อง การจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดต่อความมั่นคงของชาติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ 56 จุดประสงค์ให้ผู้รับการศึกษานำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน และประเทศชาติ เอกสารวิชาการส่วนบุคคลฉบับนี้ได้นำเอาหลักการ จัดสรรงบประมาณ มาทำการวิเคราะห์นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศโดยอาศัยข้อมูล “เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี แบบรายงานสรุปงบประมาณจำแนกตามยุทธศาสตร์ประเทศ (CS) – นโยบายเร่งด่วน – นโยบายสำคัญ” ระหว่างปี พ.ศ.2553-2557 จากสำนักงานงบประมาณ (จำแนกตามหน่วยงาน) มาใช้ในการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณรวมถึงให้ข้อเสนอแนะ และนโยบายในการจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติดอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติ และประชาชนของประเทศในภายภาคหน้า ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากก็น้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอประทานอภัยไว้ ณ โอกาสนี้

(นางสาวชวนชม กิจพันธ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีในการจัดสรรงบประมาณ	7
หลักการในการใช้จ่ายงบประมาณ	9
หลักการในการบริหารงบประมาณ	10
หลักการในการวิเคราะห์งบประมาณ	12
แนวคิด และองค์ประกอบที่สำคัญของระบบงบประมาณ	
แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 การแก้ไขปัญหาหยาเสฟติด	30
แนวคิดการปฏิบัติต่อผู้เสฟหยาเสฟติดของประเทศไทย	32
มาตรการในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติด	34
สถานการณ์หยาเสฟติดและนโยบายการป้องกันและ	
แก้ไขปัญหาหยาเสฟติดของประเทศไทย	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
การวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติด	45
การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมของประเทศในแต่ละปี	45
สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ	50
งบประมาณยาเสพติดด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม	56
และด้านการบำบัดรักษา	
งบประมาณยาเสพติดแยกตามกระทรวง	61
ผลลัพธ์ของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย	64
บทที่ 5	
สรุปและข้อเสนอแนะ	70
สรุป	70
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
สถิติคดีอาญา 5 กลุ่มของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	77
ประวัติย่อผู้วิจัย	82

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4-1	การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมของประเทศในแต่ละปี	45
4-2	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 จำแนกตามกระทรวง	47
4-3	งบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557	48
4-4	สรุปงบประมาณรายจ่ายรวม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน	53
4-5	สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน	54
4-6	สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการปราบปรามปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน	54
4-7	สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน	55
4-8	สรุปงบประมาณรายจ่ายจำแนกตาม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน	55
4-9	สรุปนโยบายยาเสพติด 3 ด้าน (ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา)	61

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
4-1	งบประมาณทั้งประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557	46
4-2	ภาพรวมงบประมาณด้านยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557	49
4-3	สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ ในปี พ.ศ. 2553	50
4-4	สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ ในปี พ.ศ. 2554	50
4-5	สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ ในปี พ.ศ. 2555	51
4-6	สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ ในปี พ.ศ. 2556	51
4-7	สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศ ในปี พ.ศ. 2557	52
4-8	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามด้านต่างๆ	57
4-9	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553 จำแนกตามด้านต่างๆ	58
4-10	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2554 จำแนกตามด้านต่างๆ	58
4-11	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2555 จำแนกตามด้านต่างๆ	59
4-12	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2556 จำแนกตามด้านต่างๆ	60
4-13	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2557 จำแนกตามด้านต่างๆ	60
4-14	งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามกระทรวงต่างๆ	61
4-15	สถิติการจับกุมยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนของแต่ละประเทศ ในปี พ.ศ. 2553-2554	65
4-16	สถิติการจับกุมยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนแต่ละประเภททั่วโลก ในปีพ.ศ.2545-2554	66
4-17	สถิติคดียาเสพติดที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจำแนกตามปีงบประมาณ ระหว่างปี 2553-2556	66
4-18	สถิติอาชญากรรมยาเสพติด ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2557	67

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่		หน้า
4-19	สถิติอาชญากรรมยาเสพติดในประเทศไทยที่เก็บรวบรวม โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแยกตามกองบัญชาการ	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความคิดที่เกี่ยวข้อกับเสพยาเสพติดแม้จะไม่ได้ถูกระบุว่าเป็นการกระทำที่เป็นพฤติกรรมอาชญากรรมในตัวเอง แต่ปัญหายาเสพติดมักถูกหยิบยกให้อยู่คู่กับปัญหาอาชญากรรมอยู่เสมอ เนื่องจากฤทธิ์ของยาเสพติดนั้น ส่งผลให้ผู้เสพยาเสพติดชั่วขณะ เกิดอาการประสาทหลอน และไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เมื่อมีการเสพยาเสพติด เป็นเวลานาน การทำงานของสมองของบุคคลเหล่านั้นก็จะถูกบั่นทอนลง ทำให้ขาดความยั้งคิดในการที่จะกระทำสิ่งใดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ายาเสพติดนั้นเป็นสะพานขนาดใหญ่ที่สามารถทำให้บุคคลข้ามไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรมได้โดยง่าย ซึ่งการเสพยาเสพติดนั้นส่งผลโดยตรงกับภาวะทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะที่สารเสพติดออกฤทธิ์ หรือภาวะหมดฤทธิ์ยา นอกจากนี้ ยาเสพติดยังทำลายความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือความสามารถในการอดทนอดกลั้นต่างๆ ทำให้บุคคลดังกล่าวขาดแรงจูงใจในการยับยั้งการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดอาชญากรรม รวมถึงทำลายบุคลากรของชาติ ทำลายระบบเศรษฐกิจของชาติ และส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดในปัจจุบันนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดความร้ายแรงมากขึ้น กล่าวคือหากพิจารณาถึงสถิติการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดียาเสพติดจะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2448 เป็นต้นมา และจากสถิติคดีอาญากลุ่มที่ 5 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 – 2556(สถิติคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายอันได้แก่คดีความผิดเกี่ยวกับการมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย คดีการพนัน ค้าประเวณี และคดียาเสพติด) จะเห็นได้ว่า ร้อยละ 70 ของคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการจับกุมได้ทั้งหมดตลอด 5 ปี เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีการจับกุมคดียาเสพติด ในปี พ.ศ.2552 จำนวน 221,270ราย ในปี พ.ศ.2553 จำนวน 252,183 รายในปี พ.ศ.2554 จำนวน313,134 ราย ในปี พ.ศ.2555 จำนวน 271,954 ราย และในปี พ.ศ.2556 จำนวน 304,590ราย(ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557) ซึ่งในที่นี่สามารถกล่าวได้สองมุมมองคือหนึ่ง ในด้านผลการจับกุมคดี

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับที่สูง แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจต่อปัญหาเสพติดของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้มีผลการจับกุมจำนวนมาก แต่ในอีกมุมมองหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ปริมาณปัญหาเสพติดในประเทศไทยนั้น อยู่ในระดับที่สูงมาก กล่าวคือ มีผู้เสพ ผู้ครอบครอง และผู้จำหน่าย ซึ่งถือเป็นผู้กระทำความผิดต่อรัฐ อยู่ในระดับปริมาณที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายอื่นๆ ดังนั้นไม่ว่าจะมองในด้านใดก็ตาม จะเห็นได้ว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในกลุ่มอาชญากรรมที่มีรัฐเป็นผู้เสียหายในปัจจุบันนอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคดียาเสพติดต่อประชากร 1 แสนคน จะพบว่า มีจำนวนผู้ติดยาเสพติด เพิ่มขึ้นถึงอย่างรุนแรงนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ที่มีจำนวนอัตราผู้ติดยาเสพติดอยู่ที่ 112.94 รายต่อหนึ่งแสนคน และมีการเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าตัวมาหยุดที่อัตรา 304.09รายต่อแสนคน ในปี พ.ศ.2551 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ อีกด้านหนึ่งคือจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา มีการแสดงให้เห็นถึงจำนวนนักโทษเด็ดขาดในคดียาเสพติดมีจำนวนมากกว่าคดีความผิดประเภทอื่นถึงเกินกว่าร้อยละ 50 (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัดและคณะ, 2553)หรือสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดของสำนักงาน ปปส. แสดงให้เห็นว่าสามารถจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดได้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550(42,839 ราย)เป็นต้นมาจนกระทั่งถึง ปี พ.ศ.2554(70,540 ราย) และลดลงในปี พ.ศ.2555(59,049 ราย) ซึ่งสถิติที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งต่อปัญหาเสพติดที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในประเทศไทยยุคปัจจุบัน

ปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่รัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไข และเป็นปัญหาที่รัฐจะต้องใช้ทรัพยากร และงบประมาณจำนวนมากในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีใช่เป็นความรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหานี้หน่วยงานสังกัดกระบวนการยุติธรรม หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดแต่เพียงอย่างเดียว หลายหน่วยงานจากภาครัฐต่างก็ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขจัดปัญหาเสพติดออกไปจากสังคมไทยโดยมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน อาทิเช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการอื่น ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่างๆ ดังจะเห็นได้จาก การได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของการป้องกันปราบปรามยาเสพติด บำบัดดูแลผู้เสพยาเสพติด หรือแม้แต่การจัดทำเอกสารเผยแพร่อันเกี่ยวกับปัญหาเสพติด เป็นต้น จากประเด็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนำมาซึ่งการศึกษาถึงการจัดสรรงบประมาณ กับการป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เพื่อทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กับผลผลิตในด้านต่างๆ ของความสำเร็จในการป้องกันปัญหาเสพติดของ

รัฐในภาพรวม รวมถึงกำหนดปัญหาอุปสรรค แนวทางข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการกับปัญหาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นและการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – พ.ศ.2557
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด และปัญหาอุปสรรคในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

ทำการวิจัยแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีต ทำการศึกษาระเบียบหลักการในการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ทำการศึกษานโยบายต่างๆของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา และทำการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงแนวทางความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณและเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 9 กระทรวง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยข้อมูล “เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี แบบรายงานสรุปงบประมาณจำแนกตามยุทธศาสตร์ประเทศ (CS) – นโยบายเร่งด่วน – นโยบายสำคัญ” ระหว่างปี พ.ศ.2553-2557 จากสำนักงานงบประมาณ (จำแนกตามหน่วยงาน) มาใช้ในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้งบประมาณในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว เปรียบเทียบความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ และวิเคราะห์ทิศทางการบริหารและจัดสรรงบประมาณว่ามีความเหมาะสมและก่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อหน่วยงาน

หรือไม่อย่างไร รวมถึงการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวมีความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการกับปัญหาอาเสพติดในระดับประเทศหรือไม่ โดยในการศึกษาวิเคราะห์จะจำแนกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดฟื้นฟู

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงหลักการ ขั้นตอน แนวทางการดำเนินการในการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาอาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ
2. ทราบถึงความจำเป็น ปัญหาอุปสรรค และความเหมาะสม ในการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาอาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ
3. ทราบถึงแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาอาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

คำจำกัดความ

การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ส่วนราชการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพัน ทั้งนี้ อาจดำเนินการโดยใช้การอนุมัติเงินประจำงวดหรือโดยวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

เป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่รัฐบาลต้องการจะให้เกิดต่อประชาชนและประเทศ

งบรายจ่าย หมายถึง กลุ่มวัตถุประสงค์ของรายจ่าย ที่กำหนดให้จ่ายตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณจำแนกงบรายจ่ายตามหลักจำแนกประเภทงบประมาณตามงบรายจ่ายดังนี้

งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นในลักษณะดังกล่าว

งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค

งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายในลักษณะ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุง หรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ส่วน ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์กรระหว่างประเทศ บัณฑิต บุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึง เงินอุดหนุนงบประมาณมหากษัตริย์เงิน อุดหนุนการศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่ง หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ เช่น

- (1) เงินราชการลับ
- (2) เงินค่าปรับที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง
- (3) ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษา วิจัย ประเมินผล หรือพัฒนาระบบต่างๆซึ่งมิใช่เพื่อการ จัดหา หรือปรับปรุงครุภัณฑ์ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง
- (4) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
- (5) ค่าใช้จ่ายสำหรับหน่วยงานองค์กรตามรัฐธรรมนูญ (ส่วนราชการ)
- (6) ค่าใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้
- (7) ค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุน หรือเงินทุนหมุนเวียน

งบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด หมายถึง งบประมาณที่ใช้ในการ ปราบปรามยาเสพติดของภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 ซึ่งประกอบไปด้วย งบประมาณด้านป้องกัน ด้านปราบปรามปัญหาเสพติดและด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

ส่วนราชการ หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

สถิติคืออาญา 5 กลุ่มหมายถึงสถิติอาชญากรรมที่ได้จากข้อมูลการรับแจ้งคดีอย่างเป็นทางการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแบ่งคดีอาญาที่เกิดขึ้นออกเป็น 5 กลุ่มโดยเน้นคดีกลุ่มที่มีความสำคัญอันส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชนเป็นเกณฑ์ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญได้แก่ฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาปล้นทรัพย์ซึ่ง ทรัพย์ลักพาเรียกค่าไถ่และวางเพลิง

กลุ่มที่ 2 คดีที่เป็นความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศได้แก่ฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาฆ่าผู้อื่น โดยไม่เจตนาทำให้ตายโดยประมาทพยายามฆ่าทำร้ายร่างกายและข่มขืนกระทำชำเรา

กลุ่มที่ 3 คดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์ได้แก่ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ริบเอาทรัพย์กระ โขกชิงทรัพย์ปล้นทรัพย์รับของโจรทำให้เสียทรัพย์

กลุ่มที่ 4 คดีที่น่าสนใจได้แก่โจรกรรมรถจักรยานยนต์โจรกรรมรถยนต์โจรกรรม โศ-กระบี่โจรกรรมเครื่องมือเกษตรปล้น-ชิงรถยนต์โดยसारปล้น-ชิงรถยนต์แท็กซี่ข่มขืนและฆ่า ลักพาเรียกค่าไถ่ข้อโกงยกยอก

กลุ่มที่ 5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายได้แก่อาชญากรรมพนันยาเสพติดปราบปรามการค้า ประเวณีและมีและเผยแพร่วัตถุลามก

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักทฤษฎีในการจัดสรรงบประมาณ

1. กลุ่มทฤษฎีการกำหนดขนาดรายจ่ายภาครัฐ

การกำหนดขนาดรายจ่ายภาครัฐได้มีนักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับงบประมาณได้ทำการศึกษาแนวทางและหลักการดังกล่าวในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการตั้งงบประมาณรายจ่าย โดยทฤษฎีดังกล่าวนี้ได้แก่ ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับงบประมาณ (An Economic Theory of Budgeting, Verne E. Lewis, 1952) เวนลูอิส (Lewis, 1952) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันกล่าวว่า กิจกรรมงบประมาณนั้นคือการแบ่งสรรทรัพยากรอันจำกัดให้พอแก่ความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด และกล่าวเน้นย้ำว่าประเด็นสำคัญของการจัดสรรงบประมาณในแต่ละหน่วยงานนั้นเป็นการยากที่หน่วยงานแต่ละหน่วยจะมีเงินเพียงพอที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างที่อยากจะทำหรือประชาชนร้องขอให้ทำ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเปรียบเทียบทางเลือกต่างๆ ของการใช้จ่ายเงิน และวินิจฉัยจากประสิทธิผลที่ได้จากทางเลือกต่างๆ เหล่านี้ โดยลูอิสได้กำหนดหลัก ในการตั้งงบประมาณรายจ่ายนั้นมีหลักทั้งหมด 3 หลัก ได้แก่

1.1 การใช้จ่ายเงิน กล่าวคือการใช้จ่ายทุกอย่างต้องได้มาซึ่งผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุน โดยการใช้จ่ายเงินให้เป็นประโยชน์นั้นทำได้หลากหลายวิธี ดังนั้นก่อนทำการใช้จ่ายเงินใดๆ ควรที่จะต้องมีการนำไปศึกษา วิเคราะห์ และทำการเปรียบเทียบก่อนว่าจะเอาไปใช้เพื่อทำอะไรจึงจะได้ประโยชน์มากกว่ากัน

1.2 การวิเคราะห์ส่วนที่เพิ่มขึ้น (Incremental analysis) หรือการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย (Diminishing marginal utility) โดยลูอิส ได้นำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในเรื่องอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้ายมาใช้ ซึ่งมีหลักการคือ เงินดอลลาร์สุดท้ายที่ใช้ไปสำหรับแต่ละวัตถุประสงค์นั้นจะต้องให้ผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับที่ใช้ไป

1.3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลของทางเลือกต่างๆ ในอันที่จะให้บรรลุถึงจุดหมายร่วมกัน (Common objectives) กล่าวคือ ค่าของสิ่งต่างๆ นั้น จะสามารถนำมา

1.4 เปรียบเทียบกันได้ก็ต่อเมื่อคำนึงถึงจุดประสงค์ร่วมอันเดียวกันเท่านั้น โดยทางเลือก หรือวิธีการต่างๆ ที่กำหนดนั้นจะกระทำได้อีกต่อเมื่อวิธีการต่างๆ เหล่านั้น ต่างมุ่งที่จะให้บรรลุจุดหมายเดียวกันเท่านั้น (Lewis, 1952 อ้างใน ไพศาล ชัยมงคล, 2526)

2. กฎของแวกเนอร์ (Wagner's Law)

อดอล์ฟแวกเนอร์ (Adolph Wagner, 1835-1917) นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมันได้กล่าวถึง “กฎการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้จ่ายของรัฐบาล” (Law of rising public expenditures) หรือที่รู้จักกันในหมู่นักเศรษฐศาสตร์ว่า กฎของแวกเนอร์ (Wagner's Law) โดยแวกเนอร์ ได้ทำการแบ่งการใช้จ่ายของรัฐบาลออกเป็น 4 หมวดใหญ่ๆ คือ การป้องกันประเทศ การบริหารทั่วไป เศรษฐกิจ และการศึกษา โดยหมวดการใช้จ่ายเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาล กล่าวคือเมื่อกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้ในประเทศขยายตัว หน้าที่ทางด้านการบริหาร การป้องกันประเทศของรัฐบาลก็ย่อมขยายตัวตามไปด้วย และหากประชาชนมีรายได้สูงขึ้น รายจ่ายทางด้านสวัสดิการของรัฐบาลที่จ่ายให้ประชาชนย่อมเพิ่มตามไปด้วย เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ในการผลิตสินค้าทางสังคม การกระจายความเป็นธรรม และการประกันสังคม ให้แก่ประชาชน (ทวีชัย สุเมธีประสิทธิ์, 2523)

3. หลักแนวคิดอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism)

เจเรมี เบนแธม (Jeremy Bentham, 1748-1832) นักปรัชญาชาวอังกฤษได้กล่าวถึงหลักคิดตามลัทธิอรรถประโยชน์นิยมไว้ว่า ลัทธิอรรถประโยชน์นิยมคือการให้มีความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด (the greatest happiness for the greatest number) กล่าวคือความพอใจสูงสุดที่มนุษย์จะได้รับ จะต้องมุ่งเพื่อให้เกิดความสุขสูงสุดแก่จำนวนคนที่มากที่สุดและความพอใจเหล่านั้นจะต้องไม่เบียดบังความสุขของผู้อื่น เช่น ผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย ศาสนา และกฎของสังคม จะต้องถูกลงโทษ เพราะบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ทำความเสียหายให้แก่ผู้อื่นในการแสวงหาความสุขให้แก่ตน ส่วนในด้านการจัดสรรสวัสดิการภาครัฐให้แก่บุคคลประชาชนในรัฐ แนวคิดดังกล่าวมีแนวทางที่มีฐานคิดมาจากหลักของประชาธิปไตย หรือความเสมอภาค ที่กล่าวถึงผลประโยชน์ของแต่ละคนที่ได้รับ กล่าวคือ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นคนยากจน หรือเป็นกษัตริย์ ย่อมได้รับสวัสดิการเท่าเทียมกัน ความสุขความพอใจของชาวนา ต้องได้รับเท่าเทียมกันกับความสุขความพอใจของผู้ที่มั่งมีเป็นต้น

หลักการในการใช้จ่ายงบประมาณ

การใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละด้านนั้นจะต้องมีการวางหลักการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการใช้จ่ายต่างๆ โดยหลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายสาธารณะนั้นแบ่งออกเป็น 4 หลักดังต่อไปนี้

1. หลักของการประหยัด (Canon of Economy)

เนื่องจากทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นการใช้จ่ายงบประมาณจะต้องเป็นไปในลักษณะที่ประหยัดหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยจะต้องพยายามไม่ให้เกิดการสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร โดยหลักในการประหยัดจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับเป็นสำคัญ มิได้พิจารณาแต่เพียงการเสียค่าใช้จ่ายต่ำอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้จากการใช้จ่ายนั้นด้วย โดยจะต้องมีการนำปัจจัยอื่น เช่น การวางโครงการที่ผิดพลาด ความล่าช้าในการดำเนินการ การรั่วไหลเกี่ยวกับการใช้จ่ายอื่น นำมาเป็นตัวชี้วัดในการวัดหลักของความประหยัดในการใช้จ่ายแต่ละการใช้จ่ายด้วย

2. หลักของผลประโยชน์ (Canon of Benefit)

หลักของผลประโยชน์มีความหมายใกล้เคียงกับหลักของการประหยัด แต่การพิจารณาถึงหลักของผลประโยชน์นอกจากจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายนั้นแล้วจะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของการใช้จ่ายที่จะตกแก่สังคมด้วย กล่าวคือจะต้องมีการพิจารณาถึงผลประโยชน์ของการจัดสรรงบประมาณนั้นๆ ทั้งที่สามารถประเมินออกมาเป็นตัวเงินได้ และผลประโยชน์ที่ไม่สามารถประเมินออกมาเป็นตัวเงินได้

3. หลักการกักตุน (Canon of Sanction)

เพื่อให้การใช้จ่ายสาธารณะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด การใช้จ่ายต่างๆ จะต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เช่น การกลั่นกรองในระดับของรัฐบาล รัฐจะต้องพิจารณาว่าในแต่ละปี รัฐควรจะกำหนดเงินใช้จ่ายสาธารณะเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสมที่สุดกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หลังจากนั้นจึงจะทำการพิจารณาว่าจะใช้จ่ายในกิจการต่างๆ หรือหน่วยงานต่างๆ อย่างไรบ้าง และลำดับต่อไปภายในแต่ละหน่วยงานที่ได้รับวงเงินนั้นมาจะต้องพิจารณาว่าหน่วยงานของตนนั้น ควรจะทำโครงการใดก่อนหลัง จึงจะทำให้การใช้จ่ายของแต่ละโครงการนั้นเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

4. หลักของการสร้างส่วนเกิน (Canon of Surplus)

ส่วนเกินในการใช้งบประมาณคือการใช้จ่ายมากกว่ารายได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดงบประมาณขาดดุล โดยการสร้างส่วนเกินของงบประมาณนั้นควรกำหนดให้อยู่ในระยะเวลา

พอสมควร เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งการใช้จ่ายเงินเกินตัวจะทำให้เกิดหนี้สาธารณะมากจนเกินไปและอาจเป็นต้นเหตุของภาวะเงินเฟ้อได้ ดังนั้นการใช้จ่ายส่วนเกินเพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะจะต้องมีหลักในการใช้จ่ายเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดตามมาได้ การใช้จ่ายส่วนเกินจึงควรกระทำต่อเมื่อมีภาวะจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเท่านั้น

หลักในการบริหารงบประมาณ

1. หลักพัฒนา การทำงานงบประมาณทั้งในด้านจัดหารายรับและวางแผนการใช้จ่ายจะต้องยึดหลักว่าจะพยายามให้มีการพัฒนามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นในด้าน การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความปลอดภัย โดยการจัดสรรงบประมาณจะต้องคำนึงถึงผลแห่งการพัฒนาในสิ่งที่ได้กระทำลงไป เพื่อไม่ให้เกิดการสิ้นเปลือง ของการใช้จ่ายงบประมาณ

2. หลักคาดการณ์ไกล หมายถึง หน่วยงานใดที่รับการจัดสรรงบประมาณไปแล้ว จะต้องคาดการณ์ว่าหน่วยงานนั้นๆ จะต้องทำงานอะไรบ้าง อย่างไร ในปีใด และต้องการใช้เงินเพื่อทำงานนั้นเท่าใด โดยจะต้องมีการคิดคาดคะเนไว้ล่วงหน้า โดยการนำหลักคาดการณ์ไกลนี้ในการควบคุมงบประมาณ อาจมีการบังคับให้หน่วยงานแสดงรายจ่ายเป็น โครงการว่าปีใดจะใช้จ่ายเงินงบประมาณเท่าใด เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี การจัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาว เป็นต้น

3. หลักดุลยภาพ หมายถึง งบประมาณจะต้องสมดุล โดยไม่ได้หมายความว่ารายได้หรือรายจ่ายจะต้องสมดุลหรือเสมอกันทุกปี แต่หมายความว่าถึง ในบางปีรายได้จะน้อยกว่ารายจ่าย (ขาดดุล) และอาจมีบางปีที่เงินจ่ายจะน้อยกว่าเงินได้ (เกินดุล) โดยปีใดที่เงินจ่ายน้อยกว่าเงินได้ เงินจะตกเป็นเงินสะสมในปีต่อไป เพื่อนำไปใช้จ่ายในปีที่มีความจำเป็นต้องจ่ายสูงกว่ารายได้

4. หลักผลประโยชน์ที่ได้รับ จะต้องพิจารณาว่า งบประมาณจะได้รับผลประโยชน์เพียงใด คุณค่าของงานที่เสนอขอจัดงบประมาณจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนใด เพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและเป้าหมายของคณะผู้บริหาร ว่าอะไรควรรอได้ อะไรควรดำเนินการก่อน โดยควรคำนึงถึงคุณค่ามาประกอบในการพิจารณา ว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่องาน หรือ โครงการดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างไรกับประชาชน

5. หลักประหยัด กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องใช้เงินที่ปรากฏในงบประมาณของแต่ละโครงการการใช้จ่ายให้ได้ผลเต็มที่ มิให้มีการจ่ายเงินเกินกว่าที่จำเป็น การจ่ายเงินงบประมาณโดยไม่ได้ผลงานเท่าที่ควรนั้น หมายถึง ความไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินนั้น มักจะมีโอกาสที่ไม่ประหยัดได้โดยง่าย เนื่องจากผู้ที่ใช้จ่ายเงินไม่มีความรู้สึกว่าเป็นเงิน

ของตน จึงอาจก่อให้เกิดการใช้จ่ายอย่างสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น ดังนั้นการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามหลักประหยัคจึงต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการใช้จ่ายเงินทุกคน

6. หลักสมรรถภาพ หมายถึงการหาเงินและจ่ายเงินต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่รั่วไหล ต้องมีการควบคุมงบประมาณทั้งรายได้และรายจ่าย หน่วยงานทุกหน่วยงานทั้งที่มีหน้าที่เก็บเงินและจ่ายเงินจะต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. หลักหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการใดจะต้องคำนึงว่า ส่วนราชการที่เสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอจัดสรรหรือตั้งงบประมาณนั้น จะต้องเป็นหน่วยงานที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้มี หน้าที่ดำเนินการตามโครงการนั้นๆ โดยจะต้องทำการวิเคราะห์ว่าส่วนราชการนั้นมีอำนาจหน้าที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณได้ถูกต้อง

8. หลักความพร้อม ในการจัดสรรงบประมาณจะต้องคำนึงถึงความสามารถที่จะปฏิบัติงาน หรือมีวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้หรือเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะดำเนินการตามที่กำหนดเป็นเป้าหมายหรือไม่ เช่น โครงการใดหากมีการเสนอของบประมาณในการดำเนินการโดยหน่วยงานหน่วยงานหนึ่ง แต่หน่วยงานนั้นไม่มีบุคลากร และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เงินที่ถูกจัดสรรไปนั้นก็ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เป็นต้น

9. หลักประชาธิปไตย เนื่องจากเงินรายได้ที่นำมาตั้งงบประมาณเกือบทั้งหมดมาจากการเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมจากประชาชน ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรที่ประชาชนจะต้องรู้เห็นและให้ความเห็นชอบทั้งรายได้และรายจ่าย ซึ่งกระทำโดยสภา ฉะนั้นการคลังและการงบประมาณจะต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รู้เห็น โดยทั่วไป และผู้บริหารจะต้องมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณเผยแพร่ให้กับประชาชนทราบ

10. หลักยุติธรรม การจัดสรรรายได้เพื่อตั้งเป็นรายจ่ายให้เป็นไปโดยยุติธรรมนั้นจะต้องพิจารณาถึงความต้องการ และเวลาที่เหมาะสม และเป็นไปโดยชอบธรรม

11. หลักนโยบาย งบประมาณจะต้องสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน เมื่อตรวจสอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการแล้ว ควรดูว่าโครงการหรือแผนการดำเนินการที่เสนอมานั้นถูกต้อง สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้อง ควรพิจารณาตัดโครงการนั้นออกไป

หลักการในการวิเคราะห์งบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณจะต้องตอบสนองนโยบายการบริหารประเทศที่รัฐบาลกำหนดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา งบประมาณจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารประเทศของรัฐบาล โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

1. พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
2. จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ
3. กระจายรายได้ประชาชาติที่เป็นธรรม
4. รักษาเสถียรภาพทางการเงินและการคลัง
5. ประชาสัมพันธ์งานและผลงานของรัฐบาล

โดยสำนักงบประมาณถือเป็นหน่วยงานหลักในการวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณที่กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เสนอขอตั้งในแต่ละปี โดยมีแนวทางและเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้(ณรงค์ สัจพันโรจน์, 2536)

รูปแบบที่ 1 เกณฑ์การพิจารณาอย่างกว้าง ได้แก่

1. กรอบวงเงินของแต่ละด้าน
2. แนวนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
3. วัตถุประสงค์ เป้าหมายและงานที่ทำตามขอบเขตหน้าที่ของหน่วยงาน

รูปแบบที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาอย่างละเอียด

1. ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. นโยบายของรัฐบาล
3. หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน
4. ความพร้อมในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
5. ความประหยัด
6. ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน
7. ประโยชน์ที่ได้รับ

รูปแบบที่ 3 เกณฑ์การพิจารณาเฉพาะอย่าง

1. โครงการเดิมและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน
2. โครงการใหม่และความเชื่อมโยงกับภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล
3. โครงการวิจัย

4. โครงการเงินกู้

นอกจากนี้สำนักงานประมาณยังมีเกณฑ์การพิจารณางบประมาณเป็นหมวดรายจ่าย โดยแบ่งรายจ่ายออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่

1. เงินเดือน และค่าจ้างประจำ
2. ค่าจ้างชั่วคราว
3. ค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ
4. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
5. เงินอุดหนุน
6. รายจ่ายอื่น

นอกจากนี้ ไกรยุทธ ชีรตยาคินันท์ (2528) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณา รายจ่าย 3 ประการอันได้แก่

1. ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) อันได้แก่การตรวจสอบให้ทราบว่าปัจจัยการผลิต (Input) นั้น ก่อให้เกิดผล (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) อะไรบ้าง
2. ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) อันได้แก่การเปรียบเทียบและตรวจสอบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) ที่กำหนดไว้หรือไม่
3. และความมีลักษณะที่เป็นธรรม (Equity) อันได้แก่การตรวจสอบงบประมาณที่ได้ทำการใช้จ่ายไปนั้น ผู้ปฏิบัติได้รับงบประมาณดังกล่าวอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) หรือไม่ และผลงานที่เกิดขึ้นเป็นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่าหรือไม่

โดยประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณนั้นๆ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการวิเคราะห์งบประมาณจึง มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยทั้งหลักการทางวิชาการและประสบการณ์ของบุคลากร มาใช้ทำการ วิเคราะห์ ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร รวมถึงการคาดคะเน ผลกระทบหรือผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงควรที่จะมีการจัดทำรายงานติดตามและ ประเมินผล ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการบริหารงบประมาณและมีความสำคัญ ในการตรวจสอบผลกระทบของการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ (ไกรยุทธ ชีรตยาคินันท์, 2528)

แนวคิด และองค์ประกอบที่สำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

1. แนวคิดของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เป็นระบบงบประมาณที่เน้นการใช้ยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาลเป็นหลัก ในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผล คุ่มค่า และสอดคล้องกัน ตามความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการและบริหารงบประมาณแผ่นดิน แก่กระทรวง กรม ที่มีระบบโครงสร้างความรับผิดชอบและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยกำหนดความรับผิดชอบจากการใช้งบประมาณ เป็น 3 ระดับ คือ รัฐบาล รับผิดชอบต่อความสำเร็จของเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รับผิดชอบต่อความสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง และหัวหน้าส่วนราชการหรือกรม รับผิดชอบต่อความสำเร็จของเป้าหมายและการดำเนินงานตามผลผลิตของหน่วยงาน

โดยสรุปแล้วการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นการจัดทำงบประมาณที่สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล และแสดงให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายการคลังภายในปีงบประมาณและนโยบายการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางเป็นเวลาประมาณ 4 ปี ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ทำให้ภาคธุรกิจสามารถวางแผนให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินนโยบายการคลังของรัฐบาลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ในการนำงบประมาณไปใช้จ่ายเพื่อแสดงความรับผิดชอบและเป็นหลักประกันผลงานในการให้บริการสาธารณะของรัฐต่อประชาชน รัฐมนตรีรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะระดับกระทรวง และหัวหน้าส่วนราชการจะดำเนินการภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีปริมาณคุณภาพ ภายในระยะเวลาใด และมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด โดยมีระบบการติดตามประเมินผล และมีตัวชี้วัดผลสำเร็จของงานอย่างชัดเจน

2. องค์ประกอบที่สำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

2.1 การมุ่งเน้นผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จะให้ความสำคัญกับความสำคัญกับความสำเร็จตามเป้าหมายทุกระดับ ตั้งแต่เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติจนถึงเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงและหน่วยงาน โดยมีผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับอย่างชัดเจน ดังนี้

2.1.1 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป็นผลลัพธ์ที่รัฐบาลคาดหวังจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะมีกรอบนโยบายเป็นแนวทางในการบริหารจัดการประเทศโดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในช่วงอายุของแต่ละรัฐบาล และสามารถกำหนดเป้าหมายเป็นรายปีได้ สำนักงบประมาณจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติของรัฐบาลให้เป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประจำปี และแปลงเป็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2.1.2 เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง จะต้องเชื่อมโยงและคำนึงถึงผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติอาจดำเนินการโดยกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรือต้องร่วมกันดำเนินการโดยหลายกระทรวงในลักษณะบูรณาการ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จแก่ชุมชนหรือสังคม

2.1.3 เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานภายใต้กระทรวงจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงโดยมีการกำหนดผลผลิตของหน่วยงานซึ่งอาจเป็นบริการหรือสิ่งของที่ให้บริการแก่ประชาชนและมีตัวชี้วัดผลสำเร็จที่แสดงทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย

2.2 เน้นหลักธรรมาภิบาล

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นระบบที่เน้นหลักการธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการที่ดี ดังนี้

2.2.1 มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละระดับอย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่ จากระดับรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพราะรัฐบาลเป็นผู้บริหารและเป็นผู้กำหนดนโยบายสูงสุดของประเทศสู่ระดับกระทรวงหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงและ

สิ้นสุดที่ระดับหน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อผลสำเร็จของผลผลิตที่ส่งผลโดยตรงต่อประชาชน

2.2.2 มีระบบการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานว่าได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีตัวชี้ผลสำเร็จในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่ายไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหาร ตลอดจนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อหน่วยงานต่อผลสำเร็จของงาน และมีรูปแบบของการรายงานผลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รายงานผลการปฏิบัติงาน และรายงานด้านการเงิน ซึ่งจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.3 การมอบอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณ

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จะเน้นให้กระทรวงและหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ในการให้บริการที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันในแต่ละระดับเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ และส่งเสริมให้กระทรวง/หน่วยงานมีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังผ่อนคลายนกฏระเบียบต่างๆให้กระทรวงและหน่วยงานมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการงบประมาณมากขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์สู่ประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.4 การเพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่ผ่านมามีขอบเขตจำกัดอยู่แต่เพียงค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินเท่านั้น ไม่รวมกิจกรรมที่ใช้เงินนอกงบประมาณ เช่น เงินกู้ เงินช่วยเหลือและเงินรายได้ของหน่วยงาน เป็นต้น ดังนั้นการนำเงินนอกงบประมาณมาพิจารณาร่วมกันกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะทำให้แผนการเงินโดยรวมของภาครัฐมีความสมบูรณ์ครอบคลุมและสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงินและการคลังได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 การประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (Medium-Term Expenditure Framework: MTEF)

การประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มีกำหนดระยะเวลา 4 ปี ประกอบด้วย งบประมาณประจำปี และประมาณการรายจ่าย 3 ปีล่วงหน้าจากค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานได้รับอนุมัติในปัจจุบันภายใต้สมมติฐานว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่สำหรับแผนงานต่างๆเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่าสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอนาคตนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในแต่ละด้าน การประมาณการวงเงินงบประมาณรายจ่าย

ล่องหนาระยะปานกลาง จะดำเนินการทั้งระดับนโยบายลงมาสู่ระดับหน่วยงาน(Top Down) และจากระดับหน่วยงานหรือส่วนราชการไปสู่อำนาจระดับนโยบาย(Bottom Up) โดยการประมาณการแบบ Top Down จะเป็นการประมาณการรายจ่ายจากระดับนโยบาย โดยพิจารณาจากสมมติฐานทางเศรษฐกิจและนโยบายการคลังของรัฐบาล ส่วนการประมาณการแบบ Bottom Up จะเป็นการประมาณการรายจ่ายจากระดับหน่วยงาน ภายใต้สมมติฐานว่าไม่มีนโยบายใหม่ในระยะเวลา 1+3 ปี ซึ่งการประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่องหนาระยะปานกลางทั้ง 2 แบบ ทำให้สำนักงานงบประมาณและรัฐบาลทราบถึงตัวเลขพื้นฐานของงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งรัฐบาลอาจจะมียุทธศาสตร์ที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเลขดังกล่าวได้ โดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานของส่วนราชการมาช่วยในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้การวางแผนการจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพและรักษาวินัยทางการคลัง

3. วงจรกระบวนการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

วิธีการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มีขั้นตอนในการจัดทำที่สำคัญ 5 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดยุทธศาสตร์ และการแปลงยุทธศาสตร์สู่แผนงบประมาณ

กระบวนการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยทั่วไป เริ่มต้นที่รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ภายหลังจากที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งส่วนราชการจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงาน 4 ปี และแผนการปฏิบัติงานประจำปีรองรับต่อไป สำหรับกระบวนการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 กำหนดนโยบายบริหารประเทศไว้ 8 นโยบาย ดังนี้

1. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก
 - 1.1 สร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย
 - 1.2 กำหนดให้การแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ”
 - 1.3 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจัง
 - 1.4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและเร่งรัดขยายเขตพื้นที่ชลประทาน

- 1.5 เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 1.6 เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ
 - 1.7 แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
 - 1.8 ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ สร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค
 - 1.9 ปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล
 - 1.10 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน
 - 1.11 ยกระดับราคาสินค้าเกษตรและให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน
 - 1.12 เร่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ
 - 1.13 สนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น
 - 1.14 พัฒนาระบบประกันสุขภาพ
 - 1.15 จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้แก่โรงเรียน
 - 1.16 เร่งรัดและผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
2. นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ
 3. นโยบายเศรษฐกิจ
 4. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
 5. นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 6. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม
 7. นโยบายการค้าต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 8. นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

จากนโยบายรัฐบาลดังกล่าว จึงกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณตามข้อเสนอของสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงกำหนดยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงให้มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของกระทรวง ทั้งนี้

ยุทธศาสตร์กระทรวง ต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลและ อยู่ภายใต้ขอบเขตภารกิจของกระทรวงตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

จากนั้นจึงเป็นการเปลี่ยนแผนหรือเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ผู้ยุทธศาสตร์ ระดับกระทรวง ซึ่งประกอบไปด้วยแผนหรือเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน กลยุทธ์และ ผลผลิตหลักของส่วนราชการภายใต้สังกัด ท้ายที่สุดจะเป็นการจัดทำแผนงบประมาณที่จะมา รองรับการปฏิบัติงานตามแผนหรือเป้าหมายการให้บริการ ดังนั้น แผนหรือเป้าหมาย การให้บริการกระทรวง ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน และผลผลิต หลักของส่วนราชการ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงแผนงานที่มีความ ต่อเนื่องในการสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนจะได้รับการจัดลำดับความสำคัญให้อยู่อันดับต้นๆ ในการบรรจุไว้ในแผนงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดผลผลิต

หลังจากส่วนราชการได้กำหนดพันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อย่างชัดเจนแล้ว ก็จะต้องดำเนินการกำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุพันธกิจ เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจะต้องกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ที่จะได้รับของงาน/โครงการ รวมถึง ตัวชี้วัดและวิธีการวัดเพื่อตรวจสอบผลผลิต หรือผลลัพธ์ ตามที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อมโยง กับการใช้ทรัพยากร

การกำหนดผลผลิตตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จะกำหนดเฉพาะผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานของส่วนราชการระดับปฏิบัติหรือส่วนราชการ ระดับกรมที่ส่งออกไปบุคคลภายนอกได้ใช้ประโยชน์ แต่ทั้งนี้ในแต่ละส่วนราชการ/กรมอาจจะมี ผลผลิตเดียวหรือหลายผลผลิตก็ได้

การกำหนดผลผลิตของส่วนราชการระดับกรม มีวิธีการและขั้นตอนในการกำหนด ดังนี้

1. ทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจตามกฎหมาย ภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของส่วนราชการว่าสอดคล้องกับผลลัพธ์ของรัฐบาลหรือไม่
2. กำหนดผลผลิตเพื่อที่จะทำให้พันธกิจสำเร็จ ทั้งนี้ ผลผลิตที่กำหนดจะต้อง เป็นผลผลิตขั้นสุดท้าย เพื่อส่งออกไปบุคคลหรือองค์กรภายนอกได้รับประโยชน์ และต้องเชื่อมโยง สอดคล้องกับ ผลลัพธ์ในระดับที่สูงกว่าด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัดของผลผลิต

ในการวัดความสำเร็จของผลผลิตตามโครงสร้างผลผลิตในระบบการจัดการ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีเป้าหมายที่จะวัดผลผลิตการทำงานของส่วน

ราชการในระดับกรมหรือหน่วยปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์ที่แสดงให้เห็นความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของส่วนราชการจากการใช้งบประมาณแผ่นดิน ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ โดยใช้การวัดผลผลิตของส่วนราชการเป็นตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการทำงาน

การวัดผลการดำเนินงาน หน่วยงานจะต้องกำหนดตัวชี้วัดผลผลิตของผลงาน ในแต่ละผลผลิต โดยครอบคลุมในเรื่องปริมาณ คุณภาพ ความทันเวลา และต้นทุน ทั้งนี้ผลลัพธ์ จะเป็นผลประโยชน์ที่ได้จากการผลิตและผลกระทบของการดำเนินงานที่มีต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม จากการใช้ประโยชน์จากสิ่งของหรือบริการที่จัดทำขึ้นมาโดยหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ต้องติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงาน การวัดผลการดำเนินงานในเรื่องต้นทุนผลผลิต หรือต้นทุนกิจกรรม โดยเป็นการรายงานผ่านระบบบัญชีเกณฑ์ คงค้าง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยงาน และเป็นการแสดงความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อการใช้จ่ายงบประมาณและผลสำเร็จของงาน

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวัดผลการดำเนินงาน หน่วยงานของตัวชี้วัดจะต้องชัดเจนเบ็ดเสร็จ และนำมาใช้วัดผลได้ การวัดผลผลิตตามระบบการจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ กำหนดให้มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านปริมาณ
2. ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านคุณภาพ
3. ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านระยะเวลาในการผลิตผลผลิต
4. ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านต้นทุนการผลิตต่อหน่วยผลผลิต

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ได้ถูกออกแบบให้มีระบบการประเมินผลในการจัดทำงบประมาณ เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารยุทธศาสตร์และงบประมาณแผ่นดิน โดยแนวทางในการพัฒนาระบบประเมินผลนี้ได้มุ่งเน้นในเรื่องความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจากการดำเนินงานของส่วนราชการ รวมไปถึงหลักธรรมาภิบาลที่จะเอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของรัฐสภา และประชาชน

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรงบประมาณตามโครงสร้างผลผลิต

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2553 ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เป็นการจัดทำงบประมาณภายใต้โครงสร้างผลผลิต - กิจกรรม ที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การจัดสรรงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จะเน้นการจัดสรรงบประมาณสู่ส่วนราชการแบบกระจายอำนาจ ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้สามารถบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ในการจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน จะดำเนินการอยู่บนหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความโปร่งใส ตรวจสอบและกระจายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งการตัดสินใจให้กับ ส่วนราชการ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการแก่ส่วนราชการ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2554

ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม การรายงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ กำหนดให้มีระบบการติดตามการรายงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ของส่วนราชการ ต่อหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง และรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในทุก ระดับ ดังนั้นการติดตาม การรายงาน และการประเมินผลการดำเนินงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จึงเป็นการติดตามและประเมินผลความสำเร็จต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติของผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับจากตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, โดย นายเจริญแจกพิมาย และนางสาวปนัดดา ศรีธนสาร (2555)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และปริญญาตรีที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่1/2554 ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยได้รับความรู้จากสื่อ 3 ลำดับที่มากที่สุดคือสื่อวิทยุ/โทรทัศน์อินเทอร์เน็ตและหนังสือพิมพ์และรู้จักยาเสพติดมากที่สุด 3 ลำดับคือยาบ้า (แอมเฟตามีน) กัญชาและใบกระท่อม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่แน่ใจว่าชุมชนที่พักอาศัยอยู่มีการระบาดของยาเสพติดแต่มีความเห็น

ว่ายาเสพติดที่ระบาดในชุมชนที่พื้กอาศัยมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือยาบ้า (แอมเฟตามีน) กัญชาและใบกระท่อมซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่เคยถูกชักชวนให้ลองยาเสพติดและไม่ทราบว่าเพื่อนบางคนคิดยาเสพติด โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งทีู้ว่าเพื่อนบางคนเสพยาเสพติดและทราบว่า การสูดดมเป็นวิธีการเสพยาที่เพื่อนใช้กันมากที่สุดและมีสาเหตุของการเสพยาเสพติดมากที่สุดคืออยากลองและมีความเห็นว่ายาเสพติดจะช่วยในเรื่องประสิทธิภาพในการเรียนหนังสือเป็นเรื่องที่ไม่จริงโดยมีความเห็นว่ายาเสพติดมีผลกระทบต่อตนเองมากที่สุดและในชุมชนที่พื้กอาศัยอยู่มีหน่วยงานราชการเข้าไปให้ความรู้และเข้าไปตรวจจับเรื่องยาเสพติดผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุดคือนักศึกษาสามารถดำรงตนเองด้วยการไม่เสพยาเสพติดถึงแม้สถานทีที่พื้กอาศัยจะมีการระบาดของยาเสพติดก็ตามทีที่เหลือนีมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากในทุกเรื่อง โดยเรื่องทีที่มากที่สุด 5 ลำดับคือครอบครัวญาติพี่น้องของนักศึกษาจะเสียใจและรับไม่ได้หากพบว่านักศึกษาเสพยาเสพติดรองลงมาคือนักศึกษาจะปฏิเสธทันทีเสมอเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติดคือนักศึกษากลัวว่าหากเสพยาเสพติดและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้จะทำให้เสียอนาคตทางการศึกษานักศึกษามีการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิดและนักศึกษามีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดีจึงไม่เกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด

2. ปัจจัยทีที่มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่, โดย พันตำรวจโทกิตติ บุญญาภาส (2543)

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางในการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียนเพื่อศึกษาปัจจัยทีที่มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียนและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียน ในการวิจัยฉบับนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแรกได้แก่อาจารย์จากโรงเรียนเชียงดาววิทยาคมและโรงเรียนศีลวิจิตรจำนวนโรงเรียนละ 25 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในการศึกษาครั้งนี้เป็นจำนวน 50 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างทีที่สองคือนักเรียนจากโรงเรียนเชียงดาววิทยาคมจำนวน 200 คน และโรงเรียนศีลวิจิตรจำนวน 165 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทีที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 365 คน และรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทีที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 415 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือทีใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผลวิจัยปรากฏว่าการจัดให้มีความร่วมมือกันระหว่างครูโรงเรียนชุมชนและองค์กรต่างๆและการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจในโรงเรียนและร่วมมือกับครูนี้นสามารถช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนได้ส่วนปัจจัยด้าน

สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนได้แก่ผลการเรียนกลุ่มเพื่อนปัญหาในครอบครัว และสิ่งแวดล้อมทางสังคมและท้ายที่สุดทำให้การศึกษาและข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง จะช่วยป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนได้ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยกล่าวว่า นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนควรชัดเจนและเป็นรูปธรรม ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ฝ่ายบริหารเองก็ควรจริงจังกับนโยบายนี้ให้มากขึ้นเน้นให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความตระหนักเห็นความสำคัญของปัญหาการติดยาเสพติดและรับผิดชอบ ร่วมกันสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจกันระหว่างครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดกับครูประจำชั้นและครูแนะแนวเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เด็กติดยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตลอดจนจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนส่งเสริมบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยตรงเช่นครูแนะแนวครูประจำชั้นและครูที่เป็นกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนให้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการแนะ แนวการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติดเพื่อให้ได้รับความรู้และนำมาใช้ในการ ทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นต้น โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียนผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบถึงความสำคัญของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสนใจที่จะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆให้มากขึ้น วิธีการหนึ่งก็คือการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขึ้นภายใน โรงเรียน โดยมีตัวแทนของชุมชนผู้ปกครองและบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆในชุมชนเข้ามาร่วม เป็นกรรมการและจัดให้มีการประชุมร่วมกันทุกเดือนซึ่งนอกจากจะได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน ของฝ่ายอื่นๆแล้วยังจะช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาได้อย่างต่อเนื่องนอกจากนี้โรงเรียนควร จัดตั้งทีมงานของนักเรียนในรูปของคณะกรรมการนักเรียนหรือในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อนให้ เป็นผู้ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนร่วมกับครูอาจารย์อันจะทำให้การ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นความร่วมมือกัน ระหว่างครูนักเรียน โรงเรียนผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานต่างๆในการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายต่างๆดังกล่าวขึ้นมาเพื่อศึกษาถึงสาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาลดจนกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหานับว่าเป็นสิ่งสำคัญและมี ประโยชน์มากวิธีหนึ่งเพราะทำให้ผู้บริหารของโรงเรียนได้รับทราบข้อมูลและแนวความคิดจาก หลายฝ่ายร่วมกันมักเป็นข้อมูลที่ตรงกับความจริงการดำเนินการแก้ไขปัญหายาที่สามารถกระทำ ได้ อย่างถูกต้องและมีความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เข้ามาช่วยกันแก้ไขปัญหายาอย่างแท้จริงทำให้การ

คำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าที่โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝ่ายเดียว ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินการในลักษณะของความร่วมมือกันระหว่างครูนักเรียนผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานต่างๆ โรงเรียนต้องเน้นแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดใน 4 ส่วนคือตัวนักเรียนควรสอนให้เกิดการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” และมีทักษะชีวิต (LifeSkills) เพียงพอที่จะป้องกันตนเองมิให้ติดยาเสพติดเช่นมีทักษะในการปฏิเสธทักษะในการคิดวิเคราะห์การคาดการณ์อันจะนำไปสู่ความสามารถในการรับผิดชอบตนเองและการควบคุมตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมผู้ปกครองโรงเรียนต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรักความอบอุ่นความสนใจให้เวลาและให้คำปรึกษากับลูกหลานของพวกเขาได้ทุกเรื่องทุกโอกาสรวมทั้งควรทำตัวเป็นแบบอย่างลดละหรือเลิกพฤติกรรมต่างๆ ที่สวนทางกับคำสอนควรมีกิจกรรมร่วมกันในโอกาสต่างๆ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ลูกหลานมีส่วนร่วมในการดูแลครอบครัวด้วยโรงเรียนไม่ควรส่งเสริมให้เด็กเรียนวิชาเก่งแต่เพียงอย่างเดียวควรพยายามวิเคราะห์หาจุดเด่นด้านอื่นๆ ของนักเรียนแต่ละคนแล้วส่งเสริมให้ได้แสดงออกในด้านนั้นๆ หรือสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับเยาวชนอื่นๆ เช่นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนจัดอบรมกลุ่มผู้นำเยาวชนรวมถึงการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในการติดตามพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในโรงเรียนเป็นต้นครูทุกคนควรมีทักษะการให้คำปรึกษาแนะนำโดยเฉพาะครูฝ่ายปกครองไม่ควรใช้มาตรการลงโทษเพียงอย่างเดียวควรสวมบทบาทของการเป็นผู้ปกครองญาติพี่น้องตลอดจนเพื่อนของเด็กนักเรียนแล้วแต่สภาพปัญหาของนักเรียนการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจตราภายในบริเวณโรงเรียนและร่วมมือกับครูในการป้องกันปัญหานับว่าสามารถลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนได้จากผลการวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายดำเนินคดีการมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจจึงเป็นมาตรการหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำความผิดกฎหมายไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือบุคคลภายนอกที่ใช้โรงเรียนเป็นสถานที่มั่วสุมเสพยาเสพติดหรือจำหน่ายยาเสพติดเกิดความเกรงกลัวเพราะหากเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเห็นก็จะถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายการปล่อยให้ครูออกตรวจแต่เพียงลำพังไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวให้กับนักเรียนที่ลักลอบเสพหรือจำหน่ายยาเสพติดได้มากนัก โดยเฉพาะกับบุคคลภายนอกอาจใช้ไม่ได้ผลการไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจตราจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการลักลอบจำหน่ายหรือเสพยาเสพติดกันในโรงเรียนได้ง่ายขึ้นผู้บริหารโรงเรียนมักจะกลัวชื่อเสียงของโรงเรียนเมื่อมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราในโรงเรียนอาจถูกมองจากบุคคลในโรงเรียนและบุคคลภายนอกโรงเรียนว่าโรงเรียนนั้นมีปัญหามากจนเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าไปสอดส่องเป็นพิเศษซึ่งเป็นทัศนคติที่ผิดกรเข้าไปตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันมิให้มีปัญหาเกิดขึ้นเท่านั้นเมื่อพบปัญหาที่สามารถดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่ดั่งนั้นฝ่ายบริหารของโรงเรียนควรให้ความสำคัญ

ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าไปตรวจตราหรือตรวจค้นในบริเวณโรงเรียนเพื่อให้การป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนได้โรงเรียนควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องเช่นการให้การศึกษาทำให้นักเรียนได้รู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดนอกจากนั้นควรจัดกิจกรรมเสริมด้านอื่นๆเช่นการเข้าค่ายการรณรงค์กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้นการให้ความรู้และเป็นส่วนเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่รู้จักดูแลตัวเองและเพื่อนมิให้ตกเป็นทาสของยาเสพติด

3. แนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียน, โดย สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคใต้สำนักงานป.ป.ส. (2544)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาหารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนตามแนวความคิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัดโรงเรียน (บวร.) และบ้านโรงเรียนมัสยิด (บรม.) การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคใต้โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมโรงเรียนประชาบำรุงโรงเรียนมุสลิมวิทยา(ประชานุรักษ์) และผู้นำชุมชนผู้นำศาสนาในพื้นที่บริการของโรงเรียนดังกล่าวโดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์การใช้แบบสอบถามและเอกสารรายงานของสถานศึกษาและวัด/มัสยิดเป็นเครื่องมือในการวิจัยส่วนการวิเคราะห์ผลเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้สถิติเชิงพรรณนาผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่ามึนักเรียนส่วนหนึ่งเคยทดลองใช้สารเสพติดที่ผิดกฎหมายได้แก่สารระเหยใบกระท่อมกัญชาและยาบ้าซึ่งเป็นการทดลองใช้แต่ในปัจจุบันไม่มีพฤติการณ์ดังกล่าวนอกจากนี้มึนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งที่ระบุว่ามิบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนที่ตนอยู่อาศัยอีกทั้งนักเรียนเกือบทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับสูงมีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเชิงบวกในระดับสูงและมีทักษะชีวิตเบื้องต้นในระดับสูงผลการศึกษารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนพบว่าพื้นที่โรงเรียนประชาบำรุงอำเภอตะโหนดจังหวัดพัทลุงเป็นรูปแบบการดำเนินงานร่วมกันอันเกิดจากความผูกพันของบุคคลและองค์กรในชุมชนทั้งในส่วนของบ้านวัดและโรงเรียนซึ่งมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทุกคนในชุมชนช่วยกันสร้างบ้านสร้างวัดสร้างโรงเรียนดังนั้นบ้านวัดและโรงเรียนจึงเป็นของทุกคนในชุมชนการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่นี้มีวัดเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือซึ่งตั้งแต่ปี2538ได้จัดตั้งเป็นสภาลานวัดตะโหนดมีหลักการบริหารการทำงานในองค์กรตามรูปแบบสากลมีฝ่ายสภาฝ่ายบริหารและฝ่ายที่ปรึกษาสภาลานวัดตะโหนดเป็นจุดร่วม

ของบ้านวัด โรงเรียนการดำเนินงานของสภากาชาดวัดตะโหมดจะเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นี้รวมทั้งกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนอกจากรูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันที่เกิดขึ้นภายใต้องค์กรสภากาชาดวัดตะโหมดแล้ว โรงเรียนประชาบาลยังมีการจัดองค์กร โดยการจัดตั้งทีมงานคณะกรรมการ โรงเรียนสีขาวซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนครูอาจารย์แก่นนำนักเรียนผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชนเข้ามาดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนประชาบาลเป็นการเฉพาะซึ่งทีมงานคณะนี้ส่วนหนึ่งเป็นทีมงานของสภากาชาดวัดตะโหมดด้วยดังนั้นแกนกลางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่นี้บางกิจกรรมโรงเรียนเป็นแกนหลักบางกิจกรรมสภากาชาดวัดตะโหมดเป็นแกนหลักและบางกิจกรรมหน่วยงานราชการในพื้นที่โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลตะโหมดและองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่เป็นหน่วยงานหลักซึ่งหน่วยงานหลักจะเป็นฝ่ายประสานความร่วมมือไปสู่ส่วนอื่นๆ โดยสรุปแล้วรูปแบบการประสานความร่วมมือในพื้นที่นี้มี 2 ลักษณะคือการประสานความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการอาศัยความผูกพันทางด้านเครือญาติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเด็กนักเรียนทุกคนถือเป็นลูกหลานของคนในชุมชนครูอาจารย์ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นคนในชุมชนนี้และผู้อาวุโสผู้ใหญ่ในชุมชนช่วยกันดูแลเด็กเตือนให้ห่างไกลและปลอดภัยจากยาเสพติดการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการภายใต้องค์กรสภากาชาดวัดตะโหมดคณะกรรมการ โรงเรียนสีขาวและองค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงหน่วยงานราชการระดับอำเภอและจังหวัดพื้นที่โรงเรียนมุสลิมวิทยา (ประชูปถัมภ์) อำเภอตะโหมดจังหวัดพัทลุงเป็นรูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานภายใต้หลักการศาสนาอิสลามเนื่องจากโรงเรียนนี้เริ่มต้นจากการเป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามแล้วพัฒนาเป็นโรงเรียน ราษฎร์สอนศาสนาอิสลามและใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปด้วยโต๊ะอิหม่าม โต๊ะครูจากมัสยิดในพื้นที่เข้ามาเป็นครูสอนศาสนาให้กับโรงเรียนโรงเรียนกับมัสยิดเกือบเป็นหนึ่งเดียวกันและมีการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนและมัสยิดเป็นแกนหลักในการประสานความร่วมมือจัดทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนโดยเน้นกิจกรรมด้านศาสนาอิสลามโดยสรุปแล้วรูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานในพื้นที่นี้มีลักษณะเด่นที่นักเรียนและประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักศาสนาอิสลามมีความเชื่อมั่นและเชื่อถือในผู้นำศาสนาจึงเกิดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำกิจกรรมต่างๆรวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนด้วยพื้นที่โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมอำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุงเป็นรูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเป็นทางการโรงเรียนเป็นแกนหลักในการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนผู้นำชุมชนผู้นำศาสนาและหน่วยงานราชการในพื้นที่การจัดทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของบุคลากร

ภายในโรงเรียนคือผู้บริหาร โรงเรียนครูอาจารย์และแกนนำนักเรียนเป็นส่วนใหญ่นอกจากนั้นการดำเนินงานในพื้นที่โรงเรียนนี้ส่วนใหญ่ได้รับความเกื้อหนุนจากโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือของพหุภาคีและความสามารถของชุมชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (AFP) ซึ่งอาจารย์โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมเป็นกรรมการคณะทำงาน AFPอำเภอศรีบรรพตด้วยจากการศึกษารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนทั้ง3กรณีศึกษาพบว่ามืองค์ประกอบและปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันครั้งนี้ผู้นำทั้งผู้นำชุมชนผู้นำศาสนาและผู้นำในโรงเรียนเป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญกับปัญหาของส่วนรวมชอบหลักการทำงานเป็นหมู่คณะมีจิตใจยึดมั่นในหลักจริยธรรมหลักศาสนาเป็นนักจัดทำกิจกรรมและมีบารมีเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของคนในชุมชนคุณสมบัติเหล่านี้มีผลโดยตรงที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันกิจกรรมของพื้นที่กิจกรรมอันเกิดจากการระดมความคิดเห็นของทุกคนทุกส่วนและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและคนส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่รื้อยัดสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นศาสนาความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักศาสนาส่งผลให้คนในชุมชนดำเนินชีวิตและมีทัศนคติที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเอื้อต่อการประสานความสามัคคีของคนในชุมชนเพื่อปกป้องชุมชนให้ห่างไกลจากสิ่งไม่ดีงามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ตามความเชื่อในศาสนาเป็นสิ่งที่ประสานเชื่อมคนในชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกันเกิดการประสานความร่วมมือกันอย่างไรก็ดีนโยบายของรัฐที่เน้นความสำคัญของชุมชนสถาบันครอบครัวสถาบันศาสนาสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เอื้ออำนวยให้มีการประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนการมีบุคลากรเป็นคนท้องถิ่นทั้งบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรในหน่วยงานอื่นๆที่เป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีความผูกพันกับบ้านเกิดของตนเองมีความสัมพันธ์อันที่เครือญาติกับคนในชุมชนย่อมสร้างความสัมพันธ์ประสานความร่วมมือกับบุคคล/หน่วยงานต่างๆได้ใกล้ชิดมากขึ้น งานวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะคือการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนจุดเริ่มต้นในการจัดทำกิจกรรมโรงเรียนควรดึงบุคลากรในชุมชนที่มีบารมีเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของเด็กนักเรียนและคนในชุมชนมาเป็นแกนหลักในการจัดทำกิจกรรมร่วมกับฝ่ายโรงเรียนเพื่อเป็นจุดดึงดูดให้เกิดการประสานความร่วมมือกับบุคคล/หน่วยงานต่างๆได้ดีมากขึ้นหน่วยงานราชการในพื้นที่ต่างๆควรเปิดรับบุคลากรที่เป็นคนในท้องถิ่นเข้าทำงานเพราะคนเหล่านี้มีความผูกพันกับบ้านเกิดของตนทุ่มเทการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเกิด การจัดตั้งองค์กรในระดับชุมชนต้องใช้เวลาในการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งสร้างความสัมพันธ์ความผูกพันกับชุมชนไม่ควรเร่งรัดจัดตั้งตามนโยบายตามโครงการของหน่วยงานภายนอกและควรเป็นองค์กรที่ทำงานโดยองคร่วมไม่ใช่เพื่อทำกิจกรรมใด

กิจกรรมหนึ่งเพราะวิถีชีวิตชุมชนนั้นเป็นวิถีชีวิตที่รวมกันที่จะแบ่งแยกกิจกรรมต่างๆออกจากกัน ได้ตัวแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่อำเภอตะโหมดจังหวัดพิจิตรนั้น ได้มีพัฒนาการมายาวนานการนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่นๆนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมของชุมชนนั้นๆเป็นประการสำคัญ

4. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขภาพเพื่อส่งเสริมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย, โดย จิราภรณ์ ม่วงพราน (2545)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขภาพเพื่อส่งเสริมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตอำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมสุขภาพในเรื่องต่อไปนี้ความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อสารเสพติดทัศนคติต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดแรงจูงใจต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดความสามารถตนเองต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้แนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองและหลักวิธีทางสุขศึกษามาใช้ในการจัดทำโปรแกรมสุขภาพเพื่อให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องสารเสพติดทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดและมีพฤติกรรมการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดในคลินิกโลกศดสเพิ่มขึ้นข้อสรุปของงานวิจัยดังกล่าวมีดังต่อไปนี้ลักษณะทางประชากรและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเพศชายอายุระหว่าง14-17ปีการศึกษาสูงสุดของบิดามารดาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาบิดามารดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างสถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการแนะนำตักเตือนจากอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ฝ่ายปกครองและจากเพื่อนให้เข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติด โดยทีมคลินิกโลกศดสทุกครั้งที่พบปัญหาการใช้สารเสพติดความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนจากสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดและมีพฤติกรรมการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงคือก่อนการทดลองความรู้เรื่องสารเสพติดทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำและระดับปานกลางแต่ภายหลังการทดลองความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจ

แรงสนับสนุนจากสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาสารเสพติดมีการ
เปลี่ยนแปลงในระดับที่สูงขึ้น

บทที่ 3

การแก้ไขปัญหายาเสพติด

แม้ว่าตามแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยาดั้งเดิมได้นำเสนอหลักปรัชญาที่ว่า “กระบวนการยุติธรรมที่มีความรุนแรง รวดเร็ว และแน่นอน ในการลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย จะสามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด” (Vold & Bernard, 1986) แต่แนวคิดดังกล่าวอาจใช้ไม่ได้ผลกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพราะปัญหายาเสพติดนั้นมีความซับซ้อนมากกว่าปัญหาอาชญากรรมอื่นหรืออาจกล่าวได้ว่าปัญหายาเสพติด ไม่ใช่ปัญหาอาชญากรรม

ถ้ากล่าวถึงการแบ่งประเภทอาชญากรรมโดยใช้เกณฑ์ความชั่วร้ายของการกระทำการ จำหน่ายยาเสพติดหรือการเสพยาเสพติดนั้น ไม่ใช่อาชญากรรมที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (Mala in se) เช่น การฆ่าคนตาย การลักทรัพย์ การข่มขืน แต่การจำหน่าย มีไว้ครอบครอง หรือเสพยาเสพติดนั้น เป็นอาชญากรรมที่ไม่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (Mala Prohibita) กล่าวคือ เป็นอาชญากรรมที่เกิดจากการละเมิดกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้พฤติกรรมดังกล่าวเป็นอาชญากรรม (ดร.สุมนทิพย์ จิตสว่าง, 2553) ดังนั้นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในแต่ละสังคม แต่ละประเทศ จึงมีโทษที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบริบทของสังคม และขึ้นอยู่กับบทบัญญัติทางกฎหมายในแต่ละประเทศ

จากปัญหาทางด้านยาเสพติดที่เรื้อรังในหลายประเทศทั่วโลกและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นของมาตรการควบคุมปราบปรามและกำจัดยาเสพติดซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายทางด้านกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นด้านตำรวจศาลหรือราชทัณฑ์รวมถึงค่าใช้จ่ายทางด้านสาธารณสุขในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทำให้นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญต่างๆพยายามที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวซึ่งมาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากยาเสพติดที่มีการเสนอแนะและทดลองใช้ในหลายๆประเทศมีอยู่ด้วยกัน 4 รูปแบบหลักได้แก่

1. การกำหนดให้ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (Criminalization)
2. การทำให้ถูกกฎหมาย (Legalization)
3. การไม่เอาโทษทางอาญา (Decriminalization) และ
4. นโยบายการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด (Harm Reduction)

ซึ่งนโยบายแต่ละนโยบายนั้นมีข้อแตกต่างในผลดีและผลเสียของแต่ละนโยบายแตกต่างกันไป รวมถึงค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในแต่ละนโยบายก็มีความแตกต่างกันเช่นกัน ดังนั้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละประเทศจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเสพติดตั้งแต่แนวทางในการนิยามคำว่ายาเสพติดและประเภทของยาเสพติดว่าควรจะมีขอบเขตเพียงใดรวมไปถึงทำการศึกษาริบทวิวัฒนาการของแต่ละประเทศ และรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุม หรือจัดการกับปัญหาเสพติดในแต่ละประเทศนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นการใช้ตัวบทกฎหมาย เป็นเครื่องมือในการจัดการกับยาเสพติด มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบริบท สำหรับในประเทศไทยนั้น มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาเสพติดด้วยกันหลายรูปแบบโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แต่เดิมในประเทศไทยได้มีการใช้ประโยชน์จากสารเสพติดที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย โดยสารเสพติดที่ผิดกฎหมายในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทางการแพทย์ เช่น ฝิ่น ในใช้เป็นยารักษาโรค และระงับความเจ็บปวด แอมเฟตามีน หรือสารประกอบของยาบ้าในปัจจุบัน ในอดีตเคยถูกใช้เป็นยาลดความอ้วนเป็นต้น แต่เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการนำสารเคมีเหล่านั้นมาใช้ในทางที่ผิด มีการนำมาเสพเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ จนเกิดการเสพติดและเกิดผลเสียขึ้นต่อตัวบุคคลที่เสพ ทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ และส่งผลเสียต่อสังคมส่วนรวม รัฐแต่ละรัฐจึงมีแนวความคิดที่กำหนดให้ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (Criminalization) ขึ้น ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวมีแนวความคิดที่สอดคล้องกันกับหลักทฤษฎีอาชญาวิทยาในกลุ่มดั้งเดิม ดังที่กล่าวไปข้างต้นในประเทศไทยมีการใช้กฎหมาย ในการควบคุมยาเสพติดที่มีฐานความคิดในการกำหนดให้สารเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ต้องมีการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ขึ้น โดยเนื้อหาของ พ.ร.บ.ดังกล่าวนี้ ความสอดคล้องกับหลักแนวคิดของนักอาชญาวิทยาสำนักดั้งเดิมที่เพิ่มความเข้มแข็งให้กับกระบวนการยุติธรรม ให้มีความรวดเร็ว รุนแรง และแน่นอน มีการให้อำนาจกับเจ้าพนักงานในการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดของบุคคล หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลนั้นได้เสพยาเสพติด (มาตรา 14 ทวิ) มีการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจค้นได้โดยไม่ต้องใช้หมายค้นและนอกจากนั้นยังมีการให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานอีกหลายมาตรา ซึ่งแสดงให้เห็นการมองว่ายาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายอย่างแท้จริงในช่วงเวลาดังกล่าว

ต่อมาเนื่องจากธรรมชาติของยาเสพติดนั้น เป็นสิ่งที่มีผลประโยชน์สูงจึงทำให้การแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ กระทำได้ยาก เนื่องจากผลตอบแทนของยาเสพติด บางครั้งเป็นประโยชน์มหาศาลต่อรัฐ ดังนั้นในหลายประเทศ จึงมีแนวคิดที่มองยาเสพติดบางประเภท เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย (Decriminalization) รวมถึงมีแนวความคิดที่จะมองผู้เสพยาเสพติดเหล่านั้นเป็นผู้ป่วย

ไม่ใช่อาชญากร แนวความคิดดังกล่าวที่คล้ายกันกับหลักทฤษฎีอาชญาวิทยา จากกลุ่มดั้งเดิม ที่มีการมองผู้กระทำความผิดบางกลุ่ม เช่น เยาวชน เป็นผู้ที่ขาดความซึ้งคิด หรือ ไม่มีความสามารถในการไตร่ตรองถึงเหตุและผลในการกระทำความผิดได้เพียงพอ จึงกล่าวได้ว่าแนวความคิดในการมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยนั้น มีความสอดคล้องกันกับกลุ่มทฤษฎีอาชญาวิทยาในยุคกึ่งดั้งเดิมที่เชื่อว่าบุคคลบางประเภทเช่น บุคคลโรคจิต ปัญญาอ่อน หรือเป็นเด็กหรือเยาวชน รวมถึงผู้ที่อยู่ในภาวะเสพยาเสพติดนั้น ไม่สามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกหนทางในความประพฤติดของตนเองได้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้สมควรที่จะได้รับการให้อภัยและให้โอกาสจากสังคม โดยในมุมมองด้านการใช้สารเสพติดนั้นจึงมีการเปลี่ยนมุมมองของผู้เสพโดยถือว่า “ผู้เสพเป็นผู้ป่วย” นั่นเอง

ในประเทศไทย การกำหนดใช้ พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวเช่นเดียวกัน ในเนื้อหาของพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แสดงถึงความตื่นตัวที่สอดคล้องกับสังคมโลกเกี่ยวกับปัญหาเสพยาเสพติด สังเกตได้จากมีการนิยามความหมายของคำว่า “เสพ” ซึ่งหมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด นอกจากนั้นยังมีการนิยามความหมายของการ “ติดยาเสพติดให้โทษ” ซึ่งหมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น และมีการนิยามคำว่า “การบำบัดรักษา” ซึ่งหมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งรวมตลอดถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพและการติดตามผลหลังการบำบัดรักษาด้วย สิ่งเหล่านี้นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสพที่เปลี่ยนไป ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยก็ได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวความคิด ที่เปลี่ยนไปในการมองผู้เสพเป็นผู้ป่วยของสังคมไทยอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปในด้านการใช้กฎหมายในการควบคุมปัญหาเสพยาเสพติดนั้น มีความหลากหลายในการบังคับใช้ ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมในประเภทอื่น ซึ่งในปัจจุบันนี้การบังคับใช้กฎหมายยาเสพติดในประเทศไทยนั้น อยู่ในลักษณะผสมผสาน กล่าวคือ มองผู้จำหน่ายยาเสพติดเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย และมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย

แนวคิดการปฏิบัติต่อผู้เสพยาเสพติดของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลมีแนวคิดในการใช้มาตรการทางกฎหมายกับผู้ค้าและผู้ผลิตยาเสพติดว่าเป็นผู้มีเจตจำนงที่ต้องการกระทำความผิด อีกทั้งบุคคลผู้ค้าและผู้ผลิตยาเสพติดได้คำนึงถึงผลได้ผลเสียในการกระทำผิดดังกล่าวแล้วและยังคงกระทำผิดในลักษณะดังกล่าว รัฐจึงมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการที่เน้นการปราบปรามที่รุนแรงและเป็นการลดอุปทานด้านยาเสพติด

(Supply of drugs) ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้มีนโยบายการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดค่าจ้างรุนแรง กล่าวคือในเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ได้กำหนดนโยบายการปราบปรามยาเสพติดคือ “การทำสงครามกับยาเสพติด”(War on Drug Policy) โดยนโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด หรือการลักลอบค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ส่งผลให้มีการปราบปรามที่รุนแรง ซึ่งในช่วงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในช่วงประมาณวันที่ 1-23 กุมภาพันธ์ 2546 เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกล่าวหาในการใช้วิธีการวิสามัญฆาตกรรมผู้ค้ายาเสพติด และมีผู้ค้ายาเสพติดเข้ามามอบตัว จำนวน 36,277 ราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดได้จำนวน 8,745 ราย (War on Drug Child Shooting, February 26, 2003) และรัฐบาลได้ประกาศชัยชนะสงครามกับยาเสพติดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2546 (คณะอนุกรรมการประเมินผล, 2547)

นอกจากนี้แนวคิดเดิมมักมองผู้เสพยาเสพติดเป็นอาชญากร และต้องเข้ามาอยู่ในระบบต้องโทษ(Correctional system) โดยผู้ติดยาเสพติดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นการสอบสวนของตำรวจ การพิพากษาจำคุกโดยศาลและการให้ควบคุมตัวในเรือนจำหรือศาลอาจให้หรือการลงโทษโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติในกรณีเป็นผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ หรือส่งไปแก้ไขยังสถานฝึกอบรมในกรณีเป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งมีการกำหนดให้มีการบำบัดรักษาสำหรับผู้ติดยาเสพติดควบคู่ไปด้วย(กนกพรรณ กัลยสนสูตร, 2532) ซึ่งแนวคิดการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยระบบต้องโทษของประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนสถานที่ ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และปัญหาการแบ่งแยกประเภทผู้กระทำผิดในเรือนจำที่ยังมีการควบคุมตัวร่วมกับผู้กระทำผิดคดีอื่นๆ และปัญหาการตราหน้าผู้ติดยาเสพติดว่าเป็นอาชญากร (เสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ, 2547)

ในระบบสากลได้กำหนดการบำบัดรักษาไว้ 3 ระบบ คือ ระบบต้องโทษ ระบบสมัครใจ และระบบบังคับบำบัด โดยก่อนการมีพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ประเทศไทยมีการนำระบบบำบัดมาใช้เพียง 2 ระบบ คือ ระบบต้องโทษ และระบบสมัครใจ สำหรับระบบต้องโทษได้กล่าวรายละเอียดไว้ในเบื้องต้นแล้ว ส่วนระบบสมัครใจเป็นกรณีที่ผู้เสพยาเสพติดประสงค์ต้องการเข้ารับการบำบัดรักษาโดยสมัครใจในโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน หรือวัดที่มีการจัดตั้งสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนระบบบังคับบำบัดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 นั้น เป็นมาตรการรองรับว่าผู้ติดยาเสพติดเป็นเสมือนผู้ป่วย ไม่ใช่อาชญากร และไม่เป็นผู้กระทำผิดโดยเปิดโอกาสให้ 3 ปี เพื่อบำบัดรักษา ซึ่งหากผู้ติดยาเสพติดเข้ากระบวนการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยไปบำบัดรักษาภายใน 6 เดือนแรก และหากสามารถบำบัดเป็นผลสำเร็จก็ถูกปล่อยตัวออกไป แต่ถ้า

ภายใน 3 ปียังไม่สามารถบำบัดรักษาเป็นผลสำเร็จก็ต้องรักษาตามกฎหมาย ซึ่งอาจเข้าไปบำบัดโดยระบบต้องโทษต่อไป(รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, 2543)

นอกจากนี้ ได้มีผลการวิจัยที่พยายามผลักดันให้เห็นว่าการใช้วิธีการจำคุกผู้เสพยาเสพติดเป็นวิธีการที่ไม่ประสบความสำเร็จต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดด้านยาเสพติด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว เช่น การศึกษาวิจัยของ ประเทือง ธนียผล (2530) เรื่อง “การใช้วิธีการบำบัดรักษาและอบรมแก้ไขฟื้นฟูจิตใจแทนการใช้เรือนจำต่อผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด” พบว่าการลงโทษผู้ติดยาเสพติดโดยเฉพาะผู้ติดยาเสพติดครั้งแรก เป็นการลงโทษที่รุนแรงเกินไป และไม่สมควรส่งไปบำบัดรักษาในเรือนจำเพราะส่งผลเสียต่อผู้เสพยาเสพติดที่ถูกตราหน้าเป็นอาชญากร เพราะผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดในระบบงานคุมประพฤติ จากผลการศึกษาของ ผกามาศ สุขสร(2545) เรื่อง “ระบบของการให้บริการผู้ถูกคุมความประพฤติติดยาเสพติด สำนักงานคุมประพฤติ” พบว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในคดียาบ้า มีความพึงพอใจกับระบบการให้บริการของสำนักงานคุมประพฤติในการให้คำปรึกษาแนะนำและการใช้ระบบบำบัดโดยใช้กิจกรรมต่างๆ

มาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. การกำหนดให้ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย(Criminalization) การใช้มาตรการทางกฎหมายกับผู้ค้าและผลิตยาเสพติดว่าเป็นผู้มีเจตจำนงที่ต้องการกระทำความผิดมีการใช้มาตรการที่เน้นการปราบปรามที่เข้มงวดและเป็นการลดอุปทานด้านยาเสพติด (supply of drugs) ตัวอย่างเช่นในเดือนกุมภาพันธ์ปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลนายทักษิณชินวัตรได้กำหนดนโยบายการปราบปรามยาเสพติดคือการทำสงครามกับยาเสพติด (War on Drug Policy) ซึ่งมีนโยบายการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดค่อนข้างจริงจัง โดยนโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดหรือการลักลอบค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมายส่งผลให้มีการปราบปรามที่เด็ดขาดซึ่งในช่วงการนำนโยบายไปปฏิบัติในช่วงประมาณวันที่1-23 กุมภาพันธ์ 2546 ทำให้ผู้ค้ายาเสพติดถูกจับกุมจำนวนมากถึง 8,745 รายและมีผู้ค้ายาเสพติดเข้ามามอบตัวจำนวน 36,277ราย (War on Drug/ Child Shooting, February 26, 2003 อ้างในศรีสมบัติโชคประจักษ์ชัดและคณะ, 2548)

2. การทำให้ถูกกฎหมาย (Legalization) หมายถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกกฎหมายเดิมหรือการออกกฎหมายใหม่ที่ส่งผลให้การกระทำที่เคยถือว่าเป็นความผิดหรือละเมิดกฎหมายนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดหรือละเมิดกฎหมายอีกต่อไปหรือการทำให้ไม่ผิดกฎหมายภายใต้การบริหารจัดการแบบพิเศษโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดียาเสพติด

3. การไม่เอาโทษทางอาญา (Decriminalization) หมายถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ยกเลิกกฎหมายเดิมหรือออกกฎหมายใหม่ที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดหรือละเมิดกฎหมายบางประเภทให้ไม่ต้องรับการลงโทษทางอาญาเลยซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่เบากว่าการทำให้ถูกกฎหมาย และโดยมากจะใช้กับคดีด้านยาเสพติดซึ่งตามนิยามของ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction หรือ EMCDDA (2005) ได้นิยาม Decriminalization ว่าหมายถึงการที่กำหนด ขอบเขตไม่ให้มีการนำระบบกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมปกติมาใช้แม้ข้อห้ามจะยังคง อยู่ นั่นคือการไม่เอาโทษทางอาญา (decriminalization) ยังคงถือว่ายาเสพติดยังเป็นข้อห้ามตามกฎหมายไม่ได้เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายแต่จะไม่มีมาตรการในการจำคุกคงเหลือไว้แต่โทษปรับและการ รักษาบำบัดเท่านั้น โดยที่โทษปรับนั้นต้องไม่ถือว่าเป็นโทษทางอาญาตามแนวคิด Decriminalization (ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายอาญาของไทยซึ่งโทษปรับถือเป็นโทษทางอาญาชนิด หนึ่งด้วย) นอกจากนี้ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าข่ายหลักการไม่เอาโทษทางอาญานี้จะไม่มีการบันทึก ประวัติในชั้นตำรวจและไม่มีการใช้วิธีการคุมประพฤติเป็นต้นซึ่งปัจจุบันในกลุ่มยุโรปมีเฉพาะ ประเทศโปรตุเกสที่มีการประกาศในกฎหมายไม่เอาโทษทางอาญากรณีการเสพครอบครองยาเสพติดเพื่อใช้ส่วนตัวโดยมีการกำหนดระยะเวลาให้เสพได้ 10 วันอย่างไรก็ตามการเสพยาเสพติดยังเป็น ข้อห้ามตามกฎหมายและให้ถือเป็นความผิดต่อการปกครองเท่านั้น

4. นโยบายการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด (Harm Reduction) หมายถึง นโยบายที่พยายามทำให้การใช้ยาเสพติดนั้นมีอันตรายต่อร่างกายของผู้เสพลดลง, การลดอันตราย จากการใช้ยาเสพติดหมายถึงการลดความเสี่ยงและอันตรายต่างๆที่ผู้ใช้ยาเสพติดอาจยังเลิกยาไม่ได้ ทั้งนี้จะนั้นระหว่างที่กำลังพยายามจะเลิกจึงควรมีวิธีการลดอันตรายจากการรับและถ่ายทอดเชื้อ เอชไอวีรวมทั้งเชื้อไวรัสตับอักเสบนิดซีและชนิดบีอีกทั้งช่วยให้ผู้ใช้ยาเสพติดสามารถปรับตัวเอง ให้ลดการใช้ยาและดำรงสถานภาพการไม่กลับไปเสพซ้ำให้นานขึ้น (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ ชัดและคณะ, 2553)

นโยบายแต่ละนโยบายนั้นมีข้อแตกต่างในผลดีและผลเสียของแต่ละนโยบายแตกต่างกัน ไป รวมถึงค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในแต่ละนโยบายก็มีความแตกต่างกันเช่นกัน ดังนั้นในการแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในแต่ละประเทศจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเสพติดตั้งแต่แนวทางในการนิยามคำว่ายาเสพติดและประเภทของยาเสพติดว่าควร จะมีขอบเขตเพียงใดรวมไปถึงทำการศึกษาบริบทวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ และรูปแบบการ บังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุม หรือจัดการกับปัญหาเสพติดในแต่ละประเทศนั้น (ศรีสมบัติ โชค ประจักษ์ชัดและคณะ, 2553) จากที่กล่าวมาข้างต้นการใช้ตัวบทกฎหมาย เป็นเครื่องมือในการ

จัดการกับยาเสพติด มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบริบท สำหรับในประเทศไทยนั้น มีรูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยกันหลายรูปแบบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แต่เดิมในประเทศไทยได้มีการใช้ประโยชน์จากสารเสพติดที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย โดยสารเสพติดที่ผิดกฎหมายในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทางการแพทย์ เช่น ฝิ่น ใน ใช้เป็นยารักษาโรค และระงับความเจ็บปวด แอมเฟตามีน หรือสารประกอบของยาบ้าในปัจจุบัน ในอดีตเคยถูกใช้เป็นยาลดความอ้วนเป็นต้น แต่เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการนำสารเคมีเหล่านั้นมาใช้ในทางที่ผิด มีการนำมาเสพเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ จนเกิดการเสพติดและเกิดผลเสียขึ้นต่อตัวบุคคลที่เสพ ทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ และส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม รัฐแต่ละรัฐจึงมีแนวความคิดที่กำหนดให้ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (Criminalization) ขึ้น ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวมีแนวความคิดที่สอดคล้องกันกับหลักทฤษฎีอาชญาวิทยาในกลุ่มดั้งเดิม ดังที่กล่าวไปข้างต้น

ในประเทศไทยมีการใช้กฎหมาย ในการควบคุมยาเสพติดที่มีฐานความคิดในการกำหนดให้สารเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ต้องมีการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ขึ้น โดยเนื้อหาของ พรบ. ดังกล่าวนั้น ความสอดคล้องกับหลักแนวคิดของนักอาชญาวิทยาสำนักดั้งเดิม ที่เพิ่มความเข้มแข็งให้กับกระบวนการยุติธรรม ให้มีความรวดเร็ว รุนแรง และแน่นอน มีการให้อำนาจกับเจ้าพนักงานในการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดของบุคคล หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลนั้นได้เสพยาเสพติด (มาตรา 14 ทวิ) มีการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจค้นได้โดยไม่ต้องใช้หมายค้นและนอกจากนั้นยังมีการให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานอีกหลายมาตรา ซึ่งแสดงให้เห็นการมองว่ายาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายอย่างแท้จริงในช่วงเวลาดังกล่าว

ต่อมาเนื่องจากธรรมชาติของยาเสพติดนั้น เป็นสิ่งที่มีผลประโยชน์สูงจึงทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ กระทำได้ยาก เนื่องจากผลตอบแทนของยาเสพติด บางครั้งเป็นประโยชน์มหาศาลต่อรัฐ ดังนั้นในหลายประเทศ จึงมีแนวคิดที่มองยาเสพติดบางประเภท เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย (Decriminalization) รวมถึงมีแนวความคิดที่จะมองผู้เสพยาเสพติดเหล่านั้นเป็นผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากร แนวความคิดดังกล่าวมีการเดินทางที่คล้ายกันกับหลักทฤษฎีอาชญาวิทยา จากกลุ่มดั้งเดิม มาสู่กึ่งดั้งเดิม ที่มีการมองผู้กระทำความผิดบางกลุ่ม เช่น เยาวชน เป็นผู้ที่ขาดความยังคิดหรือไม่มีความสามารถในการไตร่ตรองถึงเหตุและผลในการกระทำความผิดได้เพียงพอ จึงกล่าวได้ว่าแนวความคิดในการมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยนั้น มีความสอดคล้องกันกับกลุ่มทฤษฎีอาชญาวิทยาในยุคกึ่งดั้งเดิมที่เชื่อว่าบุคคลบางประเภทเช่น บุคคลโรคจิต ปัญญาอ่อน หรือเป็นเด็กหรือเยาวชน รวมถึงผู้ที่อยู่ในภาวะเสพติดสารเสพติดนั้น ไม่สามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือก

หนทางในความประพฤติของตนเองได้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้สมควรที่จะได้รับการให้อภัยและให้โอกาสจากสังคม โดยในมุมมองด้านการใช้สารเสพติดนั้นจึงมีการเปลี่ยนมุมมองของผู้เสพโดยถือว่าเป็น “ผู้เสพเป็นผู้ป่วย” นั่นเอง

ในประเทศไทย การกำหนดใช้ พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวเช่นเดียวกัน ในเนื้อหาของพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แสดงถึงความตื่นตัวที่สอดคล้องกับสังคมโลกเกี่ยวกับปัญหาเสพติด สังเกตได้จากมีการนิยามความหมายของคำว่า “เสพ” ซึ่งหมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด นอกจากนั้นยังมีการนิยามความหมายของการ “ติดยาเสพติดให้โทษ” ซึ่งหมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น และมีการนิยามคำว่า “การบำบัดรักษา” ซึ่งหมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งรวมตลอดถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพและการติดตามผลหลังการบำบัดรักษาด้วย สิ่งเหล่านี้นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสพที่เปลี่ยนไป ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยก็ได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวความคิดที่เปลี่ยนไปในการมองผู้เสพเป็นผู้ป่วยของสังคมไทยอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปในด้านการใช้กฎหมายในการควบคุมปัญหาเสพติดนั้น มีความหลากหลายในการบังคับใช้ ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมในประเภทอื่น ซึ่งในปัจจุบันนี้การบังคับใช้กฎหมายยาเสพติดในประเทศไทยนั้น อยู่ในลักษณะผสมผสาน กล่าวคือ มองผู้จำหน่ายยาเสพติดเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย และมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย

สถานการณ์ยาเสพติดและนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศไทย

1. สถานภาพปัญหาเสพติด

สภาพปัญหาเสพติดในประเทศไทยนั้นได้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด และ การเป็นทางผ่านยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส., 2550) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การเป็นพื้นที่ผลิต ลักษณะทางตอนเหนือของประเทศไทย รวมถึงเขตติดต่อชายแดนลาว และพม่า นั้นมีลักษณะภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกพืชที่เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด เช่น ฝิ่น จนทำให้พื้นที่ดังกล่าวถูกเรียกขานว่าเป็นพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ หรือกล่าวได้ว่า

เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลก ส่วนในการแปรรูปสารเสพติดจากสารตั้งต้นดังกล่าว เป็น เฮโรอีน หรือยาบ้า นั้น ในปัจจุบันได้ลดปริมาณลงอย่างมาก โดยฐานการผลิตส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้ย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน

1.2 การเป็นพื้นที่ค้า ประเทศไทยมีการค้ายาเสพติดที่สำคัญ 3 ประการคือการค้าเฮโรอีน การค้ากัญชา และการค้ายาบ้า ลำดับแรกการค้าเฮโรอีน การค้าเฮโรอีนกระจายอยู่บริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยบริเวณที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ รวมถึงมีการแพร่ระบาดการค้ามายังพื้นที่กรุงเทพมหานคร ภาคใต้ และชายแรงงานต่างประเทศ ซึ่งมีการเชื่อมโยงกับชายงานในประเทศ อย่างไรก็ตามเฮโรอีนส่วนใหญ่จะถูกลำเลียงไปยังต่างประเทศ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ยังจำหน่ายในตลาดภายในประเทศไทย ลำดับต่อมาคือการค้ากัญชา การค้ากัญชานั้นมักพบเห็นบริเวณพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยพื้นที่ดังกล่าวจัดเป็นพื้นที่ดำเนินการรวบรวมกัญชาเพื่อทำการส่งออกไปยังต่างประเทศเป็นหลัก ปัจจุบันกลุ่มผู้ค้ากัญชานั้นมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก โดยกลุ่มผู้ค้าได้ย้ายไปดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลักเพื่อนำทำการส่งออกไปยังทวีปอื่น ลำดับสุดท้ายคือการค้ายาบ้า ยาบ้าถือเป็นปัญหาเสพติดที่รุนแรงที่สุดในประเทศไทย ยาบ้าได้แพร่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค ผู้ค้ามีกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ตั้งแต่ระดับรายใหญ่ระดับกลาง และระดับย่อยในพื้นที่แพร่ระบาด เครือข่ายยาบ้าไม่มีการจัดองค์กรที่ชัดเจนเหมือนกับเฮโรอีนและกัญชา แม้แต่นักค้ารายย่อยบางครั้งก็สามารถไปจัดหาเสพติดจากพื้นที่ผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำครั้งละเป็นปริมาณมากได้

1.3 การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทยนั้นมีมากมายหลายประเภท ได้แก่ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน ยาไอซ์และวัตถุออกฤทธิ์ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอื่น ส่วนตัวยาที่แพร่ระบาดมากและมีปัญหาในระดับรุนแรงคือ ยาบ้า โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เยาวชน และนักศึกษา เนื่องจากมีราคาไม่สูงนักและมีผู้จำหน่ายรายย่อยแพร่กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ในด้านโคเคน เฮ็คซ์คาลซี ยาไอซ์และยาเค การแพร่ระบาดจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มเยาวชนผู้ใช้สถานบันเทิง และกลุ่มวัยรุ่นที่ฐานะดี ส่วนสารระเหยนั้น การแพร่ระบาดจะอยู่ในกลุ่มเด็กนอกสถานศึกษาซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 การเป็นทางผ่านยาเสพติด การขนส่งทางบกและทางอากาศ มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดทั้งเพื่อค้าภายในประเทศและเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะการลักลอบลำเลียงเฮโรอีนไปต่างประเทศ เช่น อเมริกา ออสเตรเลีย และยุโรป ส่วนการลักลอบลำเลียงกัญชาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมายังกรุงเทพมหานครนั้น จะมีการส่งไปต่างประเทศโดยทางเรือหรือส่งลงไปทางใต้ไปยังประเทศมาเลเซีย และต่อไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ญี่ปุ่น อเมริกา และประเทศในยุโรปบางประเทศ

2. นโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยตลอดช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งประกอบไปด้วยนโยบาย แนวทาง แนวความคิดในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลยุคต่างๆ ในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดยืนและแนวความคิดในการแก้ไขปัญหายาของรัฐในยุคดังกล่าวนี้ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

2.1 นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (พ.ศ.2546-2547) รัฐบาลสมัยพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศสงครามขึ้นเด็ดขาดกับยาเสพติด ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 และได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อเอาชนะยาเสพติดมาเป็นระยะๆ โดยมีเป้าหมายที่จะเอาชนะปัญหายาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืนและมีระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้น สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยมีการลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วเป็นอย่างมาก มีการวิสามัญฆาตกรรม ผู้ค้ายาเสพติดไม่เว้นแต่ละวัน รวมถึงมีการฆ่ากันเองระหว่างผู้ค้ารายใหญ่และผู้ค้ารายย่อยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดทั้งเสียงวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในแง่บวก และแง่ลบ ถึงการดำเนินการขึ้นเด็ดขาดตามแนวนโยบายดังกล่าวกับปัญหายาเสพติด

2.2 งานยาเสพติดตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2548-2551 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548 เห็นชอบแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551 กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หลัก 9 ประเด็น ที่เป็นวาระแห่งชาติดังต่อไปนี้

- การขจัดความยากจน
- การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตของโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดคือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพในด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้มีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ให้สังคมไทยมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมดี สงบสุขปลอดภัยจากอบายมุข และสิ่งเสพติด

โดยมีตัวชี้วัดเป็นจำนวนคดีด้านประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต เพศและยาเสพติด ต้องลดลง โดยมีเป้าหมายในปี พ.ศ. 2548-2551 ให้มีสัดส่วนคดียาเสพติดเหลือ 70 ต่อประชากรแสนคนมีการใช้กลยุทธ์หลักในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลโดยใช้มาตรการทางสังคม และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ควบคู่ไปกับมาตรการทางกฎหมายและบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาอีกด้วย ผู้ที่เป็นผู้รับผิดชอบในกลยุทธ์หลักดังกล่าวได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นอกจากนี้ที่กล่าวมาข้างต้นยังมีประเด็นยุทธศาสตร์อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ในด้านการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 ในด้านนโยบายการรักษาความมั่นคงของรัฐ

2.3 ยุทธศาสตร์การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (พ.ศ. 2548-2551) ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 4 ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด (Supply) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายูสเซอร์และผู้ติดยาเสพติด (Demand) ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการและยุทธศาสตร์การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

2.3.1 ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด (Supply)

เป้าหมาย: ควบคุมไม่ให้เกิดการผลิตการนำเข้าการค้าภายในประเทศโดยเด็ดขาด

มาตรการ: ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อทำลายแหล่งผลิตกลุ่มการค้าให้หมดไป เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้น โดยเพิ่มศักยภาพของชุดสกัดกั้น ชุดข่าว และเพิ่มจุดสกัดให้ครอบคลุมเส้นทางสำคัญในพื้นที่ชั้นใน โดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สืบสวนปราบปรามจับกุมและทำลาย เครือข่ายและนักค้ารายสำคัญให้หมดสิ้นไปโดย ออกหมายจับหรือเร่งรัดให้มีการดำเนินการตามหมายจับต่อนักค้ารายสำคัญ ทั้งที่อยู่ในประเทศและหลบหนีไปอยู่ต่างประเทศ ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อนำบุคคลที่เป็นนักค้ารายสำคัญกลับมาลงโทษ ขยายผลไปสู่การริบทรัพย์สินแก่นักค้ารายสำคัญทุกคดี ใช้มาตรการฟอกเงิน และมาตรการทางภาษีอากรกับผู้ค้ายาเสพติด

2.3.2 ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายูสเซอร์และผู้ติดยาเสพติด (Demand)

เป้าหมาย: ค้นหา บำบัด ฟื้นฟู ยูสเซอร์และผู้ติดทุกคนไม่ให้กลับมาเสพติดซ้ำอีก และติดตามช่วยเหลือดูแลให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในชุมชน สังคมได้อย่างปกติสุข

มาตรการ: พัฒนาประสิทธิภาพของระบบค้นหา โดยใช้ชุมชนและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อค้นหา ยูสเซอร์ผู้ติด และนำเข้าสู่ระบบบำบัดให้หมด พัฒนาประสิทธิภาพระบบข้อมูล ให้สามารถให้การพิจารณาคุณสมบัติ ยูสเซอร์ผู้ติด แต่ละคนที่จะส่งเข้าสู่ระบบการบำบัดแต่ละประเภทที่เหมาะสม และสามารถใช้ในการติดตาม ช่วยเหลือดูแล ภายหลังการบำบัด ปรับรูปแบบ

การบำบัดรักษาทั้ง 3 ระบบ (สมัครใจ บังคับ ต้องโทษ) ให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและสามารถมีระบบส่งต่อ ผู้เสพ ผู้ติด ที่เหมาะสม เพิ่มประสิทธิภาพการติดตาม ช่วยเหลือดูแลหลังการบำบัด ให้ผู้ที่ผ่านการบำบัดทุกคน มีอาชีพ มีงานทำ และสามารถใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างปกติสุข

2.3.3 ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)

เป้าหมาย: เพื่อควบคุมไม่ใช้กลุ่มเสี่ยงเข้าไปใช้หรือเสพยาเสพติด

มาตรการ: การสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชน และผู้ใช้แรงงานทุกระดับ โดยผ่านกระบวนการรณรงค์และการให้การศึกษาในสถานศึกษาและสถานประกอบการทุกระดับ การสร้างเครือข่ายเยาวชนให้เข้มแข็ง และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน การส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกให้เยาวชนสามารถเข้าถึงกิจกรรมทางเลือกได้ ในทุกพื้นที่ (หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล เทศบาล) การควบคุมจัดระเบียบสถานบันเทิงและหอพัก ไม่ให้มีการเสพยาหรือใช้ยาเสพติด

2.3.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

เป้าหมาย: เพื่อให้กลไกการบริหารจัดการแก้ปัญหาทุกระดับมีประสิทธิภาพ ดำเนินการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง สร้างกลไกการแก้ปัญหาภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแก้ปัญหาร่วมกับกลไกภาครัฐในทุกพื้นที่

มาตรการ: เสริมสร้างพัฒนากลไกการแก้ปัญหา ในทุกระดับให้เข้มแข็งและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างสนับสนุนกลไกการแก้ปัญหาภาคประชาชนในระดับพื้นที่ให้สามารถเฝ้าระวังปัญหาได้ พัฒนาระบบข้อมูลระบบเฝ้าระวังให้สามารถชี้สถานการณ์ปัญหาได้อย่างทันท่วงที เมื่อสถานการณ์ปัญหาเปลี่ยนไป จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาอย่างน้อยอำเภอละ 1 แห่ง ให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาทั้งใน ชุมชน โรงเรียน และสถานประกอบการ รวมถึงมีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย

2.3.5 ยุทธศาสตร์การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

เป้าหมาย: เฝ้าระวังมิให้ปัญหายาเสพติดกลับมาแพร่ระบาดรุนแรงอีก

มาตรการ: ให้ทุกจังหวัด และทุกอำเภอ มีระบบเฝ้าระวังปัญหา ที่สามารถแจ้งเตือนเมื่อมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด และสามารถเข้าดำเนินการได้อย่างทันท่วงที หรือสนับสนุนประชาชนในการแก้ไขปัญหา สร้างกลไกการเฝ้าระวังภาคประชาชน กลุ่มพลังแผ่นดินให้สามารถเฝ้าระวัง แจ้งเตือนปัญหาได้ในระดับหมู่บ้าน ชุมชน และเข้าร่วมมือกับภาครัฐในการจัดการกับปัญหาในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล เทศบาล ได้ทันท่วงที ดำรงสภาพหมู่บ้าน ชุมชน

เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืนให้ได้ร้อยละ 95 รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าการแก้ไขปัญหาเสพติดยังเป็นประโยชน์สำคัญและจะทำทุกวิถีทางที่จะป้องกันเฝ้าระวังมิให้ยาเสพติดกลับมาแพร่ระบาดรุนแรงอีกครั้งหนึ่ง

2.4 ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน (พ.ศ. 2552-2553) รัฐบาลสมัย นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีกำหนดแผนยุทธศาสตร์และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาลและเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2552 เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันยาเสพติด โดยมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีปัญหาสูงเป็นพิเศษ และดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดย “รั้ว” หมายถึง การสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกิจกรรม สร้างกระบวนการทำงาน เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนได้ดำเนินการร่วมกันแบบบูรณาการภายใต้แนวคิด 5 รั้วล้อมไทย พันภัยยาเสพติด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 รั้วชายแดน มีหลักคิดว่า ยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านและมีการลักลอบนำเข้าประเทศไทยจึงมีการดำเนินการตามหลักรั้วชายแดนขึ้น โดยมีกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นเจ้าภาพหลัก และมีกองกำลังป้องกันชายแดนเป็นผู้รับผิดชอบในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่จัดกำลังปฏิบัติการลาดตระเวน สกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน จัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านชายแดนเพื่อเป็นกำลังเฝ้าระวัง รวมถึงปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดในเชิงรุกด้วยการดำเนินมาตรการทางการข่าว การร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านการข่าว การปราบปรามสกัดกั้นและการลาดตระเวนร่วมกัน

2.4.2 รั้วชุมชน มีหลักคิดว่า ความอ่อนแอของชุมชน ไม่มีภูมิคุ้มกันของชุมชนทำให้ปัญหาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดได้ง่าย รัฐบาลจึงประกาศชัดเจนที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสังคมด้านต่างๆ เสริมบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนในการเฝ้าระวังรวมทั้งการสำรวจตรวจสอบพฤติกรรมทั้งการค้าและเสพด้วยกระบวนการประชาม เพื่อคัดกรองปัญหาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชนขึ้นต้นรวมถึงมาตรการทางด้านกฎหมาย เพื่อลดทอนโครงสร้างทางการค้าในพื้นที่ รวมถึงการจับกุมและส่งผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัด

2.4.3 รั้วสังคม มุ่งเน้นไปที่เด็กและเยาวชน โดยลดปัจจัยลบในสังคม ทั้งสถานบันเทิงที่ผิดกฎหมาย หอพักที่ไม่ได้จดทะเบียน โต๊ะสนุก โต๊ะพนันบอล ตู้ม้า ร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต แหล่งมั่วสุมต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัด ในการดำเนินการขยายพื้นที่และกิจกรรมทางบวกให้มากขึ้น อาทิ ลานกีฬา ลานดนตรี ลานกิจกรรม

สร้างสรรค์ของเยาวชน รวมถึงการสร้างแกนนำกลุ่มต่างๆ ในจังหวัด ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคม อาทิ แกนนำครูอาสา แกนนำผู้ปกครอง แกนนำเยาวชน แกนนำชุมชน เป็นต้น

2.4.4 รั้วโรงเรียน มีหลักคิดคือ เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็จะมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องอื่นๆ ตามมา เช่น หนีเรียน มั่วสุม เสพยาเสพติด ก้าวร้าว สูบบุหรี่ ดื่มของมึนเมา ดังนั้นแนวทางการดำเนินการตามหลักรั้วโรงเรียน จึงมีการมุ่งเน้นไปที่สถานศึกษาทุกระดับ โดยภารกิจนี้มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการสำรวจและจัดทำข้อมูลค้นหาผู้เสพ ผู้ติด ผู้ค้า และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงโดยมอบหมายให้ครูทำหน้าที่เสมือนกลไกปลูกฝังและสอดส่องพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา อาทิการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ ค่ายพัฒนาคุณธรรมกิจกรรมทางเลือกตามความสนใจของเยาวชนทั้งดนตรี กีฬา ศิลปะและการพัฒนาอาชีพ นอกจากนี้ยังผลักดันให้มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองใน โรงเรียน และชุมชน

2.4.5 รั้วครอบครัว มีหลักคิดคือ ครอบครัวเข้มแข็งจะส่งผลต่อพื้นฐานความเข้มแข็งของประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จัดอบรมพ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เกี่ยวกับความรู้ในการป้องกันยาเสพติด โดยจะมุ่งเน้นไปที่ครอบครัวที่มีบุคคล เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่ถูกจับกุมหรือที่บำบัดรักษา(สำนักงาน ป.ป.ส.กระทรวงยุติธรรม, 2553)

2.5 นโยบาย 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง (พ.ศ.2554 – ปัจจุบัน) นโยบายของคณะรัฐมนตรีของรัฐบาล นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดย ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ในพิธีเปิดปฏิบัติการวาระแห่งชาติ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดว่า ปัญหายาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงของชาติและทุกภาคส่วนในสังคม จึงได้กำหนดให้มีนโยบาย 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง โดยจุดประสงค์หลัก คือ การลดปริมาณความต้องการยาเสพติดและลดจำนวนผู้เสพ โดยมีรายละเอียดคือ

2.5.1 นโยบาย 7 แผนคือ แผนสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด, แผนแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติด, แผนสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันยาเสพติด, แผนปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย, แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ, แผนสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และแผนบริหารจัดการแบบบูรณาการ

2.5.2 นโยบาย 4 ปรับคือ ปรับปรุงข้อมูลการข่าวถูกต้องทันสมัย, ปรับบทบาทพฤติกรรมเจ้าหน้าที่รัฐ, ปรับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และปรับทัศนคติของสังคมและชุมชนให้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติด

2.5.3 นโยบาย 3 หลัก คือ หลักเมตตาธรรมมีความรักเพื่อนมนุษย์, หลักนิติธรรม และหลักแก้ไขปัญหาโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

2.5.4 นโยบาย 6 เร่ง คือเร่งดำเนินการด้านข้อมูลและปัญหา, เร่งลดจำนวนผู้เสพ, เร่งแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศ, เร่งปราบปรามผู้ค้า, เร่งแก้ปัญหาเยาวชนกลุ่มเสี่ยงทั้งในและนอกสถานการศึกษา และเร่งสร้างชุมชนและหมู่บ้านให้มีความแข็งแรง (สำนักข่าวไทย, 2555)

บทที่ 4

การวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติด

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาครัฐระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 โดยจะทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสรรงบประมาณต่อผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเน้นเรื่องผลผลิตการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศ ดำเนินการศึกษาโดยใช้ลักษณะการเปรียบเทียบข้อมูล การได้รับการจัดสรรงบประมาณในภาพรวมของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดทั่วประเทศ และงบประมาณที่ใช้ในการปราบปรามยาเสพติดในภาพรวมในแต่ละปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2553-2557 ซึ่งประกอบไปด้วยงบประมาณด้านป้องกัน ด้านปราบปรามปัญหายาเสพติดและด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งในที่นี่จะพิจารณาจากสถิติของคดีอาญา 5 กลุ่มที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ และแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความรุนแรงของปัญหายาเสพติดของประเทศไทยในระดับโลก โดยผู้วิจัยจะเริ่มอธิบายจากข้อมูลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมของประเทศในแต่ละปีดังต่อไปนี้

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมของประเทศในแต่ละปี

ตารางที่ 4-1: การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมของประเทศในแต่ละปี

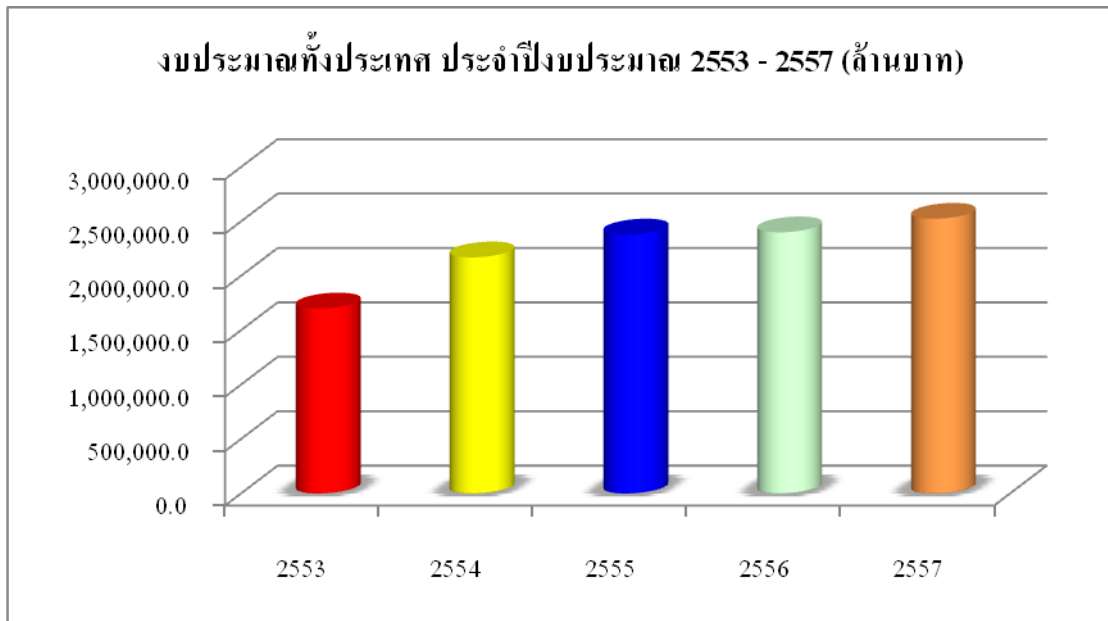
สรุปภาพรวมงบประมาณทั้งประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557					
ปีงบประมาณ	2553	2554	2555	2556	2557
จำนวน (ล้านบาท)	1,700,000.0	2,169,967.5	2,380,000.0	2,400,000.0	2,525,000.0

จากตารางภาพรวมงบประมาณทั้งประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 – 2557 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- งบประมาณปี พ.ศ.2554 จำนวน 2,169,967.5 ล้านบาท เพิ่มสูงจากปี พ.ศ.2553 ซึ่งมีงบประมาณ จำนวน 1,700,000.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.65

- งบประมาณปี พ.ศ.2555 จำนวน 2,380,000.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2554 ซึ่งมีงบประมาณ จำนวน 2,169,967.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.8
- งบประมาณปี พ.ศ.2556 จำนวน 2,400,000.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2555 ซึ่งมีงบประมาณ จำนวน 2,380,000.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.83
- งบประมาณปี พ.ศ.2557 จำนวน 2,525,000.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2556 ซึ่งมีงบประมาณ จำนวน 2,400,000.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.95

แผนภาพที่ 4-1: งบประมาณทั้งประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557

จากตารางและแผนภาพ ภาพรวมงบประมาณทั้งประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2557 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-2: งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 จำแนกตามกระทรวง

ส่วนราชการ-แผนงบประมาณ	งบประมาณประจำปี				
	2553	2554	2555	2556	2557
รวมทั้งประเทศ	1,700,000.0	2,169,967.5	2,380,000.0	2,400,000.0	2,525,000.0
1 สำนักนายกรัฐมนตรี	22,909.9	24,358.8	22,123.7	25,246.8	32,160.3
2 กระทรวงกลาโหม	154,032.5	168,501.8	168,667.4	180,491.5	183,820.0
3 กระทรวงการคลัง	215,709.7	208,895.9	191,415.2	180,707.9	228,796.7
4 กระทรวงการต่างประเทศ	6,903.8	7,469.3	7,579.8	7,876.0	8,624.0
5 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	4,113.1	7,017.5	10,264.5	11,926.0	13,807.1
6 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	9,225.8	9,756.3	10,201.2	10,448.8	10,324.7
7 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	54,357.8	75,610.3	76,721.2	72,882.9	76,840.9
8 กระทรวงคมนาคม	54,041.6	83,254.0	88,852.7	95,948.7	100,577.4
9 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	20,108.5	23,926.0	25,585.0	30,657.8	31,487.2
10 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3,677.6	4,400.1	3,761.6	7,598.8	9,457.4
11 กระทรวงพลังงาน	1,869.5	2,010.4	1,850.9	1,956.6	2,058.6
12 กระทรวงพาณิชย์	6,251.7	6,899.2	6,592.9	7,430.3	9,171.6
13 กระทรวงมหาดไทย	187,998.7	239,479.1	285,254.9	308,835.0	333,145.2
14 กระทรวงยุติธรรม	15,168.2	16,823.7	17,946.4	19,407.6	19,735.5
15 กระทรวงแรงงาน	21,540.6	28,488.6	16,316.1	36,525.5	30,353.2
16 กระทรวงวัฒนธรรม	4,347.8	5,119.6	5,468.0	5,957.1	6,624.7
17 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7,159.7	8,746.7	8,052.3	8,830.8	8,763.6
18 กระทรวงศึกษาธิการ	346,713.1	392,454.0	420,490.0	460,411.6	482,788.6
19 กระทรวงสาธารณสุข	71,625.4	86,904.5	91,996.8	99,788.2	106,102.9
20 กระทรวงอุตสาหกรรม	5,601.9	6,368.4	5,737.4	6,341.2	6,581.2
21 ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	84,332.0	98,974.9	102,473.6	113,172.8	118,566.0
22 หน่วยงานอิสระของรัฐ	16,608.8	19,207.2	20,051.6	21,739.9	23,512.6
23 รัฐวิสาหกิจ	48,909.1	115,558.5	129,107.9	129,041.6	149,832.3
24 สภาเกษตรกรไทย	2,724.5	3,637.3	4,467.9	4,359.5	5,110.8
25 จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	3,300.0	18,000.0	17,802.0	18,090.2	18,170.0
26 กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	115,761.9	127,853.5	165,090.0	214,462.7	152,032.9
27 งบกลาง	215,006.8	265,763.0	422,211.1	319,864.0	343,131.0
28 รายจ่ายเพื่อخذใช้เงินคงคลัง	-	114,488.6	53,918.0	-	13,423.7

อย่างไรก็ตามงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยนั้นไม่ได้สอดคล้องกับงบประมาณรายจ่ายของประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2557 โดยตลอด โดยมีรายละเอียดปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4-3: งบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557

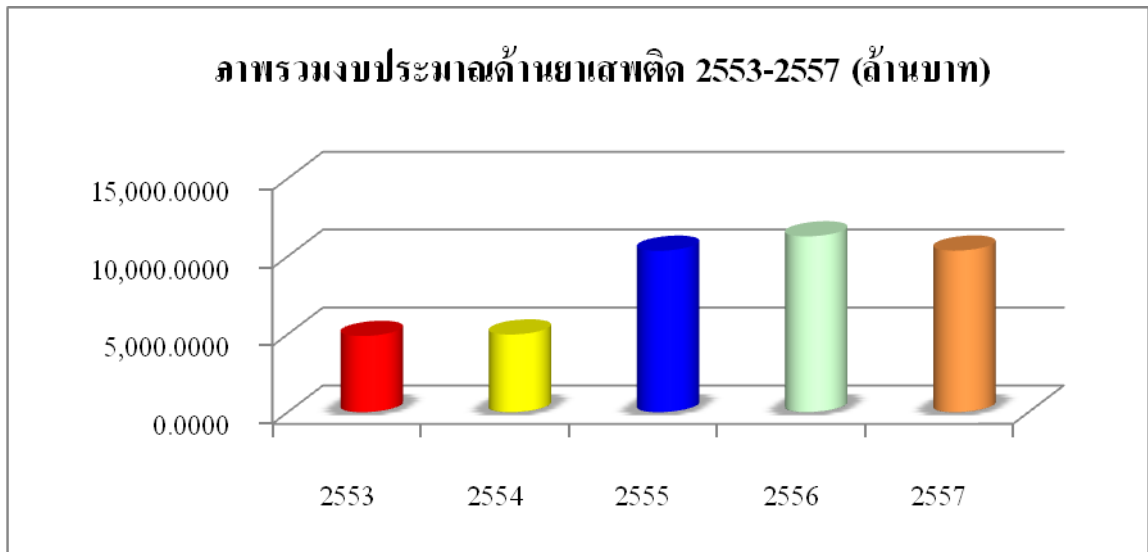
สรุปภาพรวมงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 - 2557	
ปีงบประมาณ	จำนวน (ล้านบาท)
2553	4,892.6414
2554	4,988.3729
2555	10,362.9379
2556	11,288.1953
2557	10,371.8217

จากตาราง ภาพรวมงบประมาณด้านยาเสพติด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2557 มีแนวโน้มสูงขึ้น ยกเว้นในปี พ.ศ.2557 เปรียบเทียบในบริบทเฉพาะงบประมาณด้านยาเสพติดในแต่ละปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2554 จำนวน 4,988.3729 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2553 ซึ่งมีงบประมาณยาเสพติด จำนวน 4,892.6414 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 95.7315 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.9
- งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2555 จำนวน 10,362.9379 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2554 ซึ่งมีงบประมาณยาเสพติด จำนวน 4,988.3729 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 5,374.565 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.86
- งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2556 จำนวน 11,288.1953 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2555 ซึ่งมีงบประมาณยาเสพติด จำนวน 10,362.9379 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 925.2574 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.2

- งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2557 จำนวน 10,371.8217 ล้านบาท ลดลงจากปี พ.ศ.2556 ซึ่งมีงบประมาณยาเสพติด จำนวน 11,288.1953 ล้านบาท โดยลดลงจำนวน 916.3736 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.83

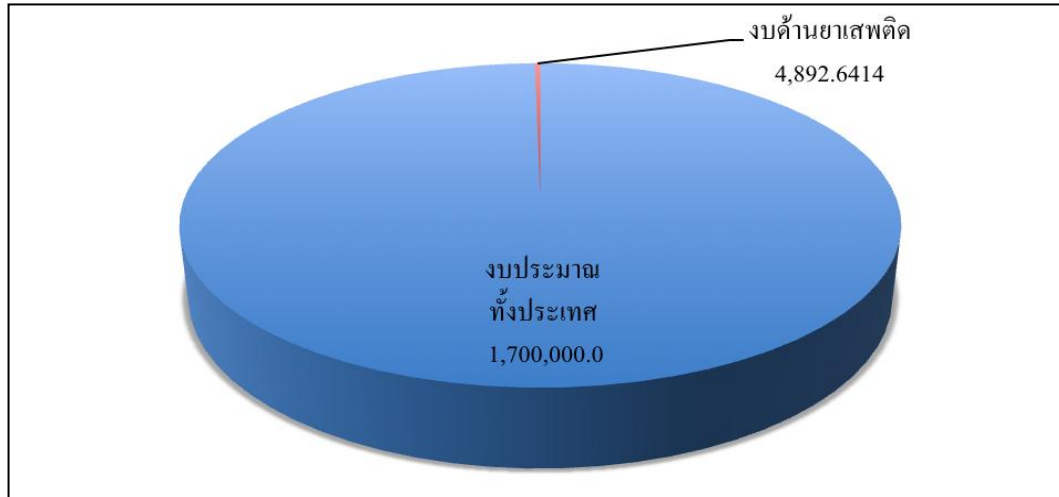
แผนภาพที่ 4-2: ภาพรวมงบประมาณด้านยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2557

จากการเปรียบเทียบงบประมาณด้านยาเสพติดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า มีการเพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มมากสุดในปี พ.ศ.2555 คิดเป็นร้อยละ 51.86 ของปี พ.ศ. 2554 ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณยาเสพติดกับงบประมาณทั้งประเทศมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั่วประเทศ

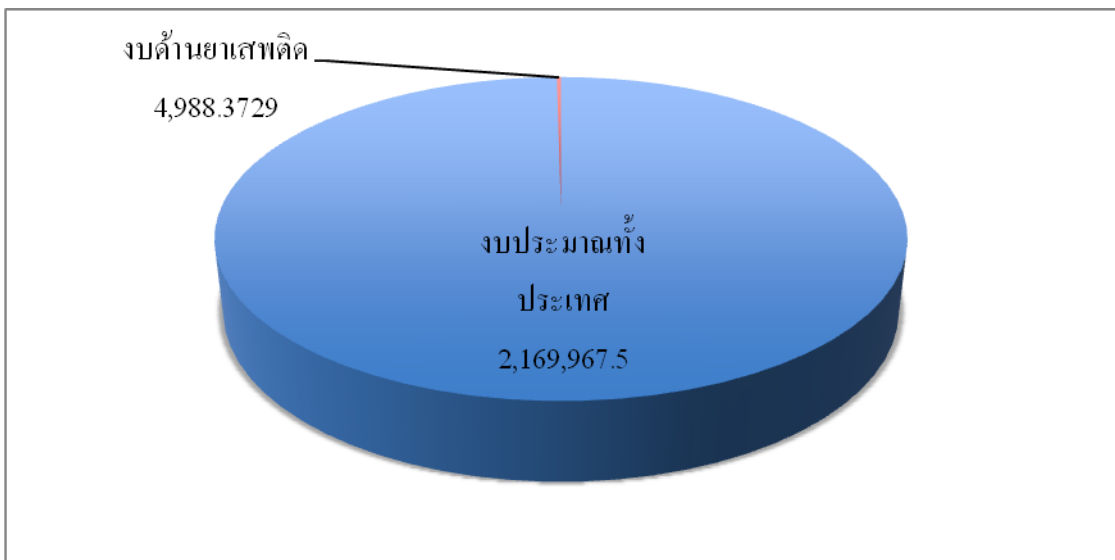
แผนภาพที่ 4-3: สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2553

■ งบประมาณทั่วประเทศ (ล้านบาท) ■ งบประมาณด้านยาเสพติด (ล้านบาท)

สัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของงบประมาณทั่วประเทศ

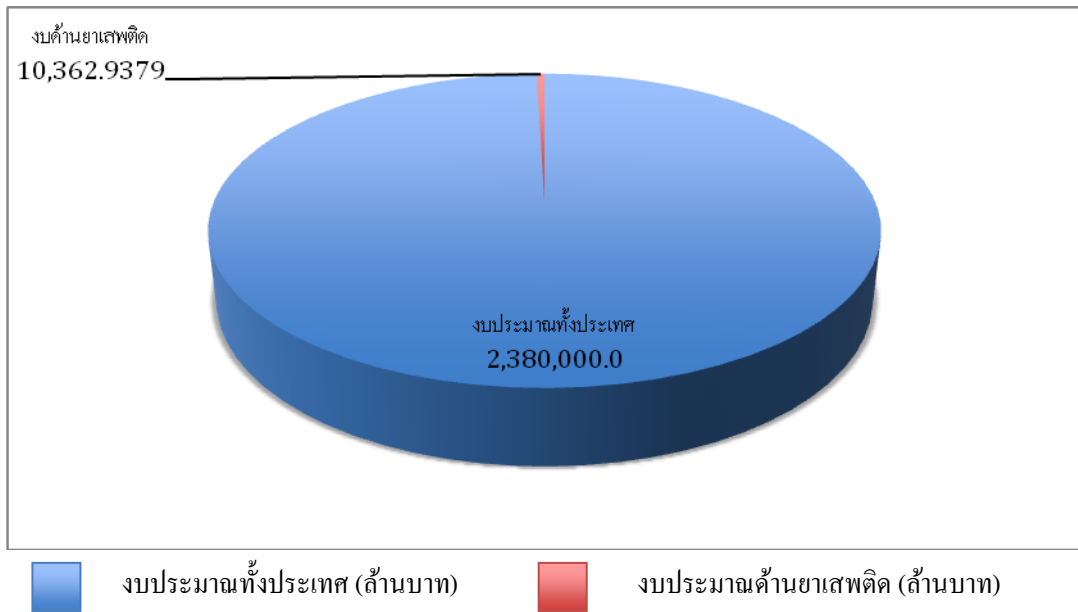
แผนภาพที่ 4-4: สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2554

■ งบประมาณทั่วประเทศ (ล้านบาท) ■ งบประมาณด้านยาเสพติด (ล้านบาท)

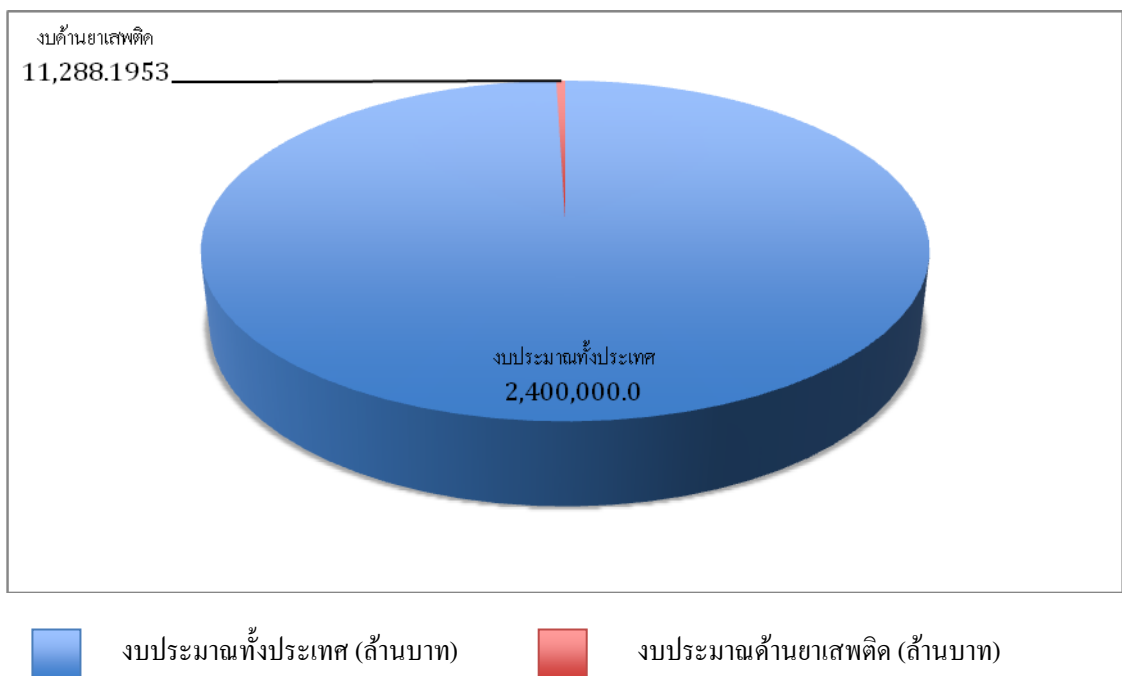
สัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติด ปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของงบประมาณทั่วประเทศ

แผนภาพที่ 4-5: สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2555

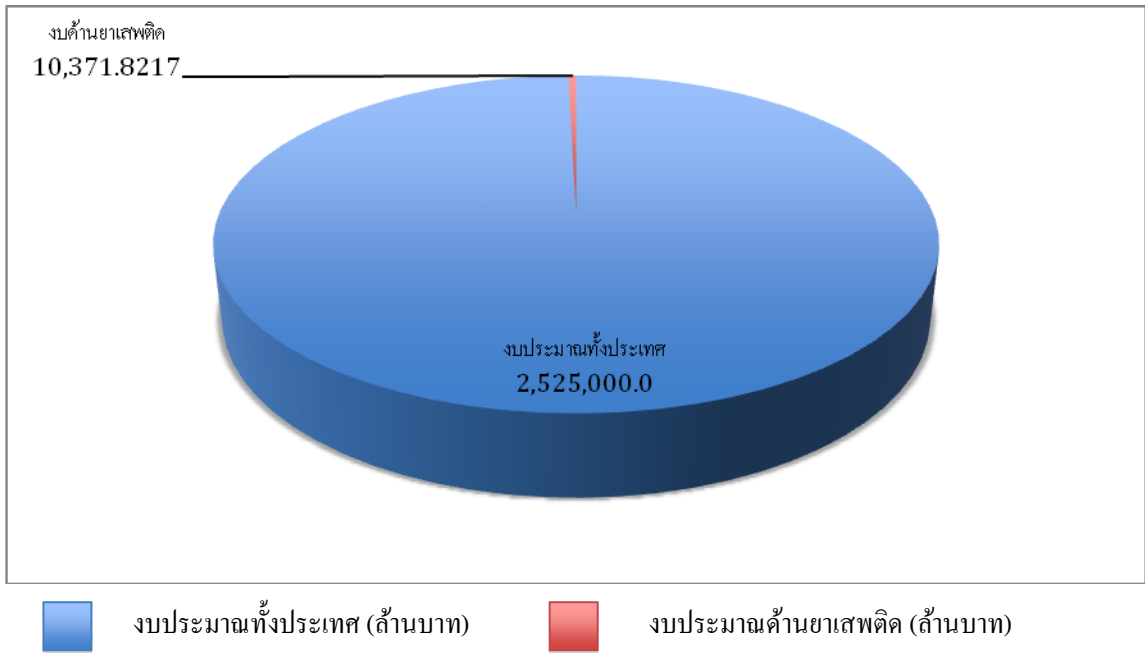
สัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติด ปี พ.ศ. 2555 คิดเป็นร้อยละ 0.43 ของงบประมาณ ทั้งประเทศ

แผนภาพที่ 4-6: สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2556

สัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติด ปี พ.ศ. 2556 คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของงบประมาณ ทั้งประเทศ

แผนภาพที่ 4-7: สัดส่วนงบประมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2557

สัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติด ปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 0.41 ของงบประมาณ ทั้งประเทศ

จากรายละเอียดข้างต้น สามารถสรุปสัดส่วนงบประมาณด้านยาเสพติดกับงบประมาณ ทั้งประเทศได้ดังต่อไปนี้

1. สัดส่วนงบประมาณปี พ.ศ.2553 งบประมาณด้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของงบประมาณทั้งประเทศ
2. สัดส่วนงบประมาณปี พ.ศ.2554 งบประมาณด้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของงบประมาณทั้งประเทศ
3. สัดส่วนงบประมาณปี พ.ศ.2555 งบประมาณด้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.43 ของงบประมาณทั้งประเทศ
4. สัดส่วนงบประมาณปี พ.ศ.2556 งบประมาณด้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของงบประมาณทั้งประเทศ
5. สัดส่วนงบประมาณปี พ.ศ.2557 งบประมาณด้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 0.41 ของงบประมาณทั้งประเทศ

จะเห็นได้ว่าเมื่อนำงบประมาณด้านยาเสพติดมาเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้ง ประเทศในแต่ละปีแล้ว จะเห็นได้ว่าความเคลื่อนไหวของวงเงินงบปรมาณนั้น ไม่แน่นอน (Frustrated) คือมีเพิ่มขึ้นและลดลงในแต่ละปี (รายละเอียดปรากฏตามที่ได้กล่าวข้างต้น) เมื่อ เปรียบเทียบเฉพาะงบประมาณด้านยาเสพติด โดยงบประมาณรายจ่ายที่ถูกใช้ไปในการป้องกัน

ปราบปรามปัญหาเสพติด รวมถึงการแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็มีความแตกต่างกันตามแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันในการแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศไทยในภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 4-4: สรุปงบประมาณรายจ่ายรวม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน

ส่วนราชการ	งบประมาณรายจ่ายรวม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รวมทั้งหมด	4,892.6414	4,988.3729	10,362.9379	11,288.1953	10,371.8217
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	198.6840	198.6840	155.4456	181.2259	187.7050
2. กระทรวงกลาโหม	281.1291	283.0066	326.1518	342.4044	346.5480
3. กระทรวงมหาดไทย	214.8994	217.9297	4,105.0087	3,384.1952	2,463.5898
4. กระทรวงยุติธรรม	2,972.1365	2,916.6666	3,315.0856	3,794.9066	3,822.3578
5. กระทรวงสาธารณสุข	542.9530	698.7311	1,010.2563	1,177.3318	1,129.5810
6. ส่วนราชการไม่สังกัดฯ	680.8394	671.3549	1,184.7438	2,342.7586	2,339.1381
7. กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	-	-	-	9.8255	31.7481
8. กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	40.0000	32.6375
9. กระทรวงแรงงาน	-	-	-	15.5473	18.5164
10. กระทรวงการต่างประเทศ	2.0000	2.0000	2.0000	-	-
11. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	-	-	264.2461	-	-

ตารางที่ 4-5: สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันปัญหาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน

ส่วนราชการ	งบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกัน(ล้านบาท)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รวมทั้งหมด	1,320.8671	1,443.6150	4,647.9254	4,508.0303	3,785.0078
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	-	-	-	181.2259	187.7050
2. กระทรวงกลาโหม	52.0624	53.9731	64.8075	65.0207	60.5880
3. กระทรวงมหาดไทย	84.3327	153.0302	3,011.2695	2,880.9369	1,698.6800
4. กระทรวงยุติธรรม	1,127.3465	1,138.0205	1,187.4321	1,122.6187	1,421.7585
5. กระทรวงสาธารณสุข	57.1255	98.5912	88.0380	102.0264	102.8115
6. ส่วนราชการไม่สังกัดฯ	-	-	54.5032	100.6544	230.5628
7. กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	-	-	-	-	31.7481
8. กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	40.0000	32.6375
9. กระทรวงแรงงาน	-	-	-	15.5473	18.5164
10. กระทรวงการต่างประเทศ	-	-	-	-	-
11. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	-	-	241.8751	-	-

ตารางที่ 4-6: สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการปราบปรามปัญหาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน

ส่วนราชการ	งบประมาณรายจ่ายด้านการปราบปราม(ล้านบาท)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รวมทั้งหมด	1,981.2136	1,940.4960	2,620.3986	3,693.3504	2,506.5962
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	198.6840	198.6840	155.4456	-	-
2. กระทรวงกลาโหม	215.9563	217.3594	245.8702	263.3866	268.8918
3. กระทรวงมหาดไทย	43.9685	10.2023	1,019.7379	69.7873	-
4. กระทรวงยุติธรรม	834.0154	758.0547	622.5059	967.9907	-
5. กระทรวงสาธารณสุข	5.7500	82.8407	70.0842	150.0816	129.1291
6. ส่วนราชการไม่สังกัดฯ	680.8394	671.3549	491.8548	2,242.1042	2,108.5753
7. กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	-	-	-	-	-
8. กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	-	-
9. กระทรวงแรงงาน	-	-	-	-	-
10. กระทรวงการต่างประเทศ	2.0000	2.0000	2.0000	-	-
11. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	-	-	12.9000	-	-

ตารางที่ 4-7: สรุปงบประมาณรายจ่ายด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามหน่วยงาน

ส่วนราชการ	งบประมาณรายจ่ายด้านการบำบัดรักษา(ล้านบาท)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รวมทั้งหมด	1,590.5607	1,604.2619	3,094.6139	3,086.8146	4,080.2177
1. สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-
2. กระทรวงกลาโหม	13.1104	11.6741	15.4741	13.9971	17.0682
3. กระทรวงมหาดไทย	86.5982	54.6972	74.0013	433.4710	764.9098
4. กระทรวงยุติธรรม	1,010.7746	1,020.5914	1,505.1476	1,704.2972	2,400.5993
5. กระทรวงสาธารณสุข	480.0775	517.2992	852.1341	925.2238	897.6404
6. ส่วนราชการไม่สังกัดฯ	-	-	638.3858	-	-
7. กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	-	-	-	9.8255	-
8. กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	-	-
9. กระทรวงแรงงาน	-	-	-	-	-
10. กระทรวงการต่างประเทศ	-	-	-	-	-
11. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	-	-	9.4710	-	-

ตารางที่ 4-8: สรุปงบประมาณรายจ่ายจำแนกตาม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557

ด้าน	งบประมาณรายจ่ายรวม 3 ด้าน (ป้องกัน-ปราบปราม-บำบัดรักษา)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รวมทั้งหมด	4,892.6414	4,988.3729	10,362.9379	11,288.1953	10,371.8217
ด้านการป้องกัน	1,320.8671	1,443.6150	4,647.9254	4,508.0303	3,785.0078
ด้านการปราบปราม	1,981.2136	1,940.4960	2,620.3986	3,693.3504	2,506.5962
ด้านการบำบัดรักษา	1,590.5607	1,604.2619	3,094.6139	3,086.8146	4,080.2177

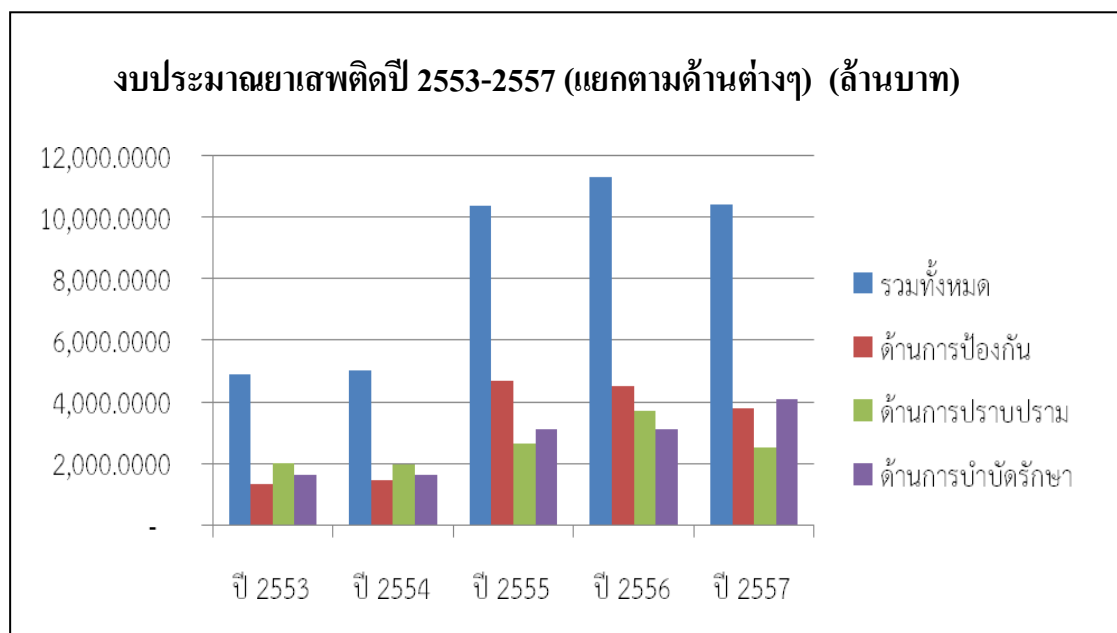
งบประมาณยาเสพติดด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษา

ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในนั้นถือว่ายังทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในช่วงที่มีสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองจะมีการลักลอบขนย้ายยาเสพติดเข้าสู่แหล่งพักพิงในสถานที่ต่างๆ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเกิดจากการที่กองกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร หรือส่วนราชการอื่น จำเป็นจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้ามาช่วยควบคุมความสงบในพื้นที่ชุมนุม จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นไม่สามารถปฏิบัติงานในด้านการป้องกันปราบปรามปัญหา ยาเสพติดได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ต่อมาได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 154/2554 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2554 กำหนด “ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ขึ้น เพื่อเป็นยุทธวิธีให้ทุกหน่วยงานร่วมบูรณาการ ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดและอำเภอทั่วประเทศ ภายใต้กลยุทธ์การดำเนินการ 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 และได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ต่อเนื่องมาในปีงบประมาณ พ.ศ.2556 - 2557 (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, พ.ศ.2557) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติดในปี พ.ศ.2555 จึงได้เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าครึ่งของปี พ.ศ.2554 (งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2555 จำนวน 10,362.9379 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2554 ซึ่งมีงบประมาณยาเสพติด จำนวน 4,988.3729 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 5,374.565 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.86) เนื่องด้วยมีการกำหนดยุทธศาสตร์นี้เพื่อบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน ดังนั้นจึงต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถดำเนินการตามแนวนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการดำเนินงานในปี พ.ศ.2556 ของหน่วยงานต่างๆ ในทุกแผน แม้ว่าผลลัพธ์จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงปริมาณแต่ก็ยังไม่แก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของประเทศ ลดลงอย่างเห็นผลชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพียงแต่ชะลอตัวลงเท่านั้น ซึ่งจุดสำคัญของการชี้ขาดสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทย ได้แก่ ปัญหาการผลิตยาเสพติดจากนอกประเทศไม่มีขีดจำกัด ปัญหานักโทษยาเสพติดล้นคุก และปัญหาผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดสั้นเกิน ทำให้การบำบัดขาดประสิทธิภาพ และเป็นมูลเหตุสำคัญของการกลับมาเสพยาเสพติดซ้ำ ซึ่งเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อผลสำเร็จของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติด มีความต่อเนื่อง ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ จึงได้มีคำสั่ง ที่ 19/2556 ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2556 กำหนดแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี พ.ศ.2557 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติงาน จากภาพรวม

งบประมาณยาเสพติด (แยกตามกระทรวง) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2557 จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2556 และปรับลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2557 โดยจากตารางสรุปภาพรวมงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หากมองในบริบทของนโยบายงบประมาณทั้ง 3 ด้าน (ยกเว้นในปีงบประมาณ พ.ศ.2555) โดยแยกงบประมาณด้านยาเสพติดออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4-8: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามด้านต่างๆ

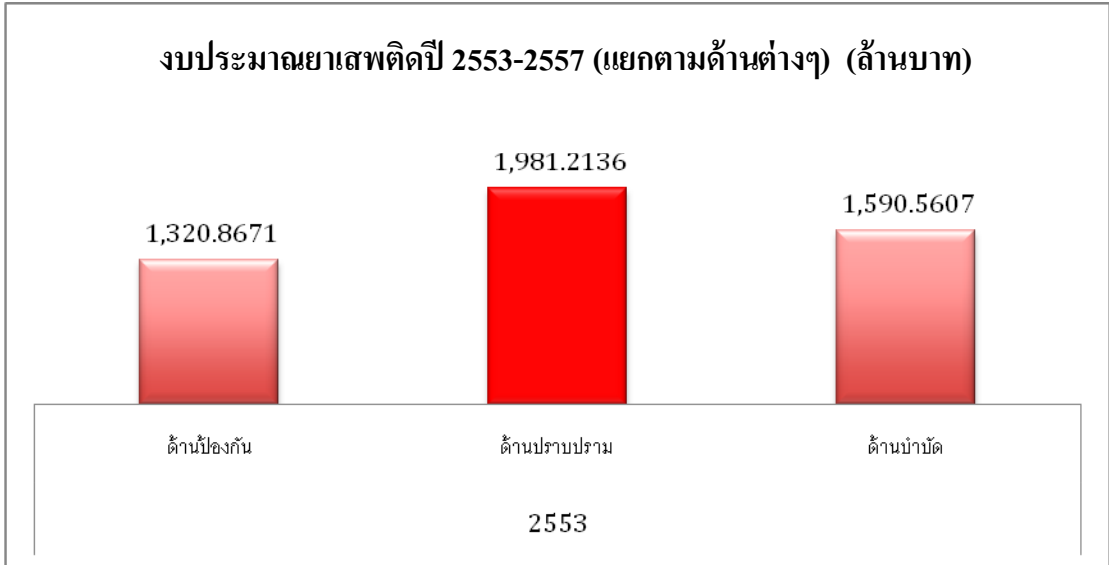

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า นโยบายงบประมาณด้านยาเสพติดในปี พ.ศ.2553 – 2554 จะเน้นหนักไปทาง**ด้านการปราบปราม**ยาเสพติด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2553 จำนวน 4,892.6414 ล้านบาท

- ด้านการป้องกัน จำนวน 1,320.8671 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27
- **ด้านการปราบปราม** จำนวน **1,981.2136** ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40
- ด้านการบำบัด จำนวน 1,590.5607 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33

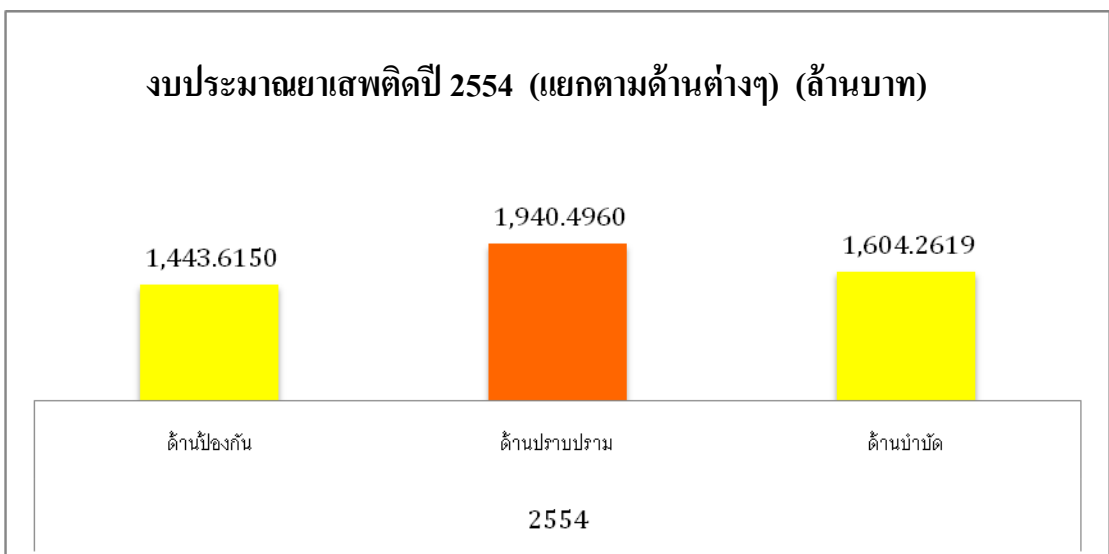
แผนภาพที่ 4-9: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553 จำแนกตามด้านต่างๆ

งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2554 จำนวน 4,988.3729 ล้านบาท

- ด้านการป้องกัน จำนวน 1,443.6150 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29
- **ด้านการปราบปราม จำนวน 1,940.4960 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39**
- ด้านการบำบัด จำนวน 1,604.2619 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32

แผนภาพที่ 4-10: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2554 จำแนกตามด้านต่างๆ

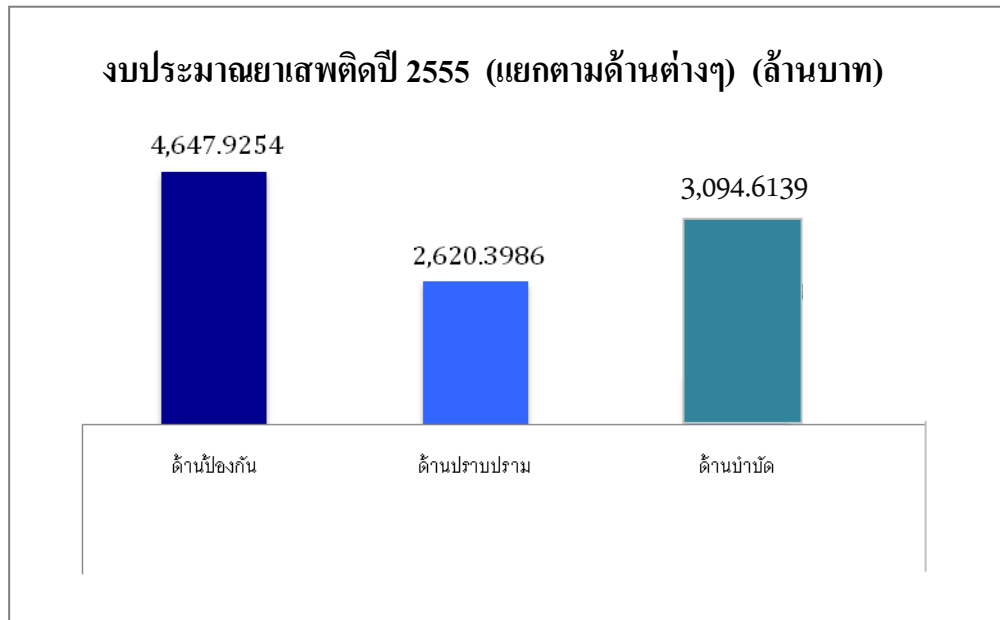

และในปี พ.ศ.2555 - 2556 นโยบายงบประมาณด้านยาเสพติดจะเน้นหนักไปทาง **ด้านการป้องกันยาเสพติด** โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2555 จำนวน 10,362.9379 ล้านบาท

- ด้านการป้องกัน จำนวน 4,647.9254 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45
- ด้านการปราบปราม จำนวน 2,620.3986 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25
- ด้านการบำบัด จำนวน 3,094.6139 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30

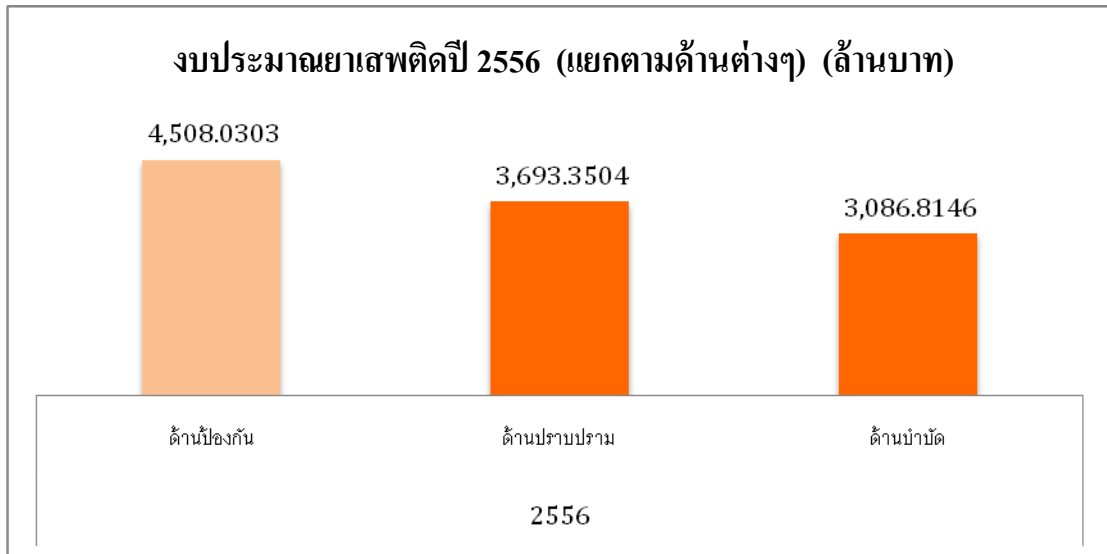
แผนภาพที่ 4-11: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2555 จำแนกตามด้านต่างๆ

งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2556 จำนวน 11,288.1953 ล้านบาท

- ด้านการป้องกัน จำนวน 4,508.0303 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40
- ด้านการปราบปราม จำนวน 3,693.3504 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33
- ด้านการบำบัด จำนวน 3,086.8146 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27

แผนภาพที่ 4-12: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2556 จำแนกตามด้านต่างๆ

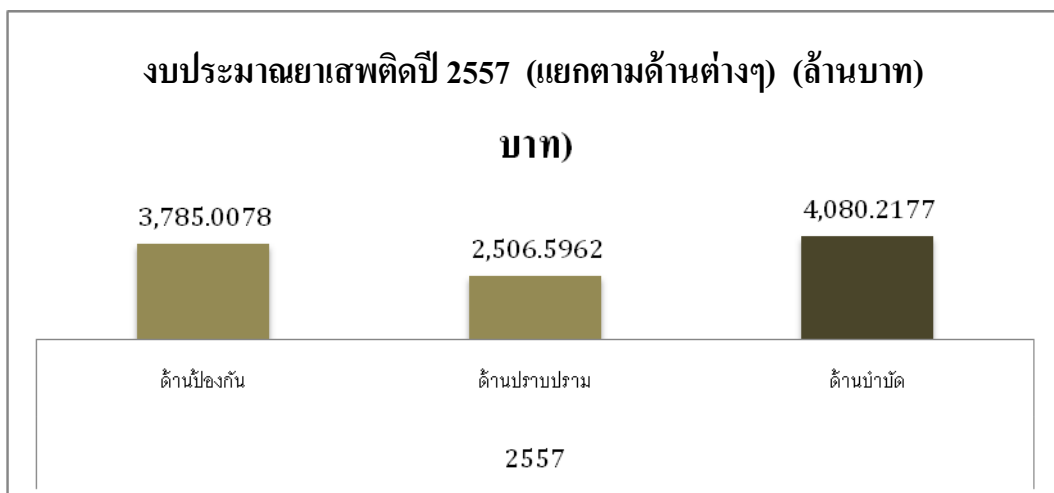

สำหรับในปี พ.ศ.2557 นโยบายงบประมาณด้านยาเสพติดเน้นหนักไปทาง**ด้านการบำบัดรักษา** โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบประมาณยาเสพติดปี พ.ศ.2557 จำนวน 10,371.8217 ล้านบาท

- ด้านการป้องกัน จำนวน 3,785.0078 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36
- ด้านการปราบปราม จำนวน 2,506.5962 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24
- **ด้านการบำบัด จำนวน 4,080.2177 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40**

แผนภาพที่ 4-13: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2557 จำแนกตามด้านต่างๆ

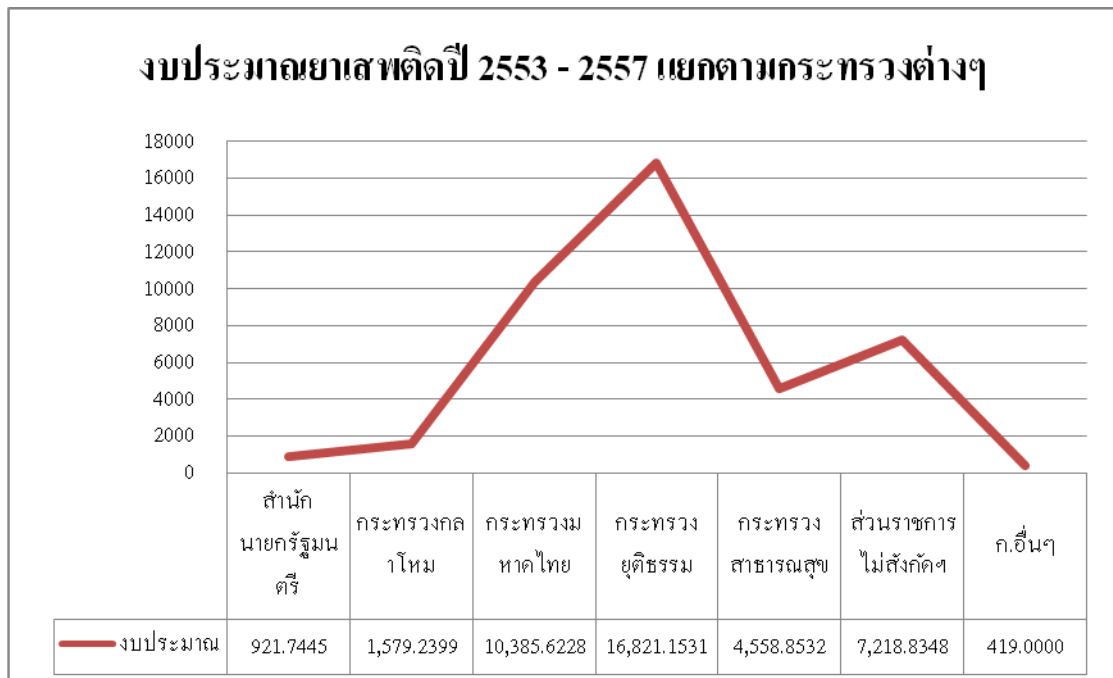
ตารางที่ 4-9: สรุปนโยบายยาเสพติด 3 ด้าน (ป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา)

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	2553 - 2554	2555 - 2556	2557
นโยบายยาเสพติด	เน้นด้านการปราบปราม	เน้นด้านการป้องกัน	เน้นด้านการบำบัดรักษา

สรุปการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 ทั้ง 3 ด้านนั้น มีการเปลี่ยนแปลงจากการเน้นด้านการปราบปรามยาเสพติดในช่วงต้น คือในปี พ.ศ.2553 ถึงปี พ.ศ.2554 จากนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะของการจัดสรรงบประมาณมาเน้นในด้านของการป้องกันในปี พ.ศ.2555 ถึง พ.ศ. 2556 และสุดท้ายในปี พ.ศ.2557 ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดสรรงบประมาณมาให้มีความสำคัญในด้านการบำบัดรักษาแทน โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงจำนวนการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดให้แต่ละกระทรวงในลำดับต่อไป

งบประมาณยาเสพติดจำแนกตามกระทรวง

แผนภาพที่ 4-14: งบประมาณยาเสพติด ปี พ.ศ. 2553-2557 จำแนกตามกระทรวงต่างๆ

จากตารางแผนภาพภาพรวมงบประมาณด้านยาเสพติดข้างต้น จะเห็นได้ว่ากระทรวงยุติธรรมจะได้รับงบประมาณยาเสพติดสูงที่สุดในทุกๆ ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2557) ตามมาด้วยกระทรวงมหาดไทย, ส่วนราชการไม่สังกัดฯ, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงกลาโหม, สำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงอื่นๆ (ประกอบด้วย กระทรวงการต่างประเทศ, กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงแรงงาน และจังหวัดและกลุ่มจังหวัด) สำหรับกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับงบประมาณยาเสพติดสูงที่สุดนั้น โดยในปี พ.ศ.2557 กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณยาเสพติด จำนวน 3,882.3578 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 36.85 ของงบประมาณยาเสพติดประจำปี พ.ศ.2557 ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมประกอบด้วย หน่วยงานหลักสำคัญในแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด และในแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดปีพ.ศ.2557 นั้น กระทรวงยุติธรรมก็ได้รับ มอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงานและ โครงการที่จะต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ใน 4 แผนงานหลัก ได้แก่

แผนงานที่ 1 แผนการสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

แผนงานที่ 4 แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

แผนงานที่ 5 แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ และ

แผนงานที่ 7 แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการ

สำหรับหน่วยงานภายในกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับงบประมาณด้านยาเสพติด ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้รับงบประมาณจำนวน 2,522.4284 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.32
2. กรมคุมประพฤติ ได้รับงบประมาณจำนวน 867.5174 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.36
3. กรมราชทัณฑ์ ได้รับงบประมาณจำนวน 341.0457 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.29
4. กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก ได้รับงบประมาณจำนวน 91.3663 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.88

จะเห็นได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ส. นั้นจะได้รับงบประมาณด้านยาเสพติดมากกว่าทุกหน่วยงาน เนื่องจาก สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดมาโดยตลอด และในคำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติที่ 19/2556 ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2556 เรื่อง แผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดปี พ.ศ.2557 ซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติงาน โดยให้หน่วยงานหลัก

ที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานร่วมเพื่อออกแผนปฏิบัติการ และ ใช้งบประมาณของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการในภาพรวม

นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรม โดย สำนักงาน ป.ป.ส. ยังได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด 7 แผนงาน โดยเฉพาะในแผนงานที่ 1 คือ แผนการสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด ซึ่งเป็นแผนงานสำคัญใน “ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง” ซึ่งต่อเนื่องจากงาน ที่ทำในปี พ.ศ.2556

ดังนั้นการบริหารจัดการงบประมาณด้านยาเสพติดปี พ.ศ.2557 จะยึดตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดปี พ.ศ.2557 ซึ่งมีกรอบความคิดดังต่อไปนี้(ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, พ.ศ.2557)

1. กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ.2557 ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลักคือ
 - 1.1 ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง คือ การใช้พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดย 7 แผนงานหลักขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 ยุทธศาสตร์ป้องกัน คือ ป้องกันรายใหม่ ป้องกันพื้นที่ ป้องกันการมีพฤติกรรมซ้ำ ป้องกันครอบครัว และป้องกันชุมชน
 - 1.3 ยุทธศาสตร์เสริมสร้าง คือ การเสริมสร้างมาตรการ เสริมสร้างองค์กร เสริมสร้างกลไกให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างงานรองรับประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2558

2. กรอบความคิดการแก้ไขปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริงโดยในปี พ.ศ.2557 จะยึดกรอบความคิดยุทธศาสตร์ด้าน “คุณภาพในการแก้ไขปัญหา” (Quality)

ตามที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ.2557 งบประมาณด้านการบำบัดรักษานั้นจะสูงที่สุดโดยต่างจาก งบประมาณด้านการป้องกัน เพียงร้อยละ 4 ซึ่งถือว่าไม่แตกต่างกันมากนัก จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายงบประมาณด้านยาเสพติดตั้งแต่ปี พ.ศ.2557 เป็นต้นไปนั้น มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญในด้านการบำบัดรักษาควบคู่ไปกับการป้องกันดังนั้นจะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด นั้นคือ การจำกัดจำนวนที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดไม่ให้เพิ่มจำนวนขึ้น ด้วยนโยบายการป้องกันต่างๆ แล้วทำการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดควบคู่ไปด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.2557 ในแผนงานที่ 2 ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติด ที่มีการนำมาตรการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด หรือ Harm Reduction มาทดลองดำเนินการใน

กลุ่มผู้เสพติดที่รุนแรงที่ยังไม่สามารถเลิกยาเสพติดได้ และมีพฤติกรรมเสี่ยงที่ต่อการทำร้ายตนเอง ในแง่ของการติดและแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรงไปยังครอบครัว ชุมชน หรือสังคมทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มคำนิยามผู้เสพยาเสพติดมากไปกว่าคำว่า “ผู้ป่วย” ว่าเป็นผู้เสพนั่นเป็น “โรคสมองติดยาที่ต้องบำบัดรักษาและฟื้นฟูอย่างเหมาะสม” เพื่อชักจูงให้ผู้เสพยาเสพติดนั้นสมัครใจเข้าทำการบำบัดรักษา นอกจากนี้ยังมีการนำมาตรการใหม่ๆ มาใช้เพื่อลดผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกด้วย เช่น กระบวนการยุติธรรมทางเลือก (Alternative Dispute Resolution), การลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization), การเบี่ยงเบนคดี (Diversion)

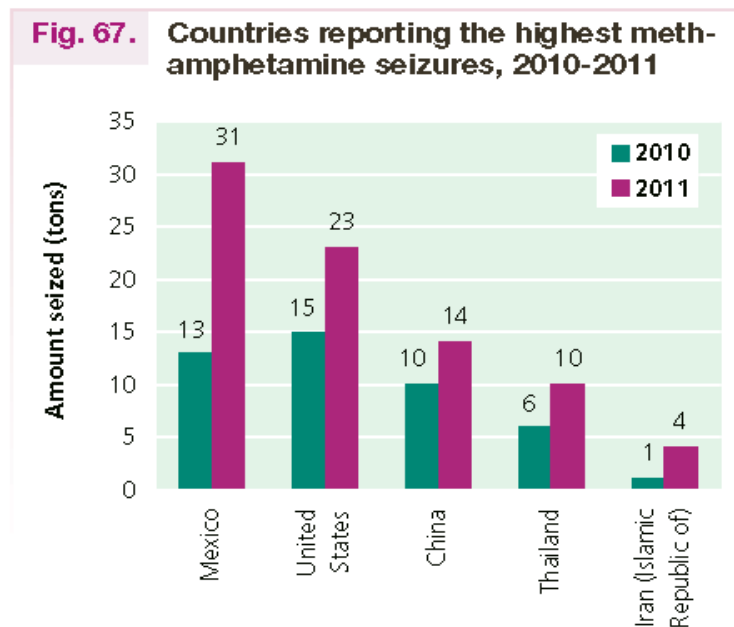
สำหรับในต่างประเทศนั้น โดยเฉพาะในแถบทวีปยุโรปได้มีการใช้วิธีการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด หรือ Harm Reduction กันอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ อาทิเช่น ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นโยบายยาเสพติดของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ คือ การป้องกัน (Prevention) การบำบัด (Treatment) การลดอันตราย (Harm Reduction) และการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) มาตรการป้องกันมีเป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเสพยา โดยเฉพาะในเด็กและวัยรุ่น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเสพยาเพียงครั้งคราวกลายเป็นการติดยา และเพื่อป้องกันไม่ให้อันตรายที่เกิดจากยาเสพติด มีผลกระทบต่อสังคม มาตรการบำบัดได้รับการออกแบบเพื่อช่วยให้ผู้ที่ติดยาเสพติดเลิกเสพยา และกลับคืนสู่สังคมในฐานะคนปกติได้ พร้อมกันพัฒนาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของพวกเขา มาตรการลดอันตรายจากยาเสพติดรวมถึง โครงการแลกเปลี่ยนเข็มฉีดยาสำหรับผู้ติดยา จัดสถานที่ฉีดยา และให้ความช่วยเหลือหญิงโสเภณีที่ติดยาเสพติด ตลอดจนให้คำปรึกษากับเด็กที่พ่อแม่ติดยาเสพติด และท้ายที่สุดเป้าหมายของเสาหลักที่ดีคือการลดปริมาณของยาเสพติด และการจำกัดการลักลอบค้ายาเสพติด จำกัดธุรกรรมทางการเงินที่ผิดกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายา และจำกัดองค์การอาชญากรรม เป็นต้น

ผลลัพธ์ของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ โดยได้ออกแผนได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายเร่งด่วนสำคัญที่ต้องดำเนินการ และกำหนดเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ทุกภาคส่วนราชการ ตลอดจนประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการผนึกกำลังกันเป็นพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยคัดวงจรรเบื้อปัญหา คือ การลดปัญหาการผลิต การค้ายาเสพติด การลดปัญหาผู้เสพ-ผู้ติดยาเสพติด การแก้ไขปัญหากลุ่มเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยง และการป้องกันไม่ให้เกิดผู้เสพยาเสพติดรายใหม่มาโดยตลอด รวมถึงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ถูกใช้จ่ายไปในด้านการป้องกันปราบปราม และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555-2557) ก็มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ งบประมาณยาเสพติดปี

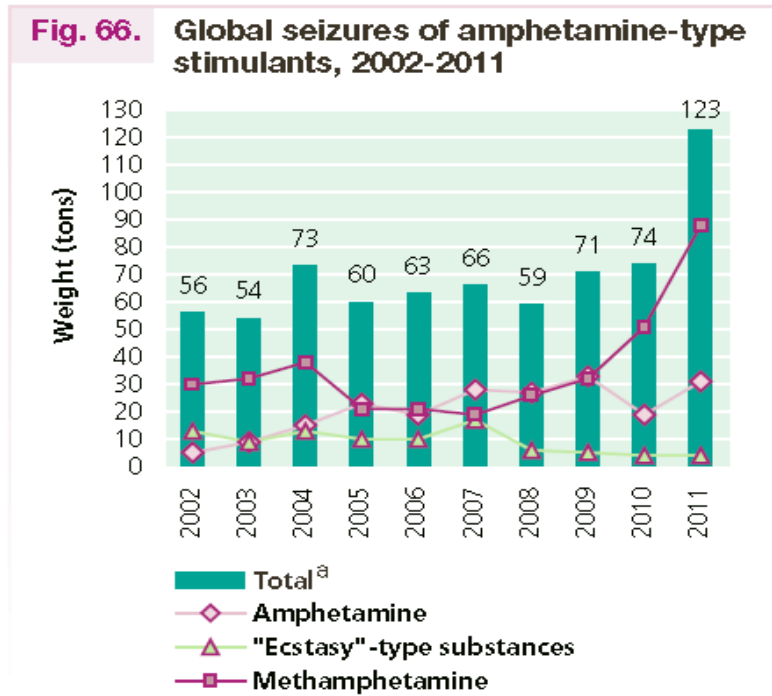
พ.ศ.2555 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2554 จำนวน 5,374.565 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.86 และอยู่ในระดับที่สูงกว่า 10,000 ล้านบาท ต่อเนื่องมาจนถึงงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ.2557 แต่ผลลัพธ์ที่ออกมาไม่ว่าจะเป็นจำนวนผู้ถูกจับกุมในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวนยาเสพติดที่ยึด หรือแม้แต่จำนวนผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูก็ยังไม่ได้ลดลงอย่างชัดเจนดังจะเห็นได้จากสถิติอาชญากรรมยาเสพติดที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติดในระดับโลกที่ประเทศไทยยังคงเป็นหนึ่งในประเทศที่ประสบปัญหาด้านยาเสพติดรุนแรงในระดับต้นๆ โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า ดังปรากฏตามตาราง ดังนี้

แผนภาพที่ 4-15: สถิติการจับกุมยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนของแต่ละประเทศ ในปี พ.ศ. 2553-2554

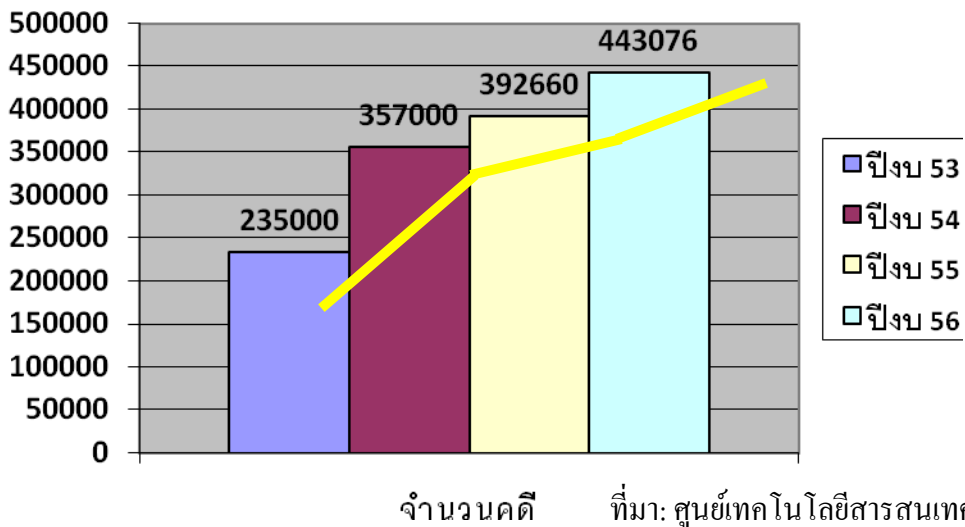
Source: UNODC, data from other official sources. ที่มา: United Nation Office on Drugs and Crimes , 2556

แผนภาพที่ 4-16: สถิติการจับกุมยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนแต่ละประเภททั่วโลก ในปีพ.ศ.2545-2554

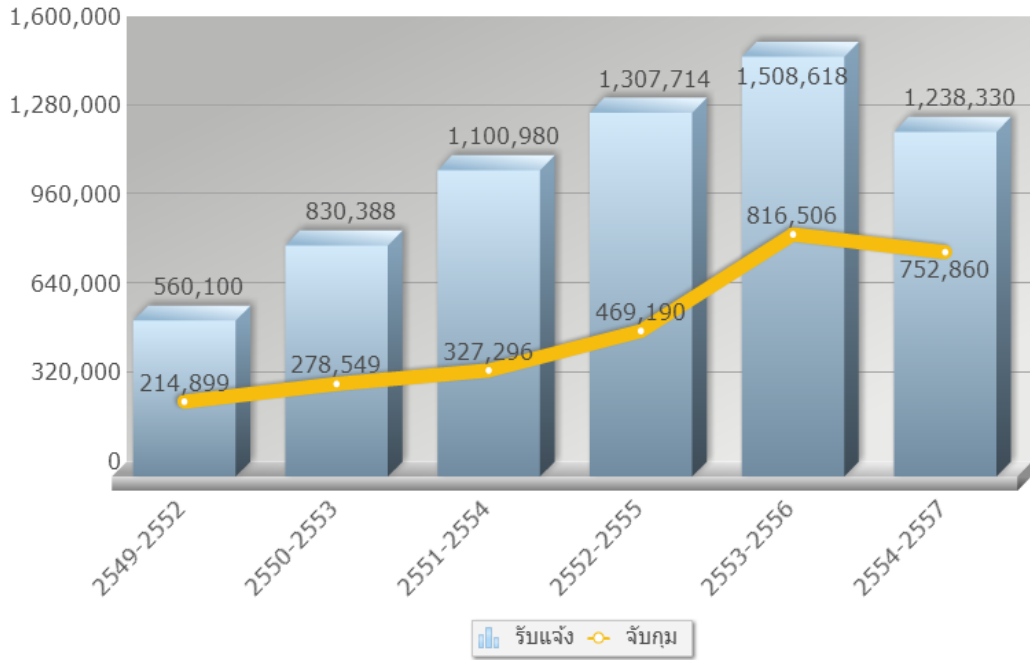
ที่มา: United Nation Office on Durgs and Crimes , 2556

แผนภาพที่ 4-17: สถิติคดียาเสพติดที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจำแนกตามปีงบประมาณ ระหว่างปี 2553-2556

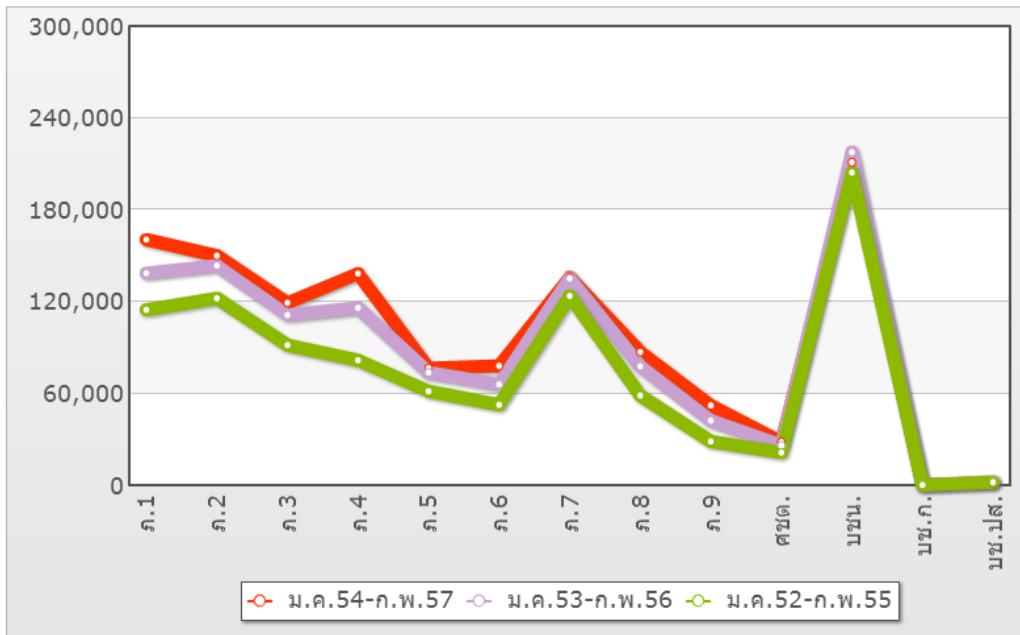
หมายเหตุ: ยังไม่มีรายละเอียดคดียาเสพติดในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ครบถ้วน เนื่องจากยังไม่สิ้นสุดปีงบประมาณ

แผนภาพที่ 4-18: สถิติอาชญากรรมยาเสพติด ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2557

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง, 2557

แผนภาพที่ 4-19: สถิติอาชญากรรมยาเสพติดในประเทศไทยที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแยกตามกองบัญชาการ

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง, 2557

จากแผนภาพข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่าจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาพรวมของประเทศไทยที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2556 นั้นมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี พ.ศ.2553 จำนวน 235,000 คดี, พ.ศ.2554 จำนวน 357,000 คดี, พ.ศ.2555 จำนวน 392,660 คดี และ พ.ศ.2556 จำนวน 443,076 คดี และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่มีการเพิ่มงบประมาณป้องกันปราบปรามปัญหาเสพติดใน ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 อย่างก้าวกระโดดกว่า 2 เท่าเมื่อเทียบกับในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ถึงแม้งบประมาณจะถูกปรับลดลงมาเล็กน้อยในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 แต่ก็ยังคงที่อยู่ในระดับที่มากกว่า 10,000 ล้านบาท ในช่วงตลอด 3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา รวมถึงการมีนโยบายแผนและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการป้องกันปราบปรามปัญหาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นแผนการสร้างพลังสังคม และพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมทั้งประเทศอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามจำนวนคดียาเสพติดที่ปรากฏในตารางสถิติคดียาเสพติดที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจำแนกตามปีงบประมาณ ระหว่างปี พ.ศ.2553-2556 นั้น แสดงให้เห็นว่าสถิติคดียาเสพติดในประเทศไทย นั้นมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปีตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ.2553 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องในทิศทางตรงกันข้ามกับรายจ่ายงบประมาณประจำปี ที่ถูกใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดซึ่งถูกคาดหวังว่าหากดำเนินการเพิ่มงบประมาณน่าจะ สามารถลดจำนวนคดียาเสพติดต่างๆ ในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลลัพธ์ที่น่าจะเป็นดังที่กล่าวหากว่างบประมาณรายจ่ายด้านยาเสพติดส่วนใหญ่ นั้นถูกใช้ไปในเรื่องการปราบปรามเป็นสำคัญ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2554 เนื่องจากรัฐให้ความสำคัญกับการปราบปราม ดังนั้นจึงเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสำคัญกับการจับกุมผู้ต้องหาเสพติดมากขึ้นเท่าไรก็ย่อมส่งผลต่อจำนวนสถิติคดียาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 จนกระทั่งถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2557 นโยบายด้านยาเสพติดได้เปลี่ยนไปโดยให้ความสำคัญกับการป้องกัน ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการคือ การป้องกันไม่ให้มีผู้เสพยาเสพติดเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การให้ความสำคัญกับพื้นที่เสี่ยง เช่น แหล่งช้อปปิ้ง สถานบริการหรือแม้แต่โรงเรียน รวมถึงการให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด เช่น การพักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดหรือครอบครัวที่แตกแยก เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัญหาเสพติดนั้นถือได้ว่าเป็นภัยคุกคามร้ายแรงที่ส่งผลในเชิงเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน สังคม หรือเศรษฐกิจในแทบทุกประเทศ การบริหารงบประมาณโดยเพิ่มงบประมาณเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยเห็น

ว่าเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องคงจะเห็นได้จากมีการเพิ่มงบประมาณในด้านยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นมาก ตั้งแต่ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 เป็นต้นมา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาเสพติดของประเทศไทยในระดับโลก โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า ที่ประเทศไทยนั้น เป็นหนึ่งในประเทศที่มีการจับกุมและยึดยาเสพติดประเภทนี้อยู่ในลำดับ 4 ของโลกในระหว่างปี พ.ศ.2553-2554 และสอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้าที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงแนวทางความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวนั้น ผลการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติดตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันนั้น มีการเพิ่มกว่า 2 เท่า โดยมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากจำนวน 4,892 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.29 ของงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ.2553 เป็นจำนวน 10,371 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 0.41 ของงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ.2557 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจำนวนเงินมหาศาลที่เพิ่มสูงขึ้นที่รัฐต้องใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา งบประมาณรายจ่ายที่ถูกใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดตลอดช่วงเวลาดังกล่าวนั้นถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลักด้วยกันคือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยในปี พ.ศ.2553-2554 นั้นการจัดสรรงบประมาณจะเน้นหนักไปทางด้านการปราบปรามยาเสพติดเป็นหลัก โดยมีการจัดสรรงบประมาณด้านการปราบปรามยาเสพติด จำนวน 1,981 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งหมด จากแนวทางการจัดสรรงบประมาณดังกล่าว สามารถทำการวิเคราะห์ได้ว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นรัฐเล็งเห็นว่ายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญต่อประเทศชาติ โดยมองผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมดเป็นอาชญากร และเล็งเห็นว่าการเร่งทำการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นมีความสำคัญเป็นลำดับต้น และเชื่อว่าการเร่งทำการจับกุมผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจากการเร่งปราบปรามยาเสพติดดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผลการจับกุมผู้ต้องหาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างมากจากเดิมสามารถจับกุมผู้ต้องหาเสพติดได้ 235,000 รายในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 เป็นสามารถจับกุมผู้ต้องหาเสพติดได้ถึง 357,000 รายในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 แม้ว่าสถิติผลการจับกุมผู้ต้องหาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นจำนวนมากจะแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามสถิติผลการ

จับกุมที่สูงขึ้นอย่างน่าตกใจนั้น มีอีกนัยยะหนึ่งที่ประจักษ์ต่อสายตานานาชาติคือ จำนวนสถิติอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าตกใจ รวมถึงก่อให้เกิดปัญหาผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเรือนจำมีประมาณมากจนรัฐไม่อาจจับไหว และที่สำคัญจากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับนานาชาติกลับพบว่า การเร่งทำการจับกุมยาเสพติดหรือการทำสงครามกับยาเสพติด (War on Drug) นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในสิบปีประมาณ พ.ศ.2555 จนถึงปัจจุบันนั้น รัฐได้สังเกตเห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นไม่ใช่การปราบปรามผู้กระทำความผิดเป็นแนวทางหลัก หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันมิให้มีผู้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นมากกว่า

อย่างไรก็ดี การจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกจัดสรรไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของภาครัฐในประเทศไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันนั้นยังไม่อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จมากเท่าที่ควรนัก เนื่องจากผลลัพธ์ที่ออกมายังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจนถึงขนาดกล่าวได้ว่าปัญหายาเสพติดในประเทศไทยนั้นลดความรุนแรงลง ทั้งที่รัฐได้จัดสรรงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดเอาไว้เป็นจำนวนมากดังจะเห็นได้จากสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะพบว่าสถิติคดียาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2553 จนถึงปี พ.ศ.2556 โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยที่เอื้อต่อการเป็นผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้เสพยาเสพติดเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยประเทศไทยเป็นจุดตัดทางการค้าที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีพรมแดนเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกด้านแต่การป้องกันตามแนวพรมแดนต่างๆ ยังไม่มีความเข้มแข็งรัดกุมเพียงพอ

2. ปัญหาทัศนคติต่อยาเสพติดของคนไทย ในระยะเวลากว่า 20 ปี ที่ประเทศไทยทำการปลูกฝังความเลวร้ายของปัญหายาเสพติดให้กับประชาชน จนทำให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่เชื่อว่าผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดคืออาชญากร ซึ่งเป็นหลักคิดที่ผิดหลักสากล ความเชื่อเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดแม้เป็นเพียงผู้ใช้ยาเสพติดเพียงครั้งคราว หากถูกจับกุมและถูกกล่าวหาเป็นผู้เสพยาเสพติด ก็จะถูกผลักเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และส่งผลให้บุคคลนั้นประสบปัญหาชีวิตและนำไปสู่การเป็นอาชญากรในเวลาต่อมา

3. ปัญหาผู้ติดยาเสพติดอย่างถาวรขาดความสมัครใจในการเข้ารับการรักษาจากรัฐอันมีสาเหตุจากความอับอายต่อสังคม หรือเกรงกลัวต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งส่งผลให้ประเทศมีบุคลากรที่เสื่อมคุณภาพ และปัญหาผู้ติดยาเสพติดอย่างถาวรขาดความสมัครใจในการเข้ารับการรักษาเพิ่มจำนวนมากขึ้นโดยขาดการแก้ไขอย่างจริงจัง รวมถึงขาดแนวทางการลด

อันตรายจากการใช้ยาเสพติดของกลุ่มผู้ติดยาเสพติด เช่น การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ส่งผลให้เกิดผลทางลบ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นควรให้ลดการจัดสรรงบประมาณในด้านการ “ปราบปราม” ให้น้อยลง เนื่องจากการปราบปรามไม่ส่งผลดีทั้งทางเศรษฐศาสตร์และทางสถิติ แต่รัฐควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณในด้านการ “ป้องกัน” อย่างต่อเนื่อง และผู้วิจัยขอเน้นย้ำในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับการป้องกันการส่งผ่านยาเสพติดตามแนวชายแดนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการตัดโอกาสของ “ผู้ผลิต” และ “ผู้ค้า” อันเป็นปัญหาจากภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทย โดยให้มีการเพิ่มจุดตรวจ จุดสกัด และกำลังพล ตามแนวชายแดนควบคู่ไปกับการสกัดกั้นการนำเข้าผ่านทางท่าอากาศยานและท่าเรืออย่างเป็นทางการ

2. ควรเปลี่ยนทัศนคติของสังคมไทยต่อผู้ใช้ยาเสพติดไม่ให้มองบุคคลเหล่านั้นเป็นอาชญากร โดยรัฐอาจมีการจัดสรรงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับบุคคลทั่วไป มิให้มีการตัดขาด “ผู้ใช้สารเสพติดเป็นครั้งคราว” ออกจากสังคม หรือผลักบุคคลเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการยกเลิกการ “บังคับบำบัด” ยาเสพติดทั้งหมด และให้จัดสรรงบประมาณเน้นหนักไปในด้านการเชิญชวนให้มีการ “สมัครใจบำบัด” ให้มาก เพื่อดำเนินการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้กล้าที่จะมาบำบัดรักษาให้มากขึ้น

3. ปัญหาผู้เสพยาเสพติดอย่างถาวร ควรที่จะเพิ่มงบประมาณในการบำบัดรักษาในด้านนี้ให้มากขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยรัฐควรที่จะสนับสนุนการนำแนวคิดวิธี “การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด” หรือ “Harm Reduction” ซึ่งเน้นการให้บริการสาธารณสุขที่จะลดผลกระทบในทางลบที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด และป้องกันอันตรายในการแพร่กระจายของโรคติดต่อ รวมถึงทำให้ผู้เสพยาเสพติดอย่างถาวรกลับมาใช้ชีวิตปกติได้ในที่สุด แนวนโยบายดังกล่าวนี้ควรถูกนำมาใช้เป็นนโยบายหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทย ซึ่งตัวอย่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายดังกล่าวมาใช้ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย รัฐควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการศึกษาวิจัยถึงแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามหลักนโยบายดังกล่าว รวมถึงนำมาปรับใช้เป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสังคมไทย เพื่อให้สามารถ

ลดจำนวนผู้เข้าเสพติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งผลดีในเชิงปริมาณต่อสถิติการจับกุมยาเสพติของ
ประเทศไทยอีกด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ไกรยุทธ ฑีรตยาสินัน. หลักการงบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
ณรงค์ สัจพันโรจน์. การจัดทำ อนุมัติ และบริหารงบประมาณแผ่นดิน (ทฤษฎีและปฏิบัติ).

กรุงเทพฯ: บริษัทพิชการพิมพ์ จำกัด, 2536

ไพศาล ชัยมงคล. งบประมาณแผ่นดิน: ทฤษฎีและประวัติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

อรสา จตุสคนธ์ และคณะ. ปัจจัยความสำเร็จของการใช้งบประมาณในการวิจัยของนักวิจัยในกรม
วิชาการเกษตร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2552.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ศึกษาธิการ, กระทรวง. “รายงานการวิจัยสูตรการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษารูปแบบใหม่”.

กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2549..

ทวีชัย สุเมธีประสิทธิ์. “การขาดดุลของรัฐบาลและขบวนการเงินเฟ้อในไทย”. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วิณารัตน์ คุณวุฒิ. “ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเขียว
จังหวัดชัยภูมิ”. ระดับปริญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2554.

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัดและคณะ. “รายงานการวิจัยเรื่องโครงการศึกษาอัตราผลตอบแทนในการ
ใช้จ่ายงบประมาณด้านยาเสพติดของประเทศ”. สำนักยุทธศาสตร์สำนักงานป.ป.ส.
,2553.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง. “ข้อมูลสถิติคดีอาญา ๒๕๕๓-๒๕๕๖”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้

จาก : <http://pitc.police.go.th/2013/>, 2557.

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. “ยุทธศาสตร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.nccd.go.th/index.php>, 2557.

สำนักข่าวไทย. “ร.ต.อ.เฉลิม ประกาศใช้นโยบาย 7แผน 4ปรับ 3 หลัก 6เร่งปราบยาเสพติด”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.mcot.net/cfcustom/cache_page/265653.html, 2552.

สำนักงาน ป.ป.ส.. กระทรวงยุติธรรม. “ปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [http://www.nccd.go.th/upload/news/1\(33\).pdf](http://www.nccd.go.th/upload/news/1(33).pdf) , 2553.

สุมนทิพย์ จิตสว่าง, ดร. . “อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/crisheet1.doc, 2553.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). “World Drug Report ๒๐๑๓”. (Online).

Available : http://www.unodc.org/unodc/secured/wdr/wdr.๒๐๑๓/World_Drug_Report2013.pdf, 2013.

ภาษาอังกฤษ

Journals and Newspaper

Lewis, Vern E.. Public Administration Review 12.1.43-54, 1952.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2553-2556

(cfar8001)

สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม
ทั่วประเทศ
มกราคม 2553 - ธันวาคม 2553

หน้าที่ 1
วันที่ 23 ก.ย. 2556

ประเภทขอหา	รับแจ้ง	จับ	จับค้างเก่า (คดี)	จับ (รอตะ)	อัตราคดี ต่อแสน	ปราบปราม	
						เป้าหมาย(รอตะ)	ผลปฏิบัติ
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	5,872	3,534	525	60.18	9.19	50.07	60.18
1.1 ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	3,784	2,122	329				บรรลุ
1.2 ปล้นทรัพย์	469	345	82				
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	1,262	883	100				
1.4 ลักพาหรือค้ำไอล	8	6	0				
1.5 วางเพลิง	351	179	18				
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	29,861	17,782	2,303	59.55	46.74	52.28	59.55
2.1 ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	3,784	2,122	329				บรรลุ
2.2 ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	569	384	39				
2.3 ทำร้ายร่างกายโดยประมาท	226	157	6				
2.4 ทรมาน	5,033	2,789	591				
2.5 ทำร้ายร่างกาย	15,790	9,610	941				
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	4,439	2,720	399				
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	61,561	26,463	2,301	42.99	96.36	43.50	42.99
3.1 ลักทรัพย์	53,638	21,666	1,901				ไม่บรรลุ
3.2 ชิงทรัพย์	2,108	1,264	119				
3.3 ริบเอาทรัพย์	18	12	1				
3.4 ครอบครองทรัพย์	206	122	10				
3.5 ชิงทรัพย์							
- บาดเจ็บ	167	124	19				
- ไม่บาดเจ็บ	1,095	759	81				
3.6 ปล้นทรัพย์	469	345	82				
3.7 รับของโจร	200	147	8				
3.8 ทำลายเสียทรัพย์	3,660	2,024	80				
4. คดีความสนใจ	37,380	10,486	1,601				
4.1 โจรกรรมรถจักรยานยนต์	16,443	2,976	283				
4.2 โจรกรรมรถยนต์	2,253	297	47				
4.3 โจรกรรมโต๊ะ-กระบี่	71	40	7				
4.4 โจรกรรมเครื่องมีลักษณะ	158	107	10				
4.5 ปล้น-ชิงรถโดยสาร	0	0	0				
4.6 ปล้น-ชิงรถแท็กซี่	4	4	1				
4.7 ข่มขืนและฆ่า	1	1	1				
4.8 ลักพาหรือค้ำไอล	8	6	0				
4.9 ฉ้อโกง	7,501	2,966	470				
4.10 อื่นๆ	10,941	4,089	783				
		จับ(ราย)	จับ(คน)				
5. คดีรัฐเป็นคู่เสียหาย	295,536	380,362					
5.1 จาฐเป็น							
- จาฐเป็นธรรมดา	18,938	20,642					
- จาฐเป็นสงคราม	563	773					
5.2 การพนัน							
- การพนันทั่วไป	40,702	108,911					
- การพนันสถานกึ่งรวม	10,457	10,608					
5.3 ยาเสพติด	217,404	231,865					
5.4 ปราบการฉ้อราษฎร์	7,098	7,175					
5.5 มีและเผยแพร่วัตถุลามก	374	388					
						ประชากร 63,885,309 คน	

(cfar8001)

สถิติศึอาญา 5 กลุ่ม
ทั่วประเทศ
มกราคม 2554 - ธันวาคม 2554

หน้าที่ 1
วันที่ 23 ก.ย. 2556

ประเภทขอหา	รับแจ้ง	จับ	จับค้างคา (คดี)	จับ (ร้อยละ)	อัตราคดี ต่อแสน	ปราบปราม	
						เป้าหมาย(ร้อยละ)	ผลปฏิบัติ
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	4,708	3,007	633	63.87	7.35	48.31	63.87
1.1 ขาพเงินโดยฉกศนา	3,328	1,971	405				บรรลุ
1.2 ปล้นทรัพย์	325	256	107				
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	854	647	112				
1.4 ลักพาหรือค้าไอ	9	8	1				
1.5 วางเพลิง	193	126	12				
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	25,602	17,650	2,823	68.94	39.96	44.88	68.94
2.1 ขาพเงินโดยฉกศนา	3,328	1,971	405				บรรลุ
2.2 ขาพเงินโดยไม่ฉกศนา	606	432	51				
2.3 ทำโทษตายโดยประมาท	240	192	7				
2.4 ทอนขา	4,505	2,870	702				
2.5 ทำร้ายร่างกาย	13,118	9,557	1,116				
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	3,805	2,628	542				
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	50,774	26,556	3,013	52.30	79.24	34.68	52.30
3.1 ลักทรัพย์	44,447	22,130	2,510				บรรลุ
3.2 ชิงทรัพย์	1,753	1,246	112				
3.3 ลักพาทรัพย์	11	9	1				
3.4 ครอบครองทรัพย์	189	121	16				
3.5 ชิงทรัพย์							
- บาดเจ็บ	159	111	24				
- ไม่บาดเจ็บ	695	536	88				
3.6 ปล้นทรัพย์	325	256	107				
3.7 รับของโจร	154	128	7				
3.8 ทำโทษลักทรัพย์	3,041	2,019	148				
4. คดีนาสนใจ	31,885	10,804	2,595				
4.1 โจรกรรมรถจักรยานยนต์	12,890	2,971	428				
4.2 โจรกรรมรถยนต์	1,727	311	68				
4.3 โจรกรรมโล่-กระบี่	58	34	5				
4.4 โจรกรรมเครื่องใช้เฉพาะ	129	93	17				
4.5 ปล้น-ชิงรถโดยสาร	0	0	0				
4.6 ปล้น-ชิงรถแท็กซี่	9	3	0				
4.7 ข่มขืนและฆ่า	1	1	0				
4.8 ลักพาหรือค้าไอ	9	8	1				
4.9 ฉกไอ	7,124	3,049	806				
4.10 อี้ออก	9,938	4,334	1,270				
	จับ(ราย)	จับ(คน)					
5. คดีรัฐเป็นคู่เสียหาย	451,028	545,257					
5.1 จาฐเป็น							
- จาฐเป็นธรรมดา	24,616	26,671					
- จาฐเป็นสลดรรม	601	734					
5.2 การพนัน							
- การพนันทั่วไป	36,633	109,115					
- การพนันสลากกินรวบ	10,533	10,779					
5.3 ยาเสพติด	358,346	377,490					
5.4 ปราบการคาประเวณี	19,738	19,920					
5.5 มีและเผยแพร่วัตถุลามก	541	548					
					ประชากร	64,076,033	
					คน		

หมายเหตุ

- สถิติศึอาญา 5 กลุ่ม ที่ปรากฏในตารางนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสถิติศึอาญาที่รับแจ้งและจับ ได้ทั้งหมด ซึ่ง คร. จะคัดออก ทุกวันที่ 5 ของเดือน
- สถิติอาญาบางประเภทสามารถพิจารณาจัดอยู่ในกลุ่มประเภท ความผิด ได้นอกจากนี้ ราชการ สำหรับคดีรวมใหม่บังคับคดีกลุ่ม 1 เฉพาะคดีวางเพลิงและคดีลักพาหรือค้าไอ รวมกับคดีกลุ่ม 2 และคดีกลุ่ม 3
- คดีกลุ่มที่ 5 แสดงผลการจับกุม (ราย) และผู้ต้องหา (คน) ที่ออกจับกุม
- อัตราคดีต่อแสน คือ อัตราการรับแจ้งคดีต่อประชากรแสนคน ของช่วงเวลาที่ยาฐาน คำนวณเฉพาะหน่วยระดับ บข./ภ. และ บค./ภ.จว. ในปีที่ผ่านมา
- คดีค้างคา คือ คดีที่ไม่สามารถจับกุมได้ ภายในเดือนที่รับแจ้ง
- ค่าเป้าหมายคำนวณจากผลการจับกุมเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มในปีงบประมาณก่อนหน้า (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ต.ค.)

(cfar8001)

สถิติศึคิอาญา 5 กลุ่ม
ทั่วประเทศ
มกราคม 2555 - ธันวาคม 2555

หน้าที่ 1
วันที่ 23 ก.ธ. 2556

ประเภทของหา	รับแจ้ง	จับ	จับค่าเงา (คดี)	จับ (รอยตะ)	อัตราคดี ต่อแสน	ปราบปราม	
						เป้าหมาย(รอยตะ)	ผลปฏิบัติ
1. คดีอุกฉกรรกรรมและสะเทือนขวัญ	4,973	3,299	687	66.34	7.72	58.25	66.34
1.1 ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	3,335	2,114	417				บรรลุ
1.2 ปล้นทรัพย์	413	322	124				
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	1,003	718	131				
1.4 ลักพาหรือค้าไอ	9	7	1				
1.5 วางเพลิง	214	138	20				
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	25,805	17,157	3,133	66.49	40.03	58.45	66.49
2.1 ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	3,335	2,114	417				บรรลุ
2.2 ฆ่าผู้อื่นโดยมิเจตนา	672	506	63				
2.3 ทำโศกภัยโดยประมาท	252	187	6				
2.4 พยายาม	4,558	2,807	759				
2.5 ทำร้ายร่างกาย	13,416	9,172	1,243				
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	3,572	2,371	645				
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	51,471	25,942	3,970	50.40	79.85	42.26	50.40
3.1 ลักทรัพย์	44,642	21,334	3,357				บรรลุ
3.2 ชิงทรัพย์	1,999	1,380	168				
3.3 ริดเลาทรัพย์	8	2	1				
3.4 กรรโชกทรัพย์	196	129	22				
3.5 ชิงทรัพย์							
- ฆาตกรรม	193	150	23				
- ฆาตกรรม	810	568	108				
3.6 ปล้นทรัพย์	413	322	124				
3.7 รับของโจร	190	146	15				
3.8 ทำโศกภัย	3,020	1,911	152				
4. คดีฉ้อโกง	32,517	10,954	3,608				
4.1 โจรกรรมหรือฉ้อโกง	12,708	3,114	535				
4.2 โจรกรรม	2,019	372	105				
4.3 โจรกรรม	45	30	6				
4.4 โจรกรรม	112	84	18				
4.5 ปล้น-ชิงทรัพย์	0	0	0				
4.6 ปล้น-ชิงทรัพย์	2	1	0				
4.7 ข่มขืนและฆ่า	2	1	0				
4.8 ลักพาหรือค้าไอ	9	7	1				
4.9 ฉ้อโกง	7,227	3,070	1,102				
4.10 อื่นๆ	10,393	4,275	1,841				
	จับ(ราย)	จับ(คน)					
5. คดีวีรกรรมพิเศษ	487,775	585,169					
5.1 จาเวฮัน							
- จาเวฮันธรรมดา	29,523	31,977					
- จาเวฮันสงคราม	651	873					
5.2 การพนัน							
- การพนันทั่วไป	40,217	114,630					
- การพนันสลากกินรวบ	10,936	11,162					
5.3 ยาเสพติด	383,988	403,964					
5.4 ปราบปรามการประเวณี	22,121	22,221					
5.5 มิและเพอเวร็ดอานอก	339	342					
						ประชากร	
						64,456,695	
						คน	

หมายเหตุ
1.สถิติศึคิอาญา 5 กลุ่ม ที่ปรากฏในตารางนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสถิติศึคิอาญาที่รับแจ้งและจับ ได้ทั้งหมด ซึ่ง คร.จะคัดออก ทุกวันพุธ ของเดือน
2.คดีอาญาบางประเภทสามารถพิจารณาจัดอยู่ในกลุ่มประเภท ความผิด โศกภัย มากกว่า 1 รายการ สำหรับคดีรวมในบังคับคดีกลุ่ม 1 เฉพาะคดีวางเพลิงและคดีลักพาหรือค้าไอ รวมกับคดีกลุ่ม 2 และคดีกลุ่ม 3
3.คดีกลุ่มที่ 5 แสดงผลการจับกุม (ราย) และมูลค่าของหา (คน) ที่ถูกจับกุม
4.อัตราคดีต่อแสน คือ อัตราการรับแจ้งคดีต่อประชากรแสนคน ของช่วงเวลาที่ยาวนาน ด้านเฉพาะหน่วยระดับ บข./ก. และ บค./ก.จว. ในปีที่ผ่านมา
5.คดีค่าค่า คือ คดีที่ไม่สามารถจับกุมได้ ภายในเดือนที่รับแจ้ง
6.ค่าเป้าหมายคำนวณจากผลการจับกุมเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มในปีงบประมาณก่อนหน้า (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ต.ค.)

(cfr8001)

สถิติศึคิอาญา 5 กลุ่ม
ทั่วประเทศ
มกราคม 2556 - ธันวาคม 2556

หน้าที่ 1
วันที่ 29 ม.ค. 2557

ประเภทขอหา	รับแจ้ง	จับ	จับค้างคา (คดี)	จับ (ร้อยละ)	อัตราคดี ทลงแสน	ปราบปราม	
						เป้าหมาย(ร้อยละ)	ผลปฏิบัติ
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	4,716	2,940	743	62.34	7.51	60.21	62.34
1.1 ขาดเงินโดยเจตนา	2,914	1,725	439				บรรลุ
1.2 ปล้นทรัพย์	343	253	142				
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	1,175	810	142				
1.4 ลักพาเรือค้าไอ	12	11	0				
1.5 วางเพลิง	272	141	24				
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	23,854	14,594	3,805	61.18	37.98	60.76	61.18
2.1 ขาดเงินโดยเจตนา	2,914	1,725	439				บรรลุ
2.2 ขาดเงินโดยไม่เจตนา	677	489	71				
2.3 ทำให้อายุโดยประมาท	263	186	11				
2.4 พยายาม	4,394	2,546	885				
2.5 ทำร้ายร่างกาย	12,330	7,618	1,610				
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	3,276	2,030	790				
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	50,149	23,067	4,865	46.00	79.84	44.79	46.00
3.1 ลักทรัพย์	43,060	18,710	4,060				บรรลุ
3.2 ชิงทรัพย์	2,256	1,402	223				
3.3 รัศพลทรัพย์	14	9	0				
3.4 ครอบครองทรัพย์	151	89	24				
3.5 ชิงทรัพย์							
- บาดเจ็บ	168	116	26				
- ไม่บาดเจ็บ	1,007	694	116				
3.6 ปล้นทรัพย์	343	253	142				
3.7 รับของโจร	193	135	18				
3.8 ทำให้อายุทรัพย์สิน	2,957	1,659	256				
4. คดีนาสนใจ	30,368	8,569	5,060				
4.1 โจรกรรมรอกจักรยานยนต์	10,813	2,518	616				
4.2 โจรกรรมรถยนต์	1,622	261	118				
4.3 โจรกรรมโมโต-กระบี่	53	28	8				
4.4 โจรกรรมเครื่องมือเกษตร	89	45	22				
4.5 ปล้น-ชิงรถโดยสาร	0	0	0				
4.6 ปล้น-ชิงรถแท็กซี่	6	5	1				
4.7 ข่มขืนและฆ่า	2	2	0				
4.8 ลักพาเรือค้าไอ	12	11	0				
4.9 ฉ้อโกง	7,707	2,577	1,587				
4.10 อื่นๆ	10,064	3,122	2,709				
	จับ(ราย)	จับ(คน)					
5. คดีรัฐเป็นเสียหาย	554,029	653,374					
5.1 จาฐะป็น							
- จาฐะป็นธรรมดา	34,549	36,591					
- จาฐะป็นสงคราม	618	808					
5.2 การพนัน							
- การพนันทั่วไป	39,994	118,071					
- การพนันสลากรินรวบ	11,141	11,360					
5.3 ยาเสพติด	442,844	461,494					
5.4 ปราบการดาประเวณี	24,565	24,727					
5.5 มีและเผยแพร่วัตถุลามก	318	323					

หมายเหตุ

1.สถิติศึคิอาญา 5 กลุ่ม ที่ปรากฏในตารางนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสถิติศึคิอาญาที่รับแจ้งและจับได้ทั้งหมด ซึ่ง คร.จะคัดยอดทุกวันทั้ง 5 ของเดือน

2.สถิติอาญาบางประเภทสามารถพิจารณาจัดอยู่ในกลุ่มประเภทความผิดได้มากกว่า 1 รายการ สำหรับคดีรวมในนับคดีกลุ่ม 1 เฉพาะคดีวางเพลิงและคดีลักพาเรือค้าไอ รวมกับคดีกลุ่ม 2 และคดีกลุ่ม 3

3.คดีกลุ่มที่ 5 แลกรผลกรจับกุม (ราย) และผู้ขอหา (คน) ที่ถูกจับกุม

4.อัตราคดีทลงแสน คือ อัตราการรับแจ้งคดีต่อประชากรแสนคนของชาวเวลาที่ยรายงาน คำนวณเฉพาะหน่วยระดับ บร./ภ. และ บก./ภ.จว. ในปีที่ผ่านมา

5.คดีค้างคา คือ คดีที่ไม่สามารถจับกุมได้ ภายในเดือนที่รับแจ้ง

6.ค่าเป้าหมายคำนวณจากผลกรจับกุมเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มในปีงบประมาณ 2555 และ 2556 (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ต.ค.)

ประชากร

62,814,953

คน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชนชม กิจพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	6 พฤษภาคม 2503
การศึกษา	พ.ศ. 2525 เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	พ.ศ. 2540 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	พ.ศ. 2528-2554 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ระดับ 3-8 สำนักงานประมาณ
	พ.ศ. 2555 นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ สำนักงานประมาณ
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ สำนักงานประมาณ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดต่อความมั่นคงของชาติ

ผู้วิจัย นางสาวชนชม กิจพันธ์์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความคิดที่เกี่ยวข้องกับเสพยาเสพติดแม้จะไม่ได้ถูกระบุว่าเป็นการกระทำที่เป็นพฤติกรรมอาชญากรรมในตัวเอง แต่ปัญหาเสพติดมักถูกหยิบยกให้ยู่คู่กับปัญหาอาชญากรรมอยู่เสมอ เนื่องจากฤทธิ์ของยาเสพติดนั้น ส่งผลให้ผู้เสพขาดสติชั่วขณะ เกิดอาการประสาทหลอน และไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เมื่อมีการเสพยาเสพติด เป็นเวลานาน การทำงานของสมองของบุคคลเหล่านั้นก็จะถูกบั่นทอนลง ทำให้ขาดความยั้งคิดในการที่จะกระทำสิ่งใดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ายาเสพติดนั้นเป็นสะพานขนาดใหญ่ที่สามารถทำให้บุคคลข้ามไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรมได้โดยง่าย ซึ่งการเสพยาเสพติดนั้นส่งผลโดยตรงกับภาวะทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะที่สารเสพติดออกฤทธิ์ หรือภาวะหมดฤทธิ์ยา นอกจากนี้ ยาเสพติดยังทำลายความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือความสามารถในการอดทนอดกลั้นต่างๆ ทำให้บุคคลดังกล่าวขาดแรงจูงใจในการยับยั้งการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดอาชญากรรม รวมถึงทำลายบุคคลากรของชาติ ทำลายระบบเศรษฐกิจของชาติ และส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

สถานการณ์ของปัญหาเสพติดในปัจจุบันนี้มีแนวโน้มที่จะเกิดความร้ายแรงมากขึ้น กล่าวคือหากพิจารณาถึงสถิติการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดียาเสพติดจะเห็นได้ว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2448 เป็นต้นมา และจากสถิติคดีอาญากลุ่มที่ 5 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 – 2556 จะเห็นได้ว่า ร้อยละ 70 ของคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการจับกุมได้ทั้งหมดตลอด 5 ปี เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีการจับกุมคดียาเสพติด ในปี พ.ศ.2552 จำนวน 221,270 ราย ในปี พ.ศ.2553 จำนวน 252,183 รายในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 313,134 ราย ในปี พ.ศ.2555 จำนวน 271,954 ราย และในปี พ.ศ.2556 จำนวน 304,590 ราย ซึ่งในนี้สามารถกล่าวได้สองมุมมองคือหนึ่ง ในด้านผลการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับที่สูง แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจต่อปัญหาเสพติดของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้มีผล

การจับกุมจำนวนมาก แต่ในอีกมุมมองหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ปริมาณปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย นั้น อยู่ในระดับที่สูงมาก กล่าวคือ มีผู้เสพ ผู้ครอบครอง และผู้จำหน่าย ซึ่งถือเป็นผู้กระทำความผิด ต่อรัฐ อยู่ในระดับปริมาณที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายอื่นๆ ดังนั้น ไม่ว่าจะมองในด้านใดก็ตาม จะเห็นได้ว่าปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในกลุ่ม อาชญากรรมที่มีรัฐเป็นผู้เสียหายในปัจจุบัน นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคดีอาชญากรรมต่อ ประชากร 1 แสนคน จะพบว่า มีจำนวนผู้ติดยาเสพติด เพิ่มขึ้นถึงอย่างรุนแรงนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ที่มีจำนวนอัตราผู้ติดยาเสพติดอยู่ที่ 112.94 รายต่อหนึ่งแสนคน และมีการเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าตัวมา หยุดที่อัตรา 304.09รายต่อแสนคน ในปี พ.ศ.2551 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ อีก ด้านหนึ่งคือจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา มีการแสดงให้เห็นถึง จำนวนนักโทษเด็ดขาดในคดีอาชญากรรมมีจำนวนมากกว่คดีความผิดประเภทอื่นถึงเกินกว่าร้อยละ 50 (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัดและคณะ, 2553)หรือสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดของ สำนักงาน ปปส. แสดงให้เห็นว่าสามารถจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดได้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550(42,839 ราย)เป็นต้นมาจนกระทั่งถึง ปี พ.ศ.2554(70,540 ราย)และลดลงในปี พ.ศ.2555(59,049 ราย) ซึ่งสถิติที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ปัญหาอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในประเทศไทยยุคปัจจุบัน

ปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่รัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไข ซึ่งมีใช่เป็นความ รับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหานี้หน่วยงานสังกัดกระบวนการยุติธรรม หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมแต่เพียงอย่างเดียวหลายหน่วยงานจากภาครัฐต่าง ก็ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขจัดปัญหาอาชญากรรมออกไปจากสังคมไทยโดยมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน อาทิเช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข หรือ ส่วนราชการอื่นไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรีต่างๆ ดังจะเห็นได้จากการได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของการป้องกันปราบปรามและบำบัดดูแลผู้เสพยาเสพติด จากประเด็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนำมาซึ่ง การศึกษาถึงการจัดสรรงบประมาณ กับการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เพื่อ ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กับผลผลิตในด้านต่างๆ ของความสำเร็จในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของรัฐในภาพรวม รวมถึง กำหนดปัญหาอุปสรรค แนวทางข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการ จัดการกับปัญหาอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นและการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – พ.ศ.2557
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมและปัญหาอุปสรรคในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

ทำการวิจัยแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดตามหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีต ทำการศึกษาระเบียบหลักการในการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ทำการศึกษานโยบายต่างๆของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา และทำการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557 เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงแนวทางการจัดสรรงบประมาณและเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 9 กระทรวง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยข้อมูล “เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี แบบรายงานสรุปงบประมาณจำแนกตามยุทธศาสตร์ประเทศ (CS) – นโยบายเร่งด่วน – นโยบายสำคัญ” ระหว่างปี พ.ศ.2553-2557 จากสำนักงานงบประมาณ (จำแนกตามหน่วยงาน) มาใช้ในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้งบประมาณในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว เปรียบเทียบความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ และวิเคราะห์ทิศทางการบริหารและจัดสรรงบประมาณว่ามีความเหมาะสมและก่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อหน่วยงานหรือไม่อย่างไร รวมถึงการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวมีความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการกับปัญหาเสพติดในระดับประเทศหรือไม่ โดยในการศึกษาวิเคราะห์จะจำแนก

กลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดฟื้นฟู

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในด้านการป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงแนวทางการเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวนั้น ผลการศึกษาพบว่าการจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติดตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันนั้น มีการเพิ่มกว่า 2 เท่า โดยมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากจำนวน 4,892 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.29 ของงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ.2553 เป็นจำนวน 10,371 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 0.41 ของงบประมาณทั้งประเทศในปี พ.ศ.2557 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจำนวนเงินมหาศาลที่เพิ่มสูงขึ้นที่รัฐต้องใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา งบประมาณรายจ่ายที่ถูกใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดตลอดช่วงเวลาดังกล่าวนั้นถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลักด้วยกันคือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยในปี พ.ศ.2553-2554 นั้นการจัดสรรงบประมาณจะเน้นหนักไปทางด้านการปราบปรามยาเสพติดเป็นหลัก โดยมีการจัดสรรงบประมาณด้านการปราบปรามยาเสพติด จำนวน 1,981 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งหมด จากแนวทางการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวสามารถทำการวิเคราะห์ได้ว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นรัฐเล็งเห็นว่ายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญต่อประเทศชาติ โดยมองผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมดเป็นอาชญากร และเล็งเห็นว่าการเร่งทำการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นมีความสำคัญเป็นลำดับต้น และเชื่อว่าการเร่งทำการจับกุมผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจากการเร่งปราบปรามยาเสพติดดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผลการจับกุมผู้ต้องหาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างมากจากเดิมสามารถจับกุมผู้ต้องหาเสพติดได้ 235,000 รายในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 เป็นสามารถจับกุมผู้ต้องหาเสพติดได้ถึง 357,000 รายในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 แม้ว่าสถิติผลการจับกุมผู้ต้องหาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นจำนวนมากจะแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามสถิติผลการจับกุมที่สูงขึ้นอย่างน่าตกใจนั้น มีอีกนัยยะหนึ่งที่ประจักษ์ต่อสายตาคนชาติคือ จำนวนสถิติอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าตกใจ รวมถึงก่อให้เกิดปัญหาผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเรือนจำมีประมาณมากจนรัฐไม่อาจรับไหว และที่สำคัญจากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดระดับนานาชาติกลับพบว่า การเร่งทำการจับกุมยา

เสพติดหรือการทำสงครามกับยาเสพติด (War on Drug) นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในสิบปีประมาณ พ.ศ.2555 จนถึงปัจจุบันนั้น รัฐได้สังเกตเห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นไม่ใช่การปราบปรามผู้กระทำความผิดเป็นแนวทางหลัก หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันมิให้มีผู้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นมากกว่า

อย่างไรก็ดี การจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกจัดสรรไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของภาครัฐในประเทศไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันนั้นยังไม่อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จมากเท่าที่ควรนัก เนื่องจากผลลัพธ์ที่ออกมายังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจนถึงขนาดกล่าวได้ว่าปัญหายาเสพติดในประเทศไทยนั้นลดความรุนแรงลง ทั้งนี้รัฐได้จัดสรรงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดเอาไว้เป็นจำนวนมากดังจะเห็นได้จากสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะพบว่าสถิติคดียาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2553 จนถึงปี พ.ศ.2556 โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยที่เอื้อต่อการเป็นผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้เสพยาเสพติดเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยประเทศไทยเป็นจุดตัดทางการค้าที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีพรมแดนเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกด้านแต่การป้องกันตามแนวพรมแดนต่างๆ ยังไม่มีความเข้มแข็งรัดกุมเพียงพอ

2. ปัญหาทัศนคติต่อยาเสพติดของคนไทย ในระยะเวลากว่า 20 ปี ที่ประเทศไทยทำการปลูกฝังความเลวร้ายของปัญหายาเสพติดให้กับประชาชน จนทำให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่เชื่อว่าผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดคืออาชญากร ซึ่งเป็นหลักคิดที่ผิดหลักสากล ความเชื่อเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดแม้เป็นเพียงผู้ใช้ยาเสพติดเพียงครั้งคราว หากถูกจับกุมและถูกกล่าวหาเป็นผู้เสพยาเสพติด ก็จะถูกผลักเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และส่งผลให้บุคคลนั้นประสบปัญหาชีวิตและนำไปสู่การเป็นอาชญากรในเวลาต่อมา

3. ปัญหาผู้ติดยาเสพติดอย่างถาวรขาดความสนใจในการเข้ารับการรักษาจากรัฐอันมีสาเหตุจากความอับอายต่อสังคม หรือเกรงกลัวต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งส่งผลให้ประเทศมีบุคลากรที่เสื่อมคุณภาพ และปัญหาผู้ติดยาเสพติดอย่างถาวรขาดความสนใจในการเข้ารับการรักษาเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยขาดการแก้ไขอย่างจริงจัง รวมถึงขาดแนวทางการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดของกลุ่มผู้ติดยาเสพติด เช่น การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ส่งผลให้เกิดผลทางลบ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นควรให้ลดการจัดสรรงบประมาณในด้านการ “ปราบปราม” ให้น้อยลง เนื่องจากการปราบปรามไม่ส่งผลดีทั้งทางเศรษฐศาสตร์และทางสถิติ แต่รัฐควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณในด้านการ “ป้องกัน” อย่างต่อเนื่อง และผู้วิจัยขอเน้นย้ำในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับการป้องกันการส่งผ่านยาเสพติดตามแนวชายแดนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการตัดโอกาสของ “ผู้ผลิต” และ “ผู้ค้า” อันเป็นปัญหาจากภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทย โดยให้มีการเพิ่มจุดตรวจ จุดสกัด และกำลังพล ตามแนวชายแดนควบคู่ไปกับการสกัดกั้นการนำเข้าผ่านทางท่าอากาศยานและท่าเรืออย่างเป็นทางการ

2. ควรเปลี่ยนทัศนคติของสังคมไทยต่อผู้ขายยาเสพติดไม่ให้มองบุคคลเหล่านั้นเป็นอาชญากร โดยรัฐอาจมีการจัดสรรงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับบุคคลทั่วไป มิให้มีการตัดขาด “ผู้ใช้สารเสพติดเป็นครั้งคราว” ออกจากสังคม หรือผลักบุคคลเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการยกเลิกการ “บังคับบำบัด” ยาเสพติดทั้งหมด และให้จัดสรรงบประมาณเน้นหนักไปในด้านการเชิญชวนให้มีการ “สมัครใจบำบัด” ให้มากขึ้น เพื่อดำเนินการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้กล้าที่จะมาบำบัดรักษาให้มากขึ้น

3. ปัญหาผู้เสพยาเสพติดอย่างถาวร ควรที่จะเพิ่มงบประมาณในการบำบัดรักษาในด้านนี้ให้มากขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยรัฐควรที่จะสนับสนุนการนำแนวคิดวิธี “การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด” หรือ “Harm Reduction” ซึ่งเน้นการให้บริการสาธารณสุขที่จะลดผลกระทบในทางลบที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด และป้องกันอันตรายในการแพร่กระจายของโรคติดต่อ รวมถึงทำให้ผู้เสพยาเสพติดอย่างถาวรกลับมาใช้ชีวิตปกติได้ในที่สุด แนวนโยบายดังกล่าวนี้ควรถูกนำมาใช้เป็นนโยบายหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทย ซึ่งตัวอย่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายดังกล่าวมาใช้ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย รัฐควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการศึกษาวิจัยถึงแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามหลักนโยบายดังกล่าว รวมถึงนำมาปรับใช้เป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสังคมไทย เพื่อให้สามารถลดจำนวนผู้ขายยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งผลดีในเชิงปริมาณต่อสถิติการจับกุมยาเสพติดของประเทศไทยอีกด้วย

ABSTRACT

Title Budget allocation for Drug Problems and National Securities

Field Social - Psychology

Name Miss Chuanchom Ketpune Course NDC. Class 56

The drug problem is a major problem that affects Thailand in many ways. Such as crime problem, quality of life, economic issues etc. The government was aware of the drug problems in Thailand and it was considered one of the national agenda with all sectors need to solve it together. This can be seen from the increased budget to resolve the drug problem continued. However, such problems is still ongoing. Which against the spending budget in the drug of the nation. The purpose of this research is to study the allocation of the budget to prevent and resolve drug problems during fiscal year 2010 – 2014. And to assess the suitability and problems that arise in the allocation of the budget to fix the drug problem of government agencies. Included in the proposition to tackle drug. The researcher did documentary research as a methodology. The data "Annual Budget Document Budget Summary Report by country strategies (CS) - urgent policy – predominant policy" during the year 2010 – 2014 from Office of Budget were used in the analysis. The research found that the budget was allocated to prevent and resolve drug governmental organizations during fiscal year 2010 – 2014 was appropriate with the trend of the international level. As can be seen from the beginning the government focus on the suppression until approximately in 2012 the government began to focus on the prevention and treatment. However, in solving the drug problem as a whole Thailand remains a major obstacle that affects the effectiveness in preventing drug problems such as geopolitical problems of the country's borders with neighboring countries a long distance, corruption which occurred in an agency that is responsible defensive tackle drugs, and Thai attitudes still believe that the drug users is criminals which must be excluded from society. The researcher is therefore suggested modifications in the spending budget in the drug by giving priority to the prevention and treatment rather than suppression. Moreover, the issue of corruption must be solve and changing Thai attitude to give a chance to drug users.